Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 15 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 514

Poznań, czwartek dnia 10 listopada 1932

Rok XXVII

Poznań, 9 listopada.

Roosevelt

Po dwunastu latach opozycji partja demokratyczna doszła w Stanach Zjednoczonych do władzy. Wybór jej kandydata Roosevelta jest wręcz triumfalny. Dawno nie widziano w Stanach takiego przewrotu w nastrojach i w opinji. Hoover, który cztery lata temu przeszedł jako kandydat „dobrobytu", nietylko nie zdołał ,jak to jest w zwyczaju amerykańskim, odnowić swego mandatu na dalsze cztery lata, ale poniósł klęskę druzgocącą i rzadko notowaną.

Przyczyną jego upadku jest niewątpliwie kryzys gospodarczy. Wywołał on szczególnie ostrą reakcję w kraju, przyzwyczajonym do nieustannego powodzenia i nieprzygotowanym do obniżania stopy życiowej. Ale przyznać też należy, że Hoover nie okazał się w ciężkiej sytuacji na wysokości zadania. Należał do ludzi często spotykanych w Ameryce, którzy umieją sobie radzić przy „haussie", ale którzy tracą głowę przy „baissie". Hoover nietylko nie przewidział rozmiarów kryzysu, ale swojemi niezręcznemi nieraz posunięciami potęgował panikę. Jego zaszłoroczne orędzie, przyznające roczne moratorjum w wypłacie długów międzynarodowych, oddało wielką usługę Niemcom, ale dla świata gospodarczego miało skutki ujemne, bo ostatecznie poderwało zaufanie. Teraz znowu w czasie kampanji wyborczej p. Hoover oświadczył, że wiosną tego roku dolar miał się już załamać i tylko energiczne posunięcia władz amerykańskich, kierowanych przez Hoovera, uratowały walutę Stanów Zjedn. od katastrofy. Skutek tego rewelacyjnego oświadczenia był taki, że po okresie pewnego ożywienia na giełdzie wszystkie papiery zaczęły znowu spadać.

Amerykanie mieli już dość Hoovera. Chcieli kogoś innego. Wybrali Roosevelta, którego pogodny uśmiech i nazwisko historyczne wyrobiły mu dużą popularność.

Jaka jest ściśle różnica między demokratami a republikanami w Ameryce? Trudno na to odpowiedzieć. Programy obu partyj nie różnią się zasadniczo.

Demokraci uchodzą za zwolenników zniesienia prohibicji, ale, zdaje się, sprawa ta była przesądzona nawet w opinji wielu republikanów. W kampanji wyborczej Roosevelt podkreślał bardzo silnie swoje antyprotekcjonistyczne stanowisko. Głosił, że nie można od Europy żądać spłaty długów, jeżeli jednocześnie uniemożliwia się jej handel z Ameryką. W tej dziedzinie różnice między obu partjami występują niewątpliwie najjaskrawiej. Republikanie są za wysokiemi cłami, demokraci są raczej za wolnym handlem.

Stąd wielkie nadzieje, jakie budzi wybór Roosevelta w Europie, a zwłaszcza w krajach takich, jak Anglja i Francja. Spodziewają się tam, że Roosevelt okaże się liberałem pod każdym względem, że obniży nietylko cła, ale również długi wojenne i zbliży się do [illegible] we wszystkich dziedzinach. Nowy projekt rozbrojeniowy Francji liczy się z tem poważnie, przewiduje bowiem zgodę Stanów Zjednoczonych na rozszerzenie paktu Kellogga (o postawieniu wojny poza nawias prawa) w tym sensie, że Stany Zjedn w razie naruszenia paktu zgodzą się na udział we wspólnych naradach mocarstw i przynajmniej nie sprzeciwią się sankcjom, podjętym przez inne państwa przeciw napastnikowi.

Gdyby tak było, nastąpiłby istotnie zwrot w położeniu międzynarodowem, ale czy nadzieje te się ziszczą? Czy Roosevelt zapomni o doświadczeniu swego ostatniego poprzednika z partji demokratycznej na fotelu prezydenta, Wilsona, który po okresie triumfów upadł dlatego, że zbytnio zaangażował się w sprawy europejskie, w pakty bezpieczeństwa, w Ligę Narodów itd.?

Jeżeli jednak Roosevelt szukać będzie bliższych kontaktów z państwami europejskiemi to dlatego, że przed Stanami Zjedn wyrosło nowe zagadnienie międzynarodowe: rozwój wypadków na Dalekim Wschodzie, usadowienie się Japonji w Mandżurji, dalszy rozkład Chin. Kto wie, czy Stanów nie czeka tam nowy wielki konflikt. Kto wie, czy już dziś nie szukać będą przed nim zabezpieczenia . Być może, że pod tym wpływem zmienią nieco zapatrywania i na sprawę bezpieczeństwa, którego sami zaczną potrzebować, i na sprawę rozbrojenia, które im zacznie być niewygodne. Szukanie przez dyplomację amerykańską porozumienia z Francją i z Anglją jest coraz widoczniejsze. Wizyta szefa sztabu amerykańskiego w Polsce i w Rumunji również nie uszła uwagi.

Przed prezydentem Rooseveltem staną więc wielkie zagadnienia. Jak je rozwiąże? O tem zaczniemy pozytywnie dowiadywać się za cztery miesiące. Dopiero w marcu 1933 r. nowy prezydent obejmie władzę, do tego czasu rządzić będzie Hoover, prezydent pobity, bez autorytetu i oczywiście już bez inicjatywy. Stany Zjednoczone, Europa, kryzys światowy, długi, rozbrojenie będą musiały czekać z utęsknieniem na zapowiadane impulsy polityczne nowego rządu amerykańskiego sporo jeszcze czasu, bo tak chce konstytucja amerykańska. A tymczasem w Waszyngtonie zapanuje bezczynność. Impas ten nadszedł w „odpowiedniej" chwili

Roosevelt uzyskał ogromną większość

Na 531 elektorów wybrano 453 zwolenników Roosevelta — Demokraci uzyskali również większość w izbie reprezentantów i w senacie

Nowy Jork, 9 11. (Tel wł.) — Według ostatnich wyników zwycięstwo kandydata demokratów Roosevelta jest wprost przygniatające.

Wyborcy mieli wyznaczyć ogółem 531 elektorów którzy dopiero dokonają wyboru prezydenta przyczem są, jak wiadomo związani wolą tych, z ramienia których otrzymali mandat. Wybrano zatem 454 zwolenników Roosevelta, natomiast zaledwie 55 stronników Hoovera. Z pozostałych 22 okręgów wynik jest jeszcze wątpliwy.

Roosevelt obejmie w myśl konstytucji Stanów Zjednoczonych urzędowanie w marcu. Liczy on lat około 50, jest z zawodu adwokatem i od 20 lat bierze czynny udział w życiu publicznem. Przed kilku laty wybrano go gubernatorem stanu Nowy Jork. Z obecnym prezydentem Hooverem, łączą Roosevelta przyjazne stosunki.

Równocześnie z wyborami na prezydenta odbyło się głosowanie do parlamentu. Według pierwszych danych w izbie niższej, t. zw izbie reprezentantów większość demokratów miała wynosić 50 głosów, w senacie mniejwięcej 20.

Na podstawie późniejszych i dokładniejszych zestawień, większość ta zmalała, gdyż w izbie reprezentantów demokraci posiadać będą 220 posłów, a republikanie 211, oraz jeden poseł robotników rolnych.

W senacie demokraci posiadają 45 głosów, republikanie 33 i jeden senator partji robotników rolnych. Coprawda jeszcze nie jest znany wynik z 17 okręgów.

Nowy Jork, 9. 11. (Tel. wł.) — Według całkowitych prowizorycznych obliczeń za Rooseveltem opowiedziały się 453 okręgi, za Hooverem 78 Wiceprezydentem wybrano Johna Garnera

Prezydent Hoover przesłał Rooseveltowi telegram, w którym składa mu życzenia z powodu uzyskanej okazji służenia narodowi.

Tylko siedem stanów pozostało wiernemi Hooverowi.

Według wyników wyborów do izb z całą pewnością przypuszczać należy, że przyszły parlament i prezydent wypowiedzą się za zniesieniem prohibicji.

Głosy prasy amerykańskiej o wynikach wyborów

Nowy Jork, 9. 11. (Tel. wł.) — Prasa zajmuje się krótko wynikami wyborów, których wyniki przy wyjściu gazet nie były jeszcze ostatecznie znane.

„New York Times" pisze, iż Hoover opuszczony przez przyjaciół a przez przeciwników ostro zwalczany przegrał zdecydowanie. Jest to dowodem jak samotny człowiek musi cierpieć za błędy i przewinienia innych.

Republikańska „Herald Tribune" składa powinszowania Rooseveltowi precyzując wynik wyborów, jako wyraźną wolę społeczeństwa, aby nastąpiła zmiana systemu.

„Times" nazywa wielkie zwycięstwo demokratów, zdecydowanem votum nieufności dla partji republikańskiej i dla Hoovera.

Entuzjazm w Nowym Jorku — Rekordowa frekwencja głosujących

Nowy Jork, 9. 11. (Tel. wł.) We wczesnych godzinach rannych przyjął Roosevelt w hotelu Baltimore w Nowym Jorku przedstawicieli prasy i swych najbliższych przyjaciół, którzy składali mu życzenia. Przy opuszczaniu hotelu, oraz podczas przejazdu do mieszkania olbrzymie tłumy manifestowały entuzjastycznie na cześć nowego prezydenta.

Nowy Jork jest wspaniale udekorowany, w mieście panuje radosny nastrój, niczem w czasie dni świąt narodowych.

W miejscowości urodzenia Roosevelta w Hyde-Park na wiadomość o zwycięstwie puszczono wszystkie syreny fabryczne w ruch.

Według dotychczasowych obliczeń głosowało 42 miljony osób, co stanowi rekord w dotychczasowych wyborach. Drugim rekordem jest fakt, że mimo tak olbrzymiej liczby głosujących nie doszło do żadnego i poważniejszego zakłócenia spokoju. Jedynie w St. Clairville w stanie Ohio starli się zwolennicy obu stron w wyniku czego 20 osób odniosło lekkie rany.

Gubernatorem stanu nowojorskiego wybrano demokratę Lohndana, a burmistrzem Nowego Jorku O'Briena.

Życiorys nowego prezydenta Stanów Zjednoczonych

Nowy prezydent Stanów Zjednoczonych Franklin Delano Roosevelt urodził się 30 stycznia 1882 roku w Hyde Park w stanie Nowy Jork. Jest on bratankiem byłego prezydenta Teodora Roosevelta. Studjował na uniwersytecie Harvard, a później w Columbia Law School i objął w 1907 r. stanowisko adwokata w Nowym Jorku. Już w 1910 r. wybrano go członkiem nowojorskiego senatu okręgowego, z którego to stanowiska zrezygnował po trzech latach, obejmując urząd podsekretarza w ministerjum marynarki. Piastował ten urząd przez całą wojnę światową, należąc pod jej koniec (od lipca do września) do komisji inspekcyjnej amerykańskiej marynarki na wodach europejskich W styczniu i lutym 1919 kierował amerykańską demobilizacją w Europie. W 1920 r. mianowany został przez demokratów wiceprezydentem Stanów Zjednoczonych. Od 1928 r. zajmuje stanowisko gubernatora stanu Nowy Jork.

Przed dwudziestu mniej więcej laty Roosevelt zapadł na chorobę, która pozbawiła go władzy w obu nogach. Jeszcze dziś nosi nogi w szynach i chodzenie sprawia mu dużą trudność. Te dolegliwości fizyczne nie złamały na duchu nowego prezydenta o czem najlepiej świadczy jego działalność polityczna i wyczerpująca akcja przedwyborcza. W dziedzinie sportu jest bardzo czynny uprawiając z zamiłowaniem pływanie i żeglarstwo.

1000-lecie Serbołużyczan

Lipsk, 9. 11. (PAT). W związku z przypadającą na rok przyszły 1000 rocznicą anektowania Budziszyna i Górnych Łużyc przez Niemcy, władze państwowe i komunalne wschodniej Saksonji, przygotowują na czerwiec 1933 r wielkie uroczystości jubileuszowe. Budziszyn jest jednem z najstarszych osiedli słowiańskich i podobnie jak przez wieki całe tak i dziś jeszcze stanowi główny ośrodek narodowego ruchu łużyckiego, ogniskującego wszystkie dziedziny życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego Organizatorzy uroczystości, jak można wywnioskować z przygotowań będą usiłowali nadać uroczystościom charakter manifestacji „niemieckiej" słowiańszczyzny.

Komisje szacunkowe

Warszawa, 9. 11. (Tel. wł.). — „Dziennik Ustaw" przyniósł rozporządzenie min skarbu w sprawie zmian w komisjach szacunkowych do spraw podatku dochodowego. — W okręgach administracyjnych izb skarbowych w Grudziądzu i Poznaniu te komisje szacunkowe będą się składały z 12 członków i tyluż zastępców. (w)

We Francji o ustąpieniu p. Zaleskiego

Zmiana na stanowisku polskiego ministra spraw zagranicznych wywołała we Francji duże wrażenie. Świadczą o tem liczne głosy prasy, z pośród których wybija się wstępny artykuł oględnego „Tempsa".

Naogół uwagi pism paryskich są pełne zastrzeżeń i wątpliwości. Prasa socjalistyczna atakuje p. Becka w sposób — w warunkach polskich — niecenzuralny. Ale nawet z tego, co piszą pisma umiarkowane i Polsce życzliwe, wynika, że francuskie koła polityczne uznały za wskazane podjąć obecnie zasadniczą dyskusję na temat stosunków francusko-polskich oraz polityki Francji we wschodniej Europie.

Powodem ostatecznym ustąpienia p. Zaleskiego jest według zgodnej opinji prasy francuskiej sprawa traktatów o nieagresji z Rosją. P. Zaleski miał być zdania, że traktat polsko - sowiecki o nieagresji będzie mógł być ratyfikowany przez parlament warszawski dopiero po zawarciu podobnego paktu między Rosją a Rumunją. Takie samo stanowisko miała zajmować Francja. P. Beck natomiast uważał, że należy dojść z Rosją do porozumienia, nie czekając dłużej na to, co zrobi Rumunja.

Dlatego też rząd polski miał odpowiedzieć odmownie na skierowaną do niego ostatnio prośbę Rumunji, by podjął na nowo akcję pośredniczącą między Moskwą a Bukaresztem. Dojście w Rumunji do władzy p. Titulescu, nieprzychylnego zawarciu paktu z Rosją, miało ostatecznie oziębić stosunki polsko - rumuńskie. Jedno z pism francuskich przytacza artykuł znanego polityka rumuńskiego p. Filipescu, który w piśmie „Epoca" opowiada, że jedna z kierowniczych osobistości polskich miała mu powiedzieć: „Dosyć już mamy tej waszej Besarabji", na co p. Filipescu odparł: „A my mamy dosyć waszego Pomorza".

W każdym razie francuska prasa prawicowa, która zawsze była nieprzychylna polityce paktów z Rosją, uderza teraz na alarm, atakując paryskie Quai d'Orsay, skąd miała wyjść inicjatywa regjonalnego porozumienia się z Rosją. Prasa ta dowodzi, że polityka powyższa doprowadziła do skłócenia dwóch sojuszników, jakiemi są Polska i Rumunja. Należy tu jednak zaznaczyć, że p. Herriot, przemawiając przed paru dniami w Tuluzie na kongresie partji radykalnej, opowiedział się za paktami z Rosją.

Wypadki na wschodzie Europy komplikują się, zdaniem pism francuskich, nietylko z powodu rozdźwięków polsko - rumuńskich, ale również dlatego, że odbijają się one na stosunkach polsko - francuskich. Pisma francuskie dają do zrozumienia, że Francja nie chciała iść tak daleko w polityce zbliżania się do Rosji, jak to czyni obecnie Polska, i nadmieniają, że Polska postępuje teraz tak, jakby nie chciała oglądać się dłużej na politykę swoich sojuszników. Przy tej okazji przypominają we Francji pobyt p. Becka w Paryżu przed ośmiu laty w charakterze attaché wojskowego i krytyczny do niego stosunek paryskich kół politycznych.

Półoficjalny „Temps" w artykule wstępnym wyraża „żywe zdziwienie" z powodu dymisji p. Zaleskiego, któremu poświęca szereg pochwał. Poczem, czyniąc aluzję do wewnętrznego położenia w Polsce i do rządzącej grupy „pułkowników", stwierdza, że p. Beck jest najbardziej zaufanym człowiekiem Piłsudskiego. Uwagi końcowe „Tempsa" brzmią w ten sposób:

„Ciągłość polskiej polityki zagranicznej jest konieczna, dla rozwoju i bezpieczeństwa polskiej Rzeczypospolitej. Tradycja jest ustalona, istnieją już polityczne metody, dostosowane do faktycznego położenia, które jest takie same dla wszystkich rządów, zmieniających się w Warszawie. Czyny nowego ministra spraw zagranicznych pokażą nam, w jaki sposób zdoła on zachować tą tradycję i stosować zgodnie ze swoim temperamentem te metody. Dla dobra Polski i utrwalenia porządku europejskiego, polska polityka zagraniczna może tylko nadal rozwijać się na podstawach, ustalonych przez twórców Rzeczypospolitej, to znaczy na wierności sojuszów, na poszanowaniu traktatów i na woli zorganizowania pokoju, odrzucając wszelkiego ducha awanturniczego i wszelkie zbyt śmiałe eksperymenty".

Naogół prasa francuska nawołuje swój rząd, by pilnował niebezpiecznych stosunków, jakie wytwarzają się, jej zdaniem, na wschodzie Europy.

„Journal de Genève", stojący blisko Ligi Narodów, ze swej strony dowodzi, że wskutek ustąpienia p. Zaleskiego w polskiej polityce zagranicznej kończy się dualizm, wytworzony z jednej strony przez pacyfistyczną i nastrojoną na Genewę politykę ustępującego ministra, a z drugiej przez politykę innych metod, których zwolennikiem ma być p. Beck. „Journal de Genève" dowodzi, że „pułkownicy" zdobyli niepodzielnie w rządzie polskim ostatnią pozycję, ale powątpiewa, aby inne metody, niż te, jakie stosował p. Zaleski, mogły odnieść realny skutek na terenie międzynarodowym.

Za wzorem Niemiec — bony podatkowe

Sensacyjny projekt Centralnego Zw. Przemysłu Polskiego

Na pierwszem zebraniu rady Centralnego Związku Przemysłu Polskiego wygłosił naczelny dyrektor Związku p. Andrzej Wierzbicki przemówienie, uzasadniające program gospodarczy, wysuwany przez sfery przemysłowe. Między innemi p. Wierzbicki wysunął koncepcję zlikwidowania zaległości podatkowych, ciążących, jak zmora, nad życiem gospodarczem naszego kraju. Pod pewnemi względami przypomina ona wzory niemieckie, jest jednak bardziej umiarkowana i w węższych obraca się granicach, co świadczy o jej realności. Oto, co powiedział p. Wierzbicki na ten temat:

Czy skarb państwa ma jaką korzyść z tego, że w księgach jego zapisane są te olbrzymie zaległości (około 720 miljonów zł w państwowych podatkach bezpośrednich — przyp. Red.), że narastają na nie coraz nowe odsetki i kary? Musimy stać na straży równowagi budżetowej, wiemy, że, jeśli nam jest ciężko, to i skarbowi nie łatwo. Ale niema chyba u nas takiego urzędnika skarbowego, któryby szczerze wierzył, że potrafi ściągnąć w przyszłym roku do skarbu większe wpływy, niż w roku bieżącym.

Im więcej narosło zaległości, tem bardziej zmalała zdolność wpłacania podatków bieżących. A w takim razie — czy to nie wszystko jedno, czy daną sumę ściągnie się jako podatek bieżący, czy jako zaległy, czy też zaliczy się go częściowo na jedno i drugie. Trzeba więc znaleźć taki system, przy którym nie przepadłby ani jeden grosz z możliwych do osiągnięcia wpływów, a jednocześnie cała produkcja od największych do najmniejszych warsztatów mogła odetchnąć, odczuć ulgę, wiedzieć, że pracuje na dzień bieżący, a nie na ciężary przeszłości, że ciężary te nie będą już jej miażdżyć.

Stąd powstaje nasza konkretna koncepcja. Istotnem jej założeniem jest nie niszczyć moralności podatkowej, nie stwarzać takich ulg, z którychby wynikało, że im dłużej kto zalega z podatkami, tem większe otrzymuje korzyści, nie podsycać spekulacji na ulgi, nie tworzyć pokusy, że opłaca się grę taką prowadzić.

Koncepcja nasza jest prosta, realna, przejrzysta. Oblicza się na dzień jakiś zapadłe już zaległości podatkowe, skreśla się wszelkie ciążące na nich odsetki i kary za zwłokę, bo złudzeniem jest myśleć, że tę lawinę odsetków można będzie wywindykować. Następnie każdemu płatnikowi, wpłacającemu podatek bieżący, 90 proc. tej wpłaty zaliczać się będzie jako pokrycie całych 100 proc. wymiaru, pozostałe zaś 10 proc. zużyte będzie na likwidację takiejże kwoty jego zaległości.

Ażeby nie stwarzać premij dla płatników opieszałych, z takiejże 10-procentowej bonifikaty korzystać będą ci szczęśliwi, którzy zaległości nie posiadają. Dostaną oni bon, opiewający na te 10 proc. ich wpłaty, i bonem tym będą mogli spłacać przyszłe podatki. Lecz z uwagi na to, by w najcięższych latach kryzysu nie narazić na uszczerbek skarbu, bony te będą mogły służyć za środek spłaty podatku dopiero po dwóch latach od daty ich wystawienia. W międzyczasie realizacja ich będzie troską samych płatników, którzy może znajdą dla nich jakieś sposoby dyskonta.

Przy 600 miljonach wpływów rocznych z podatków bezpośrednich, przy 720 miljonach zaległości, należy sądzić, że najwyżej piąta część wpływów bieżących, czyli 120 miljonów zł przypadnie na płatników, nie mających zaległości. Bonów więc wydawałoby się rocznie tylko na 10 proc. tej sumy, czyli na 12 milj. zł, a maksymalne napięcie ich obiegu w drugim roku takiego trybu postępowania wynosiłoby 24 milj. zł.

Jest to suma niewielka, zarówno w stosunku do wpływów skarbowych jak i do obiegu pieniężnego, a więc pod tym względem nie niebezpieczna, płatnikom zaś przynosząca odprężenie i pewne ożywienie obrotu. Oczywiście w stosunku do podatków bieżących pozostać muszą w mocy wszystkie rygory egzekucyjne, odsetki i kary za zwłokę.

Z naszego punktu widzenia najważniejszą stroną takiego zarządzenia byłoby jego działanie psychiczne. Nie możemy wprowadzać reform, wymagających pieniędzy, dajmy więc przynajmniej szereg drobnych zarządzeń, które w sumie swej spowodują odprężenie psychiczne, dopomogą do mocniejszego rozparcia się na tym skrawku, na którym się jeszcze trzymamy. Nie stać nas na wielkie plany finansowania produkcji, ale możemy zdobyć się na wielki program reform gospodarczych, wielki w tym sensie, że szeregiem realnych, nietrudnych a konsekwentnych posunięć wywoła on duży efekt psychiczny, przyniesie społeczeństwu otuchę i wzbudzi wiarę w lepszą przyszłość.

Zniżka procentowa w bankach

Zgodnie z naszemi doniesieniami dziś ukazuje się rozporządzenie ministrów skarbu i sprawiedliwości, regulujące korzyści majątkowe, pobierane od kredytów przez instytucje bankowe. Korzyści te nie mogą przekraczać 9,5 proc. rocznie. 10 proc. wolno pobierać tylko Komunalnym Kasom oszczędności w siedmiu województwach wschodnich oraz wszystkim spółdzielniom kredytowym, operującym droższym pieniądzem.

Zniżka stopy procentowej wynosi więc 1 do 1 i pół i jest następstwem obniżenia oficjalnej stopy dyskontowej przez Bank Polski. Obniżenie stopy procentowej dotyczy w Polsce kredytów w wysokości przeszło 1.100 milj. zł. w bankowych spółkach akcyjnych oraz w kilku wielkich domach bankowych. W instytucjach tych dyskont weksli wynosił na ultimo września około 498 milj. zł., kredyt otwarty około 561 milj. zł., a pożyczki terminowe około 55 milj. zł. Potanienie pieniądza kredytowego będzie musiało jednak w skutkach swoich spowodować zniżkę oprocentowania wkładów jako dalszy etap tanienia pieniądza.

Na marginesie ustroju adwokatury

Z kół adwokackich otrzymujemy następujące pismo:

Od dnia 1 bm. adwokatura podlega przepisom nowego prawa o ustroju adwokatury. Ustrój ten unormowany rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dnia 7. 10. 1932 r. jest lepszy, niż projekt, który z początkiem bieżącego roku zaniepokoił całą palestrę. Znikły już postanowienia o doraźnem karaniu przez sędziów, prowadzących rozprawę. Ingerencja władz administracyjnych została znacznie ograniczona. Samorząd adwokatury dzięki istnieniu Naczelnej Rady Adwokackiej (niestety pierwsza pochodzi z nominacji) jest wykończony.

Okazuje się, że od uległości, którą chciano naprawić tak szkodliwy projekt, lepszą była postawa, okazana przez izby w wyborach do rad względnie wydziałów, które wypadły nie bardzo po myśli „sanacyjnej" adwokatury. Okazało się i tutaj, że męska postawa i odwaga cywilna więcej zdziałać potrafi, niż powolność, którą tak bardzo nam zalecano.

Nie całokształt przepisów ustroju jest przedmiotem moich rozważań. — Pozwolę sobie zwrócić uwagę na kilka charakterystycznych momentów: I tak anomalją jest, że wolni od aplikacji i egzaminu adwokackiego są urzędnicy administracyjni, mając przynajmniej dwa lata państwowej służby referendarskiej i warunki dla objęcia stanowiska sędziego, a nie mają tych praw asesorowie sądowi, których ostatecznie zrównano w uprawnieniach z aplikantami.

Przysięga, którą ma składać adwokat, nie jest przysięgą religijną, jest świeckiem ślubowaniem. Jest to też jeden z przejawów laicyzacji naszego ustawodawstwa.

Ważnym przywilejem adwokata jest to, że za zniewagę, popełnioną w urzędowaniu, nie odpowiada karnie, lecz jedynie dyscyplinarnie.

Udział w walnem zgromadzeniu adwokatów jest obowiązkowy, a zaniedbanie tego obowiązku pociąga za sobą karę porządkową w wysokości do 100 zł.

Izba adwokacka poznańska wybierać będzie na walnem zgromadzeniu 15 członków rady, 11 członków sądu dyscyplinarnego. Na czele rady stoi dziekan wybrany przez radę z pośród jej członków.

Sąd dyscyplinarny składać się będzie z 11 członków, przyczem szczególnie ważną jest rola prezesa sądu dyscyplinarnego, który ustala skład sądu. Skład taki w liczbie 5 członków orzeka na rozprawie, uchwały zaś stanowi sąd na posiedzeniu niejawnem w składzie 3 członków, przyczem uprawnienia sądu dyscyplinarnego na posiedzeniu niejawnem są bardzo szerokie.

Sąd dyscyplinarny może zawiesić tymczasowo w czynnościach adwokata. W tych warunkach bardzo doniosłe jest, aby sąd dyscyplinarny składał się z jednostek niezawisłych, a zwłaszcza, aby prezes jego swoją powagą i niezawisłością dawał gwarancję, że stać będzie w sposób właściwy na straży godności i koleżeństwa, tudzież strzec będzie powagi adwokatury. O tem należy ściśle pamiętać przy wyborach, które odbędą się na walnem zgromadzeniu w dniu 13 bm.

Druga instancja w sprawach dyscyplinarnych oznacza się dwoistością. Jeżeli sprawa została wszczęta wskutek zawiadomienia sądu lub urzędu, albo jeżeli prokurator w tych sprawach działał, rozpoznaje ją senat dyscyplinarny przy Sądzie Najwyższym w składzie mieszanym (sędziowie i adwokaci z przewagą czynnika sędziowskiego); inne zaś sprawy rozpatrywać będzie sąd odwoławczy przy Naczelnej Radzie Adwokackiej. Szkoda, że nie stworzono osobnego sądu dyscyplinarnego, którego funkcyj nie możnaby jednoczyć z funkcjami członka Naczelnej Rady Adwokackiej.

Narazie na terenie b. dzielnicy pruskiej notarjat — aż do wprowadzenia jednolitego ustroju notarjatu — pozostaje nieoddzielony od adwokatury, ale rozdziału takiego należy się spodziewać w najbliższym czasie. Okoliczność ta przemawia za tem, aby w władzach adwokatury znalazło się jak najmniej notarjuszy, co z natury rzeczy będzie jednym z warunków niezależności adwokatury.

Jeszcze o jednem wspomnieć należy. Nowy ustrój przewiduje wolnoprzesiedlność, a więc napływ żydowski. Wybory w dniu 13 bm. odbywają się jeszcze bez udziału tego elementu. Wynikiem ich musi być niezależne oblicze nowych władz adwokatury.

Adwokat.

Zamówienia Brazylji

Katowice, 9. 11. (Tel. wł.) Brazylja zamówiła w Syndykacie Polskich Hut Żelaznych 60 tys. tonn wyrobów żelaznych, z czego 60 proc. ma przypadać na Hutę Królewską, resztę otrzymają Huty Pokoju, Bankowa oraz Zakłady Ostrowieckie.

Huta Królewska wskutek tych zamówień miałaby zapewnioną pracę na przeciąg 6 miesięcy.

Skazanie hitlerowców

Królewiec, 9. 11. (PAT.) Sąd specjalny w Olsztynie ogłosił wyrok na hitlerowców, którzy w pierwszej połowie sierpnia br. dokonali zamachów bombowych na sklepy żydowskie. 5 oskarżonych skazano na 5 lat więzienia, 5 na 1 rok a resztę sąd uniewinnił.

Stronnictwo Narodowe

Koło Śródmieście

Walne zebranie Koła Śródmieście odbędzie się dzisiaj w środę, 9 b. m o godz. 20 w sali Stronnictwa Narodowego (św. Marcin 65). Referat wygłosi p. poseł Józef Kawecki n. t. „Obecne położenie polityczne". Na porządku obrad sprawozdania i wybory nowego zarządu.

O liczne przybycie prosi ZARZĄD.

Papen trzyma się kurczowo władzy

Co powiedział w wywiadzie z przedstawicielem prasowej agencji radjowej „Transocean"

Berlin, 9. 11. (PAT.) Kanclerz Papen udzielił wywiadu radjowej agencji prasowej „Transocean".

Sytuację wewnętrzną, powstałą po wyborach, kanclerz uważa za niewiele zmienioną. Przesunięcia w układzie sił stronnictw odpowiadają przewidywaniom.

Kanclerz nie widzi żadnego powodu do zmiany dotychczasowego kursu rządowego. Gabinet opiera się na zaufaniu prezydenta Rzeszy i na zasadzie ponadpartyjności. To też w dalszym ciągu pracować będzie przedewszystkiem nad utrzymaniem porządku w kraju, odbudowaniem życia gospodarczego i utrwaleniem poszanowania prawa.

Za najważniejszy wynik wyborów kanclerz uważa fakt, iż niemożliwe jest utworzenie większości narodowych socjalistów i centrum bez niemiecko-narodowych. Istnieje wprawdzie teoretyczna większość komunistów z narodowymi socjalistami, jednak koalicja tych stronnictw, zdaniem kanclerza, jest nie do pomyślenia. Do porozumienia między temi frakcjami dojść może tylko od wypadku do wypadku, jednak będzie ono miało zawsze charakter negatywny.

Mieszczańskie partje środka wyszły z wyborów nieźle. Na tym fakcie kanclerz opiera nadzieję, że uda się może znaleźć wspólną podstawę, na której mogłyby się zjednoczyć stronnictwa, głoszące hasła prawa, porządku i chrześcijańskiego światopoglądu. W związku z tem powtórzył gotowość ze strony obecnego rządu Rzeszy podania ręki każdej osobistości lub partji, chcącej współpracować z nim lojalnie.

W zakresie polityki zagranicznej rząd uważa za swe podstawowe zadanie przeforsowanie żądania Niemiec w zakresie rozbrojenia. Kanclerz żywi nadzieję, że w nowym Reichstagu znajdzie się dostateczna liczba chętnych do zgodnej współpracy nad urzeczywistnieniem tych żądań.

Angielskie brednie pod niemieckiem dyktandem

Londyn, 9. 11. (Tel. wł.). W dzisiejszym „Daily Mail" ukazał się artykuł lorda Rothermere, który wypowiada się w zdecydowanej formie za rewizją traktatu wersalskiego i zwrotu Niemcom Pomorza.

W posiadaniu przez Polskę Pomorza widzi Rothemere zaczyn niepokoju europejskiego. Istnienie „korytarza" jest jego zdaniem rękawicą rzuconą Niemcom i niebezpieczeństwem dla Polski.

Lord Rothermere proponuje zwrócić Pomorze Niemcom w zamian za co Francja, Anglja i Niemcy zagwarantowałyby wschodnie granice Polski.

Niemcy winny w formie pożyczki międzynarodowej zwrócić Polsce wydatki złączone z urządzeniem „korytarza". Wreszcie Polsce należy przyznać prawo przewozu wolnego od cła przez dzisiejsze Pomorzę, a Gdynię powinno się ogłosić miastem hanzeatyckiem ze specjalnemi udogodnieniami dla Polski.

O zbliżenie Francji i Włoch

„Daily Telegraph" przypisuje duże znaczenie dążeniu Herriota — Stanowisko W. Brytanji

Londyn, 9. 11. (PAT.) Omawiając życzliwie ujawnioną przez Herriota chęć zbliżenia Francji z Włochami, „Daily Telegraph" stwierdza, że może ona stanowić doniosły punkt zwrotny w stosunkach europejskich.

Dziennik przypuszcza istnienie pewnego wpływu Normana Davisa, który obecnie bawi w Rzymie dla przeprowadzenia rozmów z Mussolinim. Starania Normana Davisa, popierane przez W. Brytanję, idą w kierunku pogodzenia Włoch i Francji w sprawie rozbrojenia morskiego, celem zrealizowania paktu morskiego pięciu mocarstw.

W. Brytanja przeciwna jest jednak specjalnemu paktowi, gwarantującemu pokój na morzu Śródziemnem. Francja natomiast wysuwa ideę takiego paktu, zawartego przez nią, dalej przez Hiszpanję, Włochy i W. Brytanję, jako gwarantów pokoju na morzu Śródziemnem. Pakt ten miałby uzupełniać pakt pięciu mocarstw. Byłby to nawrót do planu Tardieu z 1930 r.

Wielka Brytanja wciąż stoi na stanowisku, że zbliżenie francusko-włoskie jest wystarczającą gwarancją pokoju na morzu Śródziemnem. O ile miałoby dojść między Francją i Włochami do konfliktu, to W. Brytanja nie pragnie odgrywać roli gwarantki, ani przeciwko jednej ani przeciwko drugiej stronie.

Nowy rząd grecki o swych zamiarach

Expose premjera Tsaldarisa wobec zagranicznych dziennikarzy

Ateny, 9. 11. (PAT). Premjer Tsaldaris przyjął korespondentów zagranicznych, wobec których wygłosił dłuższe expose na temat polityki wewnętrznej i zagranicznej nowego rządu.

Premjer stwierdził na wstępie, że rząd, któremu przewodniczy, powstał drogą zupełnie normalną co uznać trzeba za postęp z punktu widzenia należytego funkcjonowania systemu parlamentarnego w Grecji. Rząd prowadzić będzie politykę pojednania i ma nadzieję, że opozycja zajmie podobne stanowisko.

Przechodząc do spraw finansowych premjer zaprzeczył stanowczo wiadomości, jakoby Grecja zamierzała uchylić się od spłaty swych zobowiązań zagranicznych.

„Zrobimy wszystko co będzie w naszej mocy, by zaspokoić wierzycieli. Powinni oni jednak liczyć się z sytuacją gospodarczą, oraz finansową kraju i nie żądać spłat, przekraczających jego siły".

Rząd dążyć będzie do dalszej redukcji wydatków celem zapewnienia równowagi budżetu i odciążenia życia gospodarczego.

Co się tyczy polityki zagranicznej premjer Tsaldaris podkreślił, że będzie kontynuował wysiłki swych poprzedników, starając się w pierwszym rzędzie polepszyć stosunki Grecji ze swymi sąsiadami.

Niemieckie nadużycia wyborcze

Olsztyn, 9. 11. (PAT). Niedzielne wybory do Reichstagu obfitowały w najrozmaitsze momenty nadużywania urny wyborczej. Karygodne nadużycia zdarzały się zwłaszcza w związku z rozdawaniem „Stimmscheinów", które uprawniają właściciela do oddania głosu w innym okręgu wyborczym lub w jakiejbądź miejscowości W Olsztynie wręczano „Stimmscheiny", zaopatrzone pieczęciami urzędu wyborczego, siedemnastoletnim chłopakom. Zdarzały się też wypadki, że dwóch głosowało na jedno nazwisko.

Wygrała 40 tys. dolarów

Lwów, 9. 11. (Tel. wł.) Rodzina Bielińskich ogłosiła w dziennikach, że poszukuje przez policję służącej Katarzyny Bielińskiej, która 1 września wygrała 40 tys. dol.

Dziecko pod kołami wozu

Warszawa, 9. 11. (PAT.) Przed domem nr. 26 na ul. Siewnej wydarzył się wczoraj tragiczny wypadek, którego ofiarą padł 8-letni chłopiec, Wacław Kachanek. Ulicą tą przejeżdżały z dworca towarowego do cyrku 3 wozy ze zwierzętami Kachanek wraz z innemi dziećmi uczepił się jednego z nich.

W pewnej chwili wozy zatrzymały się, poczem ruszyły dalej. Chłopiec dostał się pod koła, które zmiażdżyły mu klatkę piersiową. Ofiarę tragicznego wypadku przewieziono do szpitala, gdzie wkrótce zmarł.

Sprawa Dunikowskiego

Paryż, 9. 11. (PAT.) Eksperci, powołani do zbadania wynalazku inż Dunikowskiego mają złożyć niekorzystną dla oskarżonego opinję. Dunikowski w dniach najbliższych stanie przed trybunałem poprawczym pod zarzutem oszustwa.

Zamach na pociąg

Paryż, 9. 11. (Tel. wł.). Na wagon pocztowy pociągu pośpiesznego Walencja—Madryt zrobiono zamach w krótce po odjeździe pociągu z Walencji. Bandyci zamierzali prawdopodobnie wykraść większą ilość przesyłek wartościowych. Jednak straż towarzysząca pociągowi czuwała i po krótkiej walce zdołała zmusić bandytów do ucieczki. Zniknęli oni niepoznani w ciemnościach.

Reorganizacja szkół akademickich

Warszawa, 9. 11. (Tel. .wł.). — Minister wyznań religijnych i ośw. publ. Jędrzejewicz rozesłał do rektorów wszystkich wyższych uczelni tekst projektu nowej ustawy o reorganizacji szkół akademickich. W piśmie do rektorów minister prosi, aby senaty akademickie zapoznały się jaknajrychlej z projektem i zwróciły go po przedyskutowaniu w nieprzekraczalnym terminie do 29 listopada rb.

Wobec krótkiego terminu, rektorzy warszawscy wydali specjalne zarządzenia, aby umożliwić senatom szybkie zapoznanie się z projektem. Powołano również specjalne komisje, złożone z kilku profesorów, które mają przygotować sprawę.

W kołach uniwersyteckich wiadomość o projekcie rządowym wywołała silne poruszenie. (w)

Przepowiednia pogody na czwartek: Zmienne zachmurzenie z przelotnemi przejaśnieniami, po nocy chłodnej w dzień ocieplenie, rankami mgła.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 9. 11 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć-litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 70,6 kg (120,1 ft. w hol.), 2) żyta pomorskiego 69 35 kg (118.2 ft. w hol.), 3) pszenicy pozn. i pomorskiej 72,95 kg. (124 ft. w hol.). 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43,55 kg. (74,1 ft w hol.).

Ceny transakcyjne

Żyto 15 tonn par. Poznań	15,15
Żyto 225 tonn par. Poznań	15,25

Ceny orjentacyjne

Żyto	14,80— 15,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	23,25— 24,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	16,00— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 68—69 kg	14.00— 14.75
Jęczmień 64—66 kg.	13,50— 14,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	14,00— 14,25
Usposobienie słabsze.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	23,50— 24,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	36,50— 38,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	8,75— 9,00
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10.00— 11,00
Rzepak	40,00— 41.00
Rzepik	38,00— 43,00
Gorczyca	39,00— 45,00
Groch Victoria	21,00— 24,00
Groch Folgera	30.00— 33.00
Koniczyna czerwona	120,00—140,00
Koniczyna biała	120,00—160,00
Ziemniaki jadalne	2,20— 2,50
Ziemniaki fabr. za kilo %	0,00—0,12½
Mak niebieski	100.00—110.00
Słoma psz. i żytnia luzem	2,50— 2,75
Słoma p. i ż. prasowana	3,00— 3,25
Słoma ows i jęczm luzem	2,50— 2,75
Słoma ows i jęczm pras.	3,00— 3,25
Siano zwykłe luzem	5,00— 5,25
Siano zwykłe prasowane	5,80— 6,70
Siano nadnoteckie luzem	6,00— 6,50
Siano nadnoteckie pras.	6,75— 7,40

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 175 tonn, pszenicy 105 tonn. jęczmienia 25 tonn, owsa 225 tonn, ziemniaków fabryczn. 90 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.35 zł., gotówką 210.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.21 do 173.47 zł., gotówką 172. 87 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 9. 11 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers 39.50, za 4% poż. inwest. 94.50. za 4% premj. dol. 48.50, oraz za 3% poż bud 36.50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K handlowano 8% listami dol. staremi po niezmienionym kursie 55.— w tranzakcjach, pozatem obracano jeszcze mniejszą ilość 6% listów żytnich po 11 — bez notowania.

Z akcyj bankowych handlowano Bankiem Polskim po 81—82.50 w płaceniu.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 39½% P.
8% dol. listy Pozn Ziem. Kredyt. 55% +.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dol. s. III 48.50 P.
4% Prem. Poż. Inwestycyjna 94 50 P.
3% poż budowlana. serja I. 36.50 P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 81—82.50 P.

Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 9. 11. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,05	124,36	123,74
Holandja	358,60	359.50	357.70
Londyn	29,50	29,65	29,35
Nowy Jork kabel	8,918	8,938	8,898
Paryż	35,00	35,09	34,91
Praga	26,41	26,47	26,35
Szwajcarja	171,90	172,33	171.47
Włochy	45.70	45,82	45,48
Berlin	211.35		

Tendencja przeważnie utrzymana.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	58.25
5% poż. konw.	40,25
4% poż. dolarowa	49.60— 49,80
6% poż. dol.	56,50— 56,75
7% poż. stabil.	56,50— 56,13

Akcje w złotych:

Bank Polski	85.75— 88,00
Starachowice	8,00
Lilpop	13,00— 13,25

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 9. 11. 1932 r.

Pszenica marchijska	199.00—201,00
Tendencja mocniejsza.	
Pszenica pastewna	187,00—191,00
Tendencja mocniejsza.	
Pszenica jara march	204,00—206,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march.	157,00—159,00
Tendencja. mocniejsza.	
Jęczmień browarowy	170,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	162,00—169,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	133,00—138,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	24,00— 27,25
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	20,50— 22,60
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	9,00— 9.40
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	8,25— 8.60
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	22,00— 26,00
Groch drobny jadalny	20,00— 23,00
Groch pastewny	14,00— 16,00
Kuchy lniane	10,10
Kuchy z orzecha ziemnego	10,70
Kuchy mielone (mączka)	11,10
Wytłoki suche	9,00
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10.90

Ogólna tendencja mocniejsza.

Giełdy zbożowo - towarowe

Warszawa, 8. 11. Żyto I stand. 16.25 do 16.50, II stand. 16 — 16 25, pszenic jednolita 26.50 — 27, zbierana 26 — 26.50, jara czerwona szklista 27.50 — 28. owies jednolity 17 — 17.50, owies zbierany 16 — 16 50, jęczmień na kaszę 15 75 — 16 25. browarniany 17 — 18, groch polny z workiem 24 do 26. groch Wiktorja z workiem 26 — 29, rzepak zimowy 48 — 49. koniczyna czerwona surowa 110 — 130, bez kanianki 125 do 140. koniczyna biała surowa 110 — 140, bez kanianki 150 — 200. mąka luksusowa 45 do 50. 0000 40 — 45, żytnia pytlowa 27 — 29, sitkowa 21 — 23, razowa 21 — 23. otręby pszenne szale 11 — 11.50. średnie 10 — 10 50, otręby żytnie 9.50 — 10, kuchy lniane 21 50 do 22, rzepakowe 16.50 — 17. słonecznikowe 17.50 — 18, peluszka 16 50 — 17 50. proso 18 — 20. siemię lniane 38 — 40. gryka 17 — 18, ziemniaki jadalne 4 — 4.25. **Usposobienie spokojne.**

O zniesienie nowego prawa o stowarzyszeniach

W dniu 3 listopada Klub Narodowy wniósł w Sejmie następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy następujący ustawę.

Ustawa

z dnia . . . . . uchylająca rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 27 października 1932 r. „Prawo o stowarzyszeniach" (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 808).

Art. 1.

Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 27 października 1932 r. „Prawo o stowarzyszeniach" (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 808) uchyla się.

Art. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się ministrowi spraw wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

Wydanie rozporządzenia w sprawie stowarzyszeń nie godzi się z oświadczeniem, jakie imieniem rządu złożył p. prezes Rady Ministrów, uzasadniając projekt ustawy o pełnomocnictwach. Zagadnienie stowarzyszeń należy do tej samej kategorji, co zagadnienie zgromadzeń publicznych, winno też było być przedłożone izbom w formie projektu ustawy, tembardziej, że żadna okoliczność nie uzasadniała rzeczowo pospiechu, z jakim rząd załatwił sprawę tak ważną dla życia całego państwa.

Prawo o stowarzyszeniach nosi charakter wybitnie polityczny, dając władzom wpływ niemal nieograniczony na działalność, którą społeczeństwo rozwija w stowarzyszeniach.

Tak więc art. 6 zakazuje stowarzyszeń, przyjmujących zasadę bezwzględnego posłuszeństwa członków władzom stowarzyszenia; na tej podstawie będą zakazywane stowarzyszenia, niemiłe rządowi, jak tego dowodzi bezprawne rozwiązanie Obozu Wielkiej Polski. Wątpliwem jest jednak, czy przepis ten będzie stosowany do lóż wolnomularskich, do których należą członkowie grupy rządzącej.

Podobnie zakazuje rozporządzenie łączenia celów wychowania fizycznego, gimnastycznych i sportowych z celami politycznemi. Na tej podstawie może być zniszczone, zasłużone apolityczne tow. „Sokół", ale nie będzie z pewnością rozwiązany wysoce polityczny „Strzelec". Według art. 15 i 16 władza ma daleko idące prawo wglądu w życie wewnętrzne stowarzyszeń, art. 14 uzależnia byt stowarzyszeń od swobodnego uznania władz; rozumienie tego swobodnego uznania przez władze znane jest społeczeństwu z dotychczasowej praktyki prawa o zgromadzeniach. Art. 18 zabrania tworzenie związków stowarzyszeń, co jest prostem uniemożliwieniem stowarzyszenia się poza terenem jedynie lokalnym.

Szczególnie szkodliwy jest przepis art. 20, który pozwala odmawiać zarejestrowania stowarzyszeń, jeżeli subjektywnem zdaniem władzy nie odpowiadają względom pożytku społecznego. oraz art. 51, który umożliwia przyznawanie monopolu stowarzyszeniom wyższej użyteczności.

Wreszcie art. 27 daje władzy niesłychane uprawnienia dysponowania majątkiem likwidowanego stowarzyszenia, o ile ten cel nie był w statucie przewidziany.

Te przepisy wystarczają do wykazania, że prawo o stowarzyszeniach jest cofnięciem wstecz stanu rzeczy, istniejącego na ziemiach polskich obecnie i faktycznem przekreśleniem przyznanego konstytucyjnie obywatelom państwa polskiego prawa stowarzyszania się.

Szczegóły uroczystości otwarcia gimnazjum polskiego w Bytomiu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Bytom, 8 listopada.

Jak już pokrótce donieśliśmy drogą telegraficzną, odbyła się dziś uroczystość otwarcia pierwszego polskiego gimnazjum w Niemczech. Uroczystość miała przebieg niezmiernie podniosły.

Rozpoczęło ją nabożeństwo w kościele Trójcy św. Kościół był wypełniony po brzegi polską ludnością ze Śląska Opolskiego i z innych okolic. Mszę św. na intencję nowego gimnazjum celebrował b. poseł do sejmu pruskiego, ks. prob. Klimas. Ponieważ proboszcz tej parafji nie zgodził się na wystąpienie w kościele polskiego chóru, ludność sama śpiewała pieśni polskie: „Kto się w opiekę", „Serdeczna Matko" i inne. Niezwykle podniośle i wzruszająco wypadła tradycyjna „ofiara", podczas której obecni w kościele obchodzili naokoło ołtarz. Uroczystość w kościele zakończyła się wystawieniem Przenajśw. Sakramentu i odpowiednim śpiewem. Na wygłoszenie polskiego kazania okolicznościowego ks. prob. Klimas się nie zgodził.

Z kościoła tysiączne rzesze ludności wraz z wychowankami nowego gimnazjum udały się do auli polskiego gimnazjum, gdzie się odbyła właściwa uroczystość.

Obecni byli przedstawiciele mniejszości polskiej z Berlina, pp. Jan Baczewski, prezes Związku Polskich Towarzystw Szkolnych, sekretarz generalny dr. Kaczmarek, inspektor szkolnictwa mniejszościowego p. Brasse oraz referent szkolny dr. Michałek.

Śląsk Opolski reprezentowali przedewszystkiem ks. prob. Klimas, działacz i filozof ks. prob. Melcer, ks. prob. Koziołek, dyr. Szrejber, mecenas Paweł Kwoczek i inni.

Jako przedstawiciel Polonji z pogranicza obecny był ks. prof. dr. Domański z Zakrzewa.

Polonję wschodnio - pruską reprezentowali wydawca „Gazety Olsztyńskiej" p. Sew. Pieniężny oraz mgr. Augustyn Steffen.

Ze strony niemieckiej obecni byli radca miejski miasta Bytomia p. Smikala oraz radca szkolny p. Neuman.

Przybył prezydent Komisji Mieszanej, p. Calonder, natomiast odmówili: nadprezydent rej. opolskiej dr. Lukaschek, radca regencyjny hr. Matuszka, dyr. regencyjny dr. Weigel, dyrł regencyjny p. Werner. Odmówili, podając jako przyczynę, że są „dienstlich verhindert".

Uroczystość w auli rozpoczęła się odśpiewaniem pieśni „My chcemy Boga" przez chór bytomski „Halka". Potem wystąpił sędziwy ks. prob. Koziołek, który po krótkiem przemówieniu dokonał poświęcenia uczelni. Następnie zabrał głos prezes Związku Polskich Towarzystw szkolnych, p. J. Baczewski. P. Baczewski witał w serdecznych słowach prezydenta Komisji Mieszanej, p. Calondera, przedstawicieli polskich i niemieckich władz, grono profesorskie oraz uczniów gimnazjum. W trakcie swego przemówienia p. Baczewski wypowiedział zdanie: „Szczęśliwa jest mniejszość polska w Niemczech, że pozwolono jej otworzyć pierwsze polskie gimnazjum. W bardzo serdecznych słowach podziękował p. Baczewski prezydentowi Calonderowi za jego pozytywną interwencję w sprawie uczelni.

Po przemówieniu p. Baczewskiego zabrał głos prezydent Calonder. Mówił w języku niemieckim. O mniejszości polskiej w Niemczech mówi z pełnym szacunkiem. Tak samo odnosi się do nowego polskiego gimnazjum, któremu z serca życzy pomyślności. Wreszcie podkreśla lojalność Polaków w Niemczech i odpiera zarzut, jakoby mniejszość polska uprawiała irredentę. Przemówienie p. Calondera odczytuje następnie w języku polskim jego sekretarz.

Zkolei zabierają głos ks. prof. dr. Domoński oraz ks. prob. Melc. Następnie p. mecenas P. Kwoczek przedstawił i przywitał dyrektora gimnazjum polskiego w Bytomiu, p. Nechaya, potem dr. Nechay wygłosił odczyt na temat: „Zadania nowoczesnej szkoły".

Następuje wreszcie składanie życzeń przez przedstawicieli mniejszości polskiej i wymienionych wyżej władz. Wrażenie wywarły życzenia delegata Polaków z Prus Wschodnich, p. Pieniężnego. Treść ich jest następująca:

„W imieniu ludności polskiej w Prusach Wschodnich oraz jej organizacyj, które wydelegowały mnie na dzisiejszą uroczystość, składam na ręce zarządu pierwszego polskiego gimnazjum w Niemczech najszczersze życzenia pomyślności i rozwoju. W imieniu ludności wschodnio - pruskiej dziękuję równocześnie wszystkim, którzy przyczynili się do wywalczenia tej instytucji kulturalnej. Mamy nadzieję, że pierwsze gimnazjum polskie w Niemczech wychowa młodzież na dobrych obywateli i Polaków. Przy tej okazji wyrażam nadzieję, że drugie polskie gimnazjum w Niemczech stanie w Olsztynie na polskiej Warmji."

Po odczytaniu gratulacyj i ponownem wystąpieniu chóru zamknął uroczystość dyr. gimnazjum.

BALTICUS.

Pracownicy umysłowi a spoczynek niedzielny

W sprawie nowego projektu o godzinach otwarcia w handlu i naruszenia spoczynku niedzielnego interwenjowała w prezydjum rady ministrów delegacja pracowników umysłowych w składzie prezesa Unji Związków Zaw. Prac. Umysłowcyh w Warszawie A. Minkowskiego, sekretarza generalnego Związku Zaw. Prac. Kupieckich w Poznaniu H. Gregorowicza i p. Niemczyka, prezesa warszawskiego Związku Handlowców. Delegację przyjął w zastępstwie premjera podsekretarz stanu p. Lechnicki, któremu delegacja zakomunikowała stanowisko sfer pracowniczych do projektu, wręczając dla poparcia swego stanowiska odpowiedni memorjał.

Równocześnie delegacja starała się uzyskać audjencję u ministra spraw wewnętrznych Pierackiego, któremu sprawa ta podlega. Ze względu na otwarcie w tym dniu sesji sejmowej, nie doszła audjencja do skutku i postanowiono starania odłożyć na czas stosowniejszy.

Życie i twórczość Stan. Wyspiańskiego

nr. 8 „Bibljoteki T. C. L." — tylko za 35 gr.

Już ukazała się książeczka o Wyspiańskim (str. 64) jako nr. 8 „Bibljoteki T. C. L.". Zawiera materjał do przemówień i deklamacyj na obchód 25-lecia zgonu wielkiego poety. Dziełko to o charakterze popularnym ogromnie na czasie wobec zbliżających się uroczystości ku czci Wyspiańskiego, które w całym kraju odbywać się będą z końcem listopada. Do nabycia w Wydawnictwie T. C. L. Poznań, św. Marcin 37, oraz we wszystkich księgarniach. Wydawnictwo wysyła za zaliczeniem pocztowem lub za poprzedniem nadesłaniem gotówki 45 gr. za egzemplarz łącznie z portem poczt. (P. K. O. 200 504).

Szkołom, organizacjom, komitetom obchodu, jak i społeczeństwu pragnącemu bliżej zapoznać się z twórczością wieszcza narodowego, książeczkę tę polecamy tem bardziej, że niska cena — tylko 35 gr. — umożliwia każdemu jej nabycie.

LEGJON WIELKOPOLSKI

Uczestnicy Powstania Wielkopolskiego na Wildzie — odbyli ostatnio swe plenarne zgromadzenie. Obrady zagaił prezes Kruszczyński, poczem protokół przeczytał sekretarz p. Wojewoda.

Referat sprawozdawczy z uroczystości poświęcenia Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa wygłosił p. Hołodyński, zaś p. Jeske scharakteryzował przebieg uroczystości Legjonu Wielkopolskiego, który tradycyjnym zwyczajem co roku oddaje hołd poległym powstańcom przed pomnikiem na cmentarzu farnym. Druh Świderski komendant zdał sprawę z strzelania Legnonowego, przyczem Wilda zdobyła puhar.

Prezes komunikuje, że utartym zwyczajem odbędzie się 13 bm. o 8 w kościele ks. ks. Zmartwychwstańców msza św. za zmarłych członków. Zbiórka o 7.45 przed mieszkaniem prezesa. Na kościół w Winiarach uchwalono 20 zł. Prezes Kruszczyński omówił następnie sprawę składek członkowskich. Zarząd mając na uwadze ciężkie położenie członków, postanawia w myśl statutu zwolnić od opłat tych członków, którzy dłuższy czas znajdują się bez pracy. Zwolnienie od opłat nastąpi po złożeniu odpowiedniego wniosku.

W dyskusji przemawiali druhowie: Kordyla, Siciński, Laurentowski, Jeske, Kiszka i inni.

Strzelanie konkursowe Związku Podoficerów odbyło się w Poznaniu o nagrodę wędrowną oraz cenne nagrody indywidualne. Imprezę zapoczątkował prezes Związku p. Mikołaj Senftleben oddając strzał hon. na cześć Najjaśniejszej Rzplitej Polskiej. Zkolei nastąpiło strzelanie jednostkowe, do którego stanął nadzwyczaj liczny zespół zawodników z różnych Kół Związku.

Pierwszą nagrodę ufundowaną przez miasto Poznań, a tem samem tytuł mistrza Związku Podoficerów Rez. Z. Z. Rz. . . zdobył p. Władysław Nowak z Opalenicy. Drugą nagrodę p. Feliks Szajek z Koła Grodzisk, zaś trzecią nagrodę ufundowaną przez członka hon. Związku p. Zygmunta Plucińskiego z Lussówka zdobył p. Michał Wieczorek z Opalenicy.

W dalszym ciągu przystąpiono do strzelania zespołowego o nagrodę wędrowną Związku. Zdobył ją zespół Koła ostowskiego w składzie pp.: Leśniczaka Feliksa i Kobzdy Walentego. Drugie miejsce w strzelaniu zespołowem zdobyło Koło Opalenica, trzecie zaś miejsce zajęło Koło Grodzisk.

Po ukończonem strzelaniu odbyło się uroczyste wręczanie nagród przez prezesa Związku na sali p. Lewandowicza przy ul. Grochowe Łąki nr. 9, zakończone skromnym podwieczorkiem żołnierskim.

Z życia towarzystw

Z Tow. Przemysłowców w Inowrocławiu. W czwartek ub. tygodnia, odbyło się w sali hotelu p. Waissa w Inowrocławiu, zwyczajne zebranie Tow. Zjedn. Przemysłowców pod przewodnictwem prezesa p. Benedykcińskiego. Podczas zagajenia uczczono powstaniem z miejsc pamięć bibljotekarza Tow. śp. Kawczyńskiego. Następnie p. Białkowski wygłosił obszerniejsze sprawozdanie z uroczystości 60-lecia bratniego Tow. w Bydgoszczy, w której Tow nasze przez swych delegatów z sztandarem wzięło udział. W obszernej dyskusji omawiano wewnętrzne sprawy Tow. m. in. sprawę wypożyczenia kostjumów dla drużyny ratowniczej przy Tow. Terminatorów Również omówiono szczegółowo sprawę Kasy Rzemieślniczej powstałej niedawno przy centrali Związku, dalej sprawę funduszu zapomogowego.

Po wolnych głosach zakończono kilkugodzinne obrady. (gr.)

A może już dobrych ludzi niema!

Jest bardzo chłodno. Szczególnie na ulicy i w nieopalonych izbach naszych biedaków. Dzieci zazwyczaj dzień cały leżą w łóżkach. Niema ich w co ubrać. . A jak wybiegną w tych szmatach, bez butów, to później tak ciężko kaszlą. Ojciec też pracy nie może zdobyć. — Był w jednem miejscu gdzie potrzebują robotnika, ale powiedzieli że takiego „oberwusa" nie mogą brać.

Wstyd na ulicę wyjść!

Żeby choć jakie stare ubranko — zawsze coś można załatać, zeszyć, wykombinować. Ale już nic, nic niema. Wszystkie kąty puste. Zdarli co tylko było. Nawet łachmany się kończą.

To tak strasznie nie mieć naprawdę co na grzbiet naciągnąć. . . A dzieci tak proszą, aby mogły wyjść na podwórze. — w łóżku już tak ciężko usiedzieć. Proszą więc żałośnie: Matulu idź do Caritasu do tej szatni na Nowy Rynek 13, może tam już będzie co dla nas.

I matula idzie, ale pan w szatni rozkłada ręcę: — „Nic, nic jeszcze niema. Proszę przyjść później. Może dobrzy ludzie przyślą". — I kobieta wraca do domu ze łzami w oczach z pustemi rękoma.

Jeszcze dobrzy ludzie nie przysłali. A dzieci przytulają się do siebie i dziwią — czemu ci dobrzy ludzie nie przysyłają, przecież nam tak zimno i my tak bardzo potrzebujemy. Tu każde zaczyna wyliczać swe marzenia: ten majtasy, tamta pończochy i także żółte buciki . . .

— "Żółte buciki" — powtarzają chórem i milkną olśnione. . .

A może już dobrych ludzi u nas niema — niepokoi się najmłodsza dziewczynka.

Brat Cezary

Metody pielęgnowania urody w świetle nowoczesnej wiedzy.

IV.

Już z treści poprzednich trzech artykułów wynika jasno konieczność uwzględnienia danej właściwości cery oraz dostosowania odpowiedniego preparatu lekarsko-kosmetycznego. Niewłaściwy środek potęguje zbyt — niestety — często początkowe niedomogi i warunkuje nawet schorzenia skóry. Sprawdza się to najczęściej na cerze o tłustej właściwości. Wystarcza bowiem kilka razy w taką skórę wetrzeć jakikolwiek krem lub wazelinę, by ją oszpecić wągrami i pryszczami. Myjąc natomiast twarz o tłustej właściwości gorącą wodą i proszkiem marmurowym „Miraculum", tudzież pudrując odtłuszczającym pudrem higjenicznym Dra Lustra, nietylko zapobiega się okropnemu nieraz oszpeceniu, ale przeobraża się tłustą właściwość w prawidłową. Wzmianka o odtłuszczającym pudrze zwróci też uwagę czytelnika na potrzebę dostosowania nawet preparatu do codziennego użytku do danej właściwości cery, jakim jest puder. Podczas gdy tłusta cera wymaga odtłuszczenia, potrzebny jest dla suchej i prawidłowej puder o właściwości zmiękczającej naskórek. Takim pudrem jest: roślinny puder egzotyczny Dra Lustra, o niezrównanych zaletach higjenicznych i estetycznych. A teraz słów kilka o pielęgnowaniu prawidłowej cery. Prawidłowa cera wymaga również mycia gorącą niemal wodą, wolno atoli po dłuższem spłókiwaniu gorącą, ochłodzić krótko zimną. Do mycia posługiwać się wolno jednem z mydeł neutralnych Dra Lustra lub otrąbkami migdałowemi z jego przepisu. Hormonowy krem „Oxa" jest w danym przypadku zbyteczny, chyba, jako wybitnie ożywczy krem, w znaczeniu zapobiegawczym, przeciw przedwczesnemu starzeniu się. Natomiast wystarcza pod puder egzotyczny matowy krem „Mira", a celem utrzymania soczystości cery i zapobiegania twardnieniu naskórka, winno się na 10 minut przed myciem rano i wieczorem powlec twarz kremem „Ultrasol". Krem ten, naświetlany promieniami ultrafiołkowemi, zmiękcza bajecznie skórę twarzy, ciała i rąk.

Ciąg dalszy nastąpi.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Po wyborze Roosevelta

A więc jednak — Roosevelt!

Gdy opadnie gorączka wyborcza, gdy uspokoi się opinja publiczna w Stanach Zjednoczonych dowiemy się wreszcie, jak wygląda rzeczywistość amerykańska i jakiemi torami potoczą się losy wielkiej republiki z pod gwiaździstego sztandaru.

Jak dotychczas bowiem, było rzeczą wręcz niemożliwą zorjentowanie się, ile prawdy tkwi za głośnemi zapewnieniami, że kryzys w Ameryce się skończył i że zaczęła się poprawa. Nie kto inny, jak znane, amerykańskie pismo ekonomiczne „Aunalist" posunęło się aż do oskarżenia prezydenta Hoovera, że... fałszuje dane statystyczne, celem przedstawienia rzeczywistości w barwach różowszych, niż na to zasługuje. (Ponoć Hoover miał w jednej ze swych mów przedwyborczych oświadczyć, że stan zatrudnienia w przemyśle budowlanym poprawił się; tymczasem on spadł!).

Epizod ten świadczy o ostrożności, której hołdują poważni ekonomiści amerykańscy, w wyciąganiu ostatecznych wniosków z obecnej sytuacji gospodarczej. Teraz dopiero, po dokonaniu wyboru Roosevelta, a więc po wykluczeniu możliwości „urabiania konjunktury" przez czynniki oficjalne, okaże się, czy fala pomyślnych objawów, jakich byliśmy ostatnio świadkami w życiu gospodarczem U. S. A., była sztucznie wywołana, czy też jest naturalnym wypływem konjunktury. Odpowiedź na to pytanie posiada ogromne znaczenie dla całego świata.

Bowiem, jeśli okaże się, że tendencja zwyżkowa kursów akcyj i cen ma charatker trwały, to objaw taki nie omieszka odbić się dodatnio na rozmiarach wytwórczości amerykańskiej, co już oznaczałoby istotny zwrot konjunktury. Fakt ten dodałby innym państwom odwagi i bodźca do przetrwania, podobnie, jak zmęczonego podróżnika dopinguje widok upragnionego celu.

Pozatem musimy sobie uświadomić jedno jeszcze. Roosvelt wywiesił na swych sztandarze trzy hasła: anulowacja długów, obniżenie taryf celnych i uregulowanie zagadnienia pieniężnego. Każde z tych haseł wyraża wolę nowego prezydenta do zainicjowania ostatecznej walki z kryzysem światowym, drogą usunięcia z powierzchni trzech najjadowitszych źródeł niepokoju gospodarczego.

Śmiała deklaracja prez. Roosevelta, sama przez się daje światu zastrzyk optymizmu. Cóż dopiero będzie, gdy czyny zastąpią słowa? Ale — czy aby p. Roosevelt dotrzyma obietnicy przedwyborczej i „uderzy w czynów stal"? Oto jest pytanie...

Wreszcie: zniesienie prohibicji. Sprawa ta pasjonuje Amerykan ze zrozumiałych względów. Zdawałoby się, że opinj europejskiej nie powinna ta kwestja zajmować ponad przeciętną miarę. A jednak! Charakterystyczną dla współzależności zjawisk gospodarczych jest obawa czeskiego przemysłu filmowego przed wyborem Roosevelta: tłumaczy się ona natępująco: czeski przemysł filmowy rozwinął się dzięki bojkotowi filmów amerykańskich; bojkot ten ustanie z chwilą, kiedy znane i cenione przez yankesów piwo pilzneńskie pocznie znowu wędrować do U. S. A. i to na zasadzie kompensaty za filmy hollywoodzkie! Dla Czechosłowacji eksport piwa jest ważniejszy od produkcji krajowych filmów, którą z radosnem sercem poświęci wywozowi z Pilzna, z chwilą, gdy upadną ograniczenia prohibicyjne.

Mała ta anegdotka mówi nam więcej od grubego tomu o zależności różnych zjawisk gospodarczych w Europie od tak — zdawałoby się — obcego nam ewenementu, jakim był wybór Franklina Roosevelta na „mieszkańca Białego Domu".

PODATKI I OPŁATY

(p) **Zmiany w organizacji komisyj szacunkowych do spraw podatku dochodowego.** Rozporządzeniem ministra skarbu z 14 września 1932 (Dz. Ust. R. P. nr 97 poz. 837) dokonano zmiany rozporządzenia ministra skarbu z 3 marca 1932 o komisjach szacunkowych do spraw podatku dochodowego. Nowe rozporządzenie ustala, że w komisjach do spraw podatku dochodowego będzie zasiadało 12 członków i tyluż zastępców, a nie jak dotąd było 10 członków i tyluż zastępców. W komisjach do spraw podatku przemysłowego zasiadać będzie w dalszym ciągu 10 członków i tyluż zastępców.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Tydzień ubiegły przyniósł dalsze osłabienie tendencji i znaczne zmniejszenie obrotów na giełdach akcyj i papierów procentowych. Giełda nowojorska w związku ze zbliżającemi się wyborami prezydenta, wykazywała zupełną stagnację. — Kursy kształtowały się przeważnie zniżkowo, jednakże w znacznie mniejszym stopniu, aniżeli notowania surowców i zbóż. Pożyczki polskie miały usposobienie mocne. W dniu 3 bm notowano (w nawiasach cyfry z 28 10 rb.): 8 proc. Poż. Dillona 61,00 (60.00), 7 proc. Poż. Stab. 54.00 (53.25), 6 proc. Poż. Dol. 54,50 (53.75), 7 proc. Poż. m. Warszawy 40,75 (40.67), 7 proc. Poż. Śląska 41,50 (42.00). Na giełdzie londyńskiej panował nastrój niejednolity. Spadek funta i krwawe zajścia między strajkującymi robotnikami a policją w okręgach przemysłowych wywoływały dużą depresję, natomiast pomyślny wynik subskrypcji na nową emisję skarbową oddziaływał dodatnio na kształtowanie się kursów. Na giełdzie paryskiej nastroje zmieniały się zależnie od wiadomości nadchodzących z terenu międzynarodowego. Giełda berlińska pozostawała nadal pod znakiem małych obrotów i niskich kursów.

Na giełdzie warszawskiej odbyły się w tygodniu ubiegłym z powodu świąt tylko 4 zebrania. Obroty akcjami były małe przy kursach naogół zniżkujących. Dużym natomiast popytem cieszyły się pożyczki państwowe, — w szczególności w walucie dolarowej, co stoi w związku ze wzmocnieniem się ich kursów na rynku nowojorskim i w Londynie.

W okresie sprawozdawczym odbyły się walne zebrania akcjonarjuszy w kilku spółkach akcyjnych. Bilans warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów zamyka się zyskiem netto w wysokości 1 033 606 zł: z powyższego zysku postanowiono wydzielić 6 proc dywidendy. Walne zebranie akcjonarjuszy cukrowni „Szpanów" uchwaliło wypłacić 5 proc dywidendy, pozatem przyznało zł 17 219 do podziału między pracowników i zł 6 000 na cele społeczne i kulturalno-oświatowe. Cukrownia „Środa" wykazuje czysty zysk w kwocie 289 155 zł; na dywidendę przypada 5 proc.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	31.10.	1. 11.	2. 11.	3. 11.	4. 11.	5. 11.
Pszenica						
Warszawa	27.25	—	27,00	27,00	27,00	—
Poznań	23,50	—	23,50	23,75	24,00	24,25
Lwów	—	—	28,50	—	—	—
Lublin	26,50	—	26 00	26,00	26 00	—
Żyto						
Warszawa	16 75	—	16,75	16.50	16,50	—
Poznań	14 60	—	14 60	14,85	15,25	15,25
Lwów	—	—	18,00	—	16.00	—
Lublin	18,50	—	18,00	17,75	17,75	—
Jęczmień						
Warszawa	16,50	—	16,50	16.50	16,50	—
Poznań	14,75	—	14,75	14,75	14.75	14,75
Lwów	—	—	—	—	12.00	—
Lublin	14,50	—	14.50	15,00	15.00	—
Owies						
Warszawa	17.50	—	17,50	17,50	17,50	—
Poznań	14,00	—	14,00	14,25	14,50	14,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	18,00	—	18,00	18,00	18,00	—

Ziemiopłody

Rynki amerykańskie stoją w dalszym ciągu pod znakiem zniżki cen na rynkach zbożowych. Baissa osiągnęła poziom nieznany od kilkudziesięciu lat. W Winnipegu średnio pszenica kosztuje obecnie za kwintal dol. 1,76, co licząc dolar kanadyjski porówno 8 zł., daje około 14 zł. za 100 kg. Żyto w dostawie terminowej w przeliczeniu na złote kosztuje 9,60 zł. za 100 kg., a jęczmień 8,80 zł. za kwintal. Cen takich istotnie już dawno nie było. Zarówno w Stanach Zjednoczonych jak i w Kanadzie depresja wśród farmerów jest olbrzymia. Ten stan rzeczy odbija się skutkami swojemi na wszystkich rynkach towarowych.

Jako bezpośredni powód spadku cen w Chicago podają spekulację, która zaprzestała zaangażowanie się na dalsze terminy; w Kanadzie zaś zaprzestanie interwencji rządowej. Ponadto ciążą na rynkach tak wielkie ilości, że trudno obliczyć, w jakim czasie dałyby się one skonsumować. W Australji oraz Argentynie — jak wykazują ostatnie obliczenia — powiększono jeszcze obszary zasiewu pszenicą. Nowe żniwa niezawodnie więc jeszcze zaostrzą położenie na rynkach zbożowych.

Zestawiając ceny amerykańskie z europejskiemi, a w szczególności: w Niemczech, Francji i Italji, a nawet w Polsce, dochodzi się do wniosku, że nasze ceny pszenicy są w porównaniu z cenami światowemi względnie dobre.

Większe ożywienie panuje obecnie w obrotach ziemniakami, które nabywają fabryki przetworów ziemniaczanych. Obecnie rozwija się fabrykacja we wszystkich działach normalnie. Poszczególne fabryki prawie w całości pokryły już swe zapotrzebowanienie, przyczem jednak ceny ziemniaków nie podlegały żadnym korzystniejszym wahaniom. Zbyt przetworów ziemniaczanych był umiarkowany.

Nabiał

W tygodniu sprawozdawczym nastąpiło w sprzedaży na rynkach krajowych masła pewne ożywienie przy cenach naogół utrzymanych. Dalsze kształtowanie się cen zależne jest w dużej mierze od warunków atmosferycznych, słabszej produkcji z powodu przeprowadzania krów do obór oraz siły nabywczej konsumentów. Należy pamiętać, że silna zwyżka cen w połowie października załamała się z powodu znacznego spadku konsumcji, gdyż wyśrubowanie cen zmusiło niektóre koła spożywców do konsumowania tłuszczy zastępczych.

Pod koniec ub tygodnia cena hurtowa masła I gat. wynosiła w Warszawie 3.60 do 3,70 zł za 1 kg. W Katowicach notowano w dniu 5. bm w obrotach hurtowych loco skład dostawy hurtowego: masło deserowe I gat. 3.20—3.50 zł: masło deserowe II gat. 3.00—3.30 zł; masło wiejskie 2.80—2.90 zł za 1 kg przy tendencji mocniejszej. Mleczarnie poznańskie notują bez zmiany 3,60 zł w hurcie i 4,00 zł. w detalu za 1 kg.

Sytuacja na rynku mleka konsumcyjnego i sera nie zmieniła się.

Pod koniec tygodnia sprawozdawczego ruszyły również notowania na rynkach zagranicznych. Notowania berlińskie wynoszą obecnie 115, 105 i 96 Rm za I., II. i III. gat. przy mocnej tendencji.

Jaja

Na rynkach jajczarskich obserwujemy jako objaw sezonowy — spadek produkcji i zmniejszanie się dostaw. W związku z tem ceny zaczęły silnie zwyżkować, równocześnie jednak na rynku pojawiają się w coraz większych ilościach jaja konserwowane, co hamuje ruch zwyżkowy cen. W dniu 5 bm notowano w Warszawie w hurtowej sprzedaży jaja świeże 160—165 zł za 1 skrzynie 24 kopową. W Poznaniu cena detaliczna podskoczyła do 2.20 zł i więcej za 1 mendel. Zbyt na rynkach zagranicznych nie natrafia obecnie na większe trudności. Notowania towaru eksportowego dochodzą do 18,5 dol za 1 skrzynie.

Tz 431

Manufaktura

Na łódzkim rynku gotowych tkanin wełnianych panuje w dalszym ciągu kompletna cisza. Jakkolwiek aukcje wełniane na rynkach światowych miały przebieg dość żywy, to jednak nie odbiło się to zupełnie na cenach tkanin wełnianych, które nietylko nie zwyżkowały, ale przeciwnie sprzedaje się je obecnie po cenach o 10 do 20 proc niższych. Wypłacalność klienteli, nie bacząc na bardzo słaby ruch, była naogół pomyślna. Produkcja tkanin wełnianych w związku z niepomyślnemi horoskopami nie była zbyt wielka. Jednak wobec tego, że ruch był o wiele mniejszy aniżeli przewidywano, zapasy materjałów na składach fabrycznych są dość duże. Działa to deprymująco na rozwój stosunków handlowych. Przy sprzedaży zarówno tkanin jak i przędzy czesankowej obowiązuje w dalszym ciągu w większości wypadków pokrycie wyłącznie gotówkowe.

W związku z wzrostem zapotrzebowania klienteli wzrosło zainteresowanie dla gotowych tkanin bawełnianych. W stosunku do obrotów przewidywanych w tym okresie zakupy były jednak naogół bardzo małe. Ilość towarów zimowych, znajdujących się na składach fabrycznych, jest nadal dość duża. Wypłacalność klienteli była zadowalająca.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Bilans handlowy w październiku.** Według tymczasowych danych przywóz w październiku osiągnął 173.821 tonn, wartości 73.363 tys. zł.; w porównaniu z wrześniem rb. przywóz w miesiącu październiku wykazuje zwiększenie o 8 865 tys. zł. Wywóz w miesiącu październiku osiągnął 1 195.820 t., wartości 96 361 tysł zł.; zwiększenie wywozu w październiku w porównaniu z wrześniem osiągnęło 8.961 tys. zł. Saldo dodatnie za miesiąc październik wynosi więc 22 998 tys. zł. O ile nadwyżka wywozu nad przywozem w październiku w stosunku do miesiąca września nie wykazuje wydatniejszej różnicy podkreślić należy zwiększenie się obrotów o 10 proc.

(k) **Co przynosi ostatni Dziennik Ustaw?** W ostatnim Dzienniku Ustaw R. P. nr. 97 z 8 listopada br. znajdują się m. i. rozporządzenia ministrów: spraw wojskowych, wewnętrznych, przemysłu i handlu, skarbu i komunikacji, w sprawie wykonania ustawy z 7 listopada 1931 o nadzwyczajnym przewozie oficerów i szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia, oraz sprzętu wojskowego w czasie pokoju; opieki społecznej i spraw wewnętrznych w sprawie postępowania zarządów obwodowych funduszu bezrobocia przy powierzaniu swych czynności gminom miejskim i wiejskim, powiatowym związkom komunalnym, kasom chorych i innym instytucjom społecznym oraz państw. urzędom pośrednictwa pracy; skarbu z 14 września 1932 w sprawie zmian organizacji komisyj szacunkowych do spraw podatku dochodowego w okręgach administracyjnych izb skarbowych w Białymstoku, Grudziądzu, Krakowie, Lublinie, we Lwowie, Łodzi oraz Poznaniu; skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych z 31 października 1932 w sprawie zmiany taryfy celnej; sprawiedliwości z 25 października 1932 o stroju adwokatów przy rozprawach.

(k) **Możliwości eksportu grochu.** Państw. Instytut Eksportowy informuje, że na rynku marokańskim istnieje pewne zapotrzebowanie na groszek zielony łuskany i polerowany. Odnośne wzory są w posiadaniu Instytutu, który udzieli zainteresowanym eksporterom wszelkich bliższych informacyj w tej sprawie.

Z ZAGRANICY

(z) **Nowa groźba dla przywozu polskiego bekonu do Anglji.** Angielskie min. rolnictwa przez dłuższy czas poszukiwało formy, umożliwiającej ograniczenie przywozu bydła, mięsa i przetworów mięsnych na rynek angielski, bez nakładania specjalnych ceł przywozowych. Cła takie dotknęłyby bowiem również przywóz z brytyjskich dominjów. Ponieważ jednak nacisk krajowych hodowców domagających się ochrony dla produkcji wewnętrznej wzrastał, min rolnictwa przystąpiło do indywidualnych rozmów z Danją, Szwecją, Holandją, Łotwą, Australją, Nową Zelandją, państwami Ameryki Południowej i Polską. W rozmowach z państwami importerskiemi żądano d o b r o w o l n e g o ograniczenia przywozu mięsa, bekonów i szynek w granicach od 10 do 30 proc. Polska ma się zgodzić na natychmiastowe ograniczenie przywozu bekonu o 20 proc. Ta dotąd niespotykana forma kontyngentowania przywozu jest tem bardziej niebezpieczna, że w razie niezgodzenia się na d o b r o w o l n e obniżenie przywozu przez poszczególne państwa grozi im całkowita utrata angielskiego rynku konsumcyjnego. Angielskie żądania wywołały zrozumiałe zaniepokojenie wśród polskich eksporterów bekonu i szynek.

(z) **Projekty rewizji traktatów handlowych Wielkiej Brytanji.** „Daily Mail" donosi, że w łonie rządu brytyjskiego odbywa się dyskusja co do modyfikacji traktatów handlowych, w sensie zniesienia klauzulnajwiększego uprzywilejowania. Modyfikacja ta dotyczyłaby 44 traktatów handlowych pomiędzy Wielką Brytanją a państwami zagranicznemi. Powodem tej modyfikacji jest artykuł 7 ustawy o taryfie celnej, który upoważnia skarb brytyjski za zgodą ministra handlu do zwolnienia określonego importu któregokolwiek z krajów zagranicznych z 10-proc. powszechnej taryfy lub celnego dodatku. Ponieważ Wielka Brytanja zamierza zastosować ten artykuł w swych rokowaniach z państwami Skandynawskiemi i wogóle posiłkować się tym artykułem, jako bronią przetargową z innemi państwami, gabinet brytyjski uważa za konieczne wypowiedzieć te klauzule w terminie, przewidzianym w traktacie handlowym po większej części 12-miesięcznym, tak, aby po upływie terminu wypowiedzenia klauzuli największego uprzywilejowania mieć rozwiązane ręce. Jako przykład „Daily Mail" podaje, że gdyby rząd brytyjski zdecydował się dać Danji uprzywilejowany import dla bekonów, to inne państwa, jak np. Polska, mogłyby również żądać takiego samego uprzywilejowania, o ile klauzula największego uprzywilejowania nie zostanie wypowiedziana.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wzorowa akcja oświatowa kółek rolniczych

Samochód, który niesie „oświaty kaganiec" do najodleglejszych zakątków Wielkopolski

Oświata rolnicza dociera na wieś nieylko za pomocą słowa pisanego Ważną rolę odgrywa żywe słowo prelegentów, rekrutujących się z kół prezesów powiatowych i specjalnych referentów kółek rolniczych. Założyciel kółek rolniczych śp. Maksymiljan Jackowski, który przed pół wiekiem ruszył wieś polską i nauczył naszego gospodarza organizacji, oraz celowej i umiejętnej uprawy ziemi, do ostatniej chwili pracowitego żywota nawoływał do oświaty. Myśl twórcy kółek rolniczych podjęło Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych i oparło ją o nowoczesne metody.

Od dłuższego już czasu na wieś wielkopolską przybywa samochód propagandowy W. T. K. R. Samochód ten zaopatrzony jest w szereg środków pomocniczych umożliwiających urozmaicenie zebrania, a więc w aparaturę do wyświetlania filmów, z własnym zapędem elektr., ma radjostację odbiorczą i małą stację nadawczą, przez którą można nadawać przemówienia czy też utwory muzyczne, nagrane na płyty gramofonowe. W samochodzie jest ruchoma wystawa, którą urządza się w każdej miejscowości. Na wystawę składają się kolekcje nasion, zbóż, traw, warzyw, nawozów sztucznych i t. p. Szczególniejszą uwagę zwraca się na propagandę uprawy pewnych roślin, których produkcja mogłaby skutecznie hamować przywóz towarów z zagranicy, jak np. juty. W danym wypadku chodzi o włóknodajny len i konopie.

Liczne wykresy i tablice ruchomej wystawy, zwracają uwagę na pewne ujemne, a jednak praktykowane sposoby uprawy zbóż i roślin. Spustoszenie dokonywane w roślinności ilustruje się na plastycznych tablicach kolorowych; potrzeba zwalczania chwastów znajduje też odpowiednią ilustrację. Szczegółowo obrazuje się zagrażającą Wielkopolsce klęskę raka ziemniaczanego, hamującą eksport ziemniaków, przyczem propaguje się skuteczne środki walki z tą plagą, — popularyzuje się specjalne rakoodporne odmiany ziemniaków i t. d. Inne plakaty ilustrują znów działalność Wielkopolskiej Izby Rolniczej, a jeszcze inne obrazują działalność właściciela wozu propagandowego, Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych.

Objazdy takie wytwarzają stałą nić łączności między mieszkającymi w odległych wsiach członkami kółek rolniczych a zarządem głównym. Specjalny instruktor wchodzi w kontakt z gospodarzami, omawia z nimi całokształt interesujących rolnika kwestyj, a obserwacje takie dają możność przeprowadzania rzeczowej krytyki na zebraniach i prowadzenia na ten temat dyskusji. Sprawozdania żywego łącznika, jakim jest instruktor, mają być odbiciem nurtujących na wsi przejawów życia. Udzielanie porad, zwracanie uwagi na organizacje gospodarstwa, wskazywanie na aktualne konieczności i potrzebę ochrony rolnictwa w dobie kryzysu, należą do najważniejszych zadań instruktora.

Pojawienie się instruktora samochodowego i wystawy ruchomej przyjmowano wszędzie bardzo życzliwie Jesienią b. r. „samochód oświatowy" wyruszył na systematyczny objazd południowych części województw, a mianowicie powiatów kępińskiego i ostrowskiego.

Rozwój nowoczesnej techniki w służbie oświaty na wsi polskiej jest pięknym sukcesem Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych, który w obecnie odbywającym się „Tygodniu Rolniczym" godzi się zanotować. (kl.)

Trzcina zamiast papierosów

Uwaga palacze papierosów „Aromatica"!

W ostatnim czasie zdarzyło się w kilku wypadkach, że namiętni palacze papierosów „Aromatica" otrzymali zamiast oryginalnej zawartości „cennych" papierosów odpowiednio przykrajaną trzcinę. Były reklamacje i urągania na monopol tytoniowy; jeden z zawiedzionych klientów przyniósł taki pakunek nawet do redakcji naszego pisma.

Okazuje się, że w ostatnim czasie pewni osobnicy dopuszczają się nowego oszustwa. Jest to zapewne pomysł namiętnych palaczy. Polega on na zręcznej zamianie oryginalnej paczki sławnych „Aromatica" na paczkę z... oryginalnie przykrajanemi kawałkami trzciny.

W pewnym sklepie poznańskim manipulacje tego rodzaju poprzedził znamienny dialog:

Proszę paczkę „Aromatica".

Klient otrzymuje papierosy i chowa je do kieszeni, w której szuka nerwowo... pieniędzy.

Przepraszam — wtrąca nieśmiało — zapomniałem zabrać pieniądze.

Przy tych słowach oddaje paczkę oryginalną, jednak z podsuniętą zawartością. Nie przeczuwający podstępu kupiec bierze towar, który — nieświadom zaszłego oszustwa — sprzedaje dalej.

Oszustwa te są naogół dość powszechne i zdaje się, że na ten pomysł wpadła pewnego rodzaju szajka, gdyż wiadomości o trzcinie zamiast papierosów dochodzą również z różnych miejscowości na prowincji. (kl.)

Strój adwokatów na rozprawach

Ostatni Dziennik Ustaw przynosi rozporządzenie ministra sprawiedliwości, o stroju adwokatów przy rozprawach. Według tego rozporządzenia strojem adwokatów przy rozprawach jest toga i biret, który adwokaci wkładają na głowę tylko podczas wygłaszania mowy obrończej.

N. O. K.

Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet odbędzie się dnia 10. 11. 32. o godz. 20 w salce św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22.

Referat wygłosi: p. posłanka Grossmannówna, na temat: „Zjazd Delegowanych we Lwowie".

KALENDARZYK

Środa, 9 listopada 1932.

Słońce: wschód 7,02 — zachód 16,09 — długość dnia 9 godzin 7 min.

Księżyc: wschód 14,37 — zachód 2,45 — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Stacji Meteorologicznej przy U. P.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 4 st. C. Pochmurno — Wiatr wschodni. — Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 758 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 11 st. C., najniższa plus 4 st. C.

Kal. rzk.: Teodor M. — jutro Andrzej.
Kal. słow.: Bogodar — jutro Ludomir.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Ks. dr. Noryśkiewicz** z Poznania został przez p. Ministra W. R. i O. P. powołany na członka Państwowej Rady Oświecenia Publicznego w Warszawie.

— * **Czterdziestogodzinne nabożeństwo w kościele św. Marcina i odpust św. Marcina.** Na piątek, sobotę i niedzielę, 11, 12 i 13 b. m. przypada w kościele św. Marcina 40-godzinne nabożeństwo, a w niedzielę oprócz tego odpust św. Marcina. Wystawienie Najśw. Sakramentu i jutrznia w piątek i sobotę odbędzie się o godz. 6, w niedzielę 13 bm. o godz. 5 rano. Suma z kazaniem w piątek, sobotę i niedzielę odprawi się o godz. 11, nieszpory zaś o godz. 6 po poł. Uprasza się wszystkich o gorliwe odwiedzanie Pana Jezusa w Najśw. Sakramencie.

— * **Program rekolekcyj i nabożeństw dla młodzieży męskiej miasta Poznania.** Aby godnie na dzień św. Stanisława Kostki się przygotować, odbędą się w wszystkich parafjach poznańskich rekolekcje i uroczyste nabożeństwa. Rekolekcje odbywać się będą w dn. 10, 11 i 12 bm. w następującym porządku w poszczególnych parafjach:

Fara o godz. 19,30 — nabożeństwo w niedzielę o 8 rano;

Boże Ciało o godz. 19 — nabożeństwo w niedzielę o godz. 9 rano;

Św. Jan o godz. 19 — nabożeństwo w niedzielę o godz. 9 rano;

Główna o godz. 19 — nabożeństwo w niedzielę o godz. 7 rano;

Św. Wojciech o godz. 19 — nabożeństwo w niedzielę o godz. 9 rano;

Zmartwychwstanie o godz. 19,30 — nabożeństwo w niedzielę o godz. 8 rano;

Św. Marcin o godz. 17 (salka par.) — nabożeństwo w niedzielę o godz. 8 rano;

Jeżyce o godz. 20 — nabożeństwo w niedzielę o godz. 7,30 rano;

Łazarz o godz. 20 — nabożeństwo w niedzielę o godz. 9 rano.

W godzinie południowej w niedzielę odbędzie się pochód całej młodzieży zorganizowanej miasta Poznania przez miasto, który złoży hołd J. E. Ks. Kardynałowi Prymasowi Polski A. Hlondowi — Zbiórka organizacyj o godz. 11,30 na placu Nowomiejskim 5.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **W I. rocznicę śmierci tragicznej śp. Wacławskiego** urządza Hufiec Młodych Rozwojowców uroczyste zebranie, które odbędzie się dnia 10 bm. (w czwartek) o godz. 20 na sali Księgarni św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22. W programie referat p. Krzyżagórskiej oraz deklamacje.

— * **Sekcja Pływacka K. S. „H. Cegielski"** zawiadamia wszystkich członków, że w środę, dnia 9 bm. o godz. 19 odbędzie się zebranie plenarne sekcji na sali Klubu przy ul. Górna Wilda 180. Przybycie ze względu na bardzo ważny program obrad, obowiązkowe.

— * **Komitet Porozumiewawczy Handlarzy Targowych** zwołuje zebranie informacyjne dnia 10 bm. o godz. 17.30 w sali Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego nr 1. Na porządku obrad ważne sprawy rynkowe i podatkowe. Za Komitet: Prezes (—) Sawiński Sekr. (—) Ziegler.

ŻYCIE AKADEMICKIE

— * **Z Koła Romanistów Stud. U. P.** Walne zebranie odbędzie się w czwartek 10 bm. o godz. 19 w Seminarjum filologji romańskiej (Zamek, pokój 5). Na zebraniu wręczenie dyplomu członka honorowego p. prof. dr. Jacques Langlade.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" Poznań XV. Śródka.** Zebranie plenarne w środę 9 bm. o godz. 19.30 w Domu Katolickim na Śródce. Referat wygłosi p. por. Białasik.

— * **Żeńskie gniazdo Poznań XIV, Łazarz** urządza herbatkę połączoną z tańcami i rozmaitemi niespodziankami w sobotę, dn. 12 bm. o godz. 21 w sali Kasyna Obywatelskiego, ul. Marsz. Focha nr. 81. Ceny wstępu są minimalne. Na tę herbatkę zaprasza wszystkich jak najserdeczniej Zarząd.

WYKŁADY

— * **Z Tygodnia Propagandy Pracy Oświatowej i Społecznej** (urządzanego przez Korp. Akad. „Filomatia Posnaniensis"). Dnia 8 bm. jako w drugi dzień Tygodnia odbył się drugi z rzędu wykład p. prof. dr. P. Gantkowskiego pod tytułem „Kto i gdzie poza lekarzem może i winien udzielać pouczeń w sprawach higjeny codziennego życia". — Dziś trzeci wykład, który wygłosi p. dr. Niesiołowski na temat „O intensywnej i ekstensywnej pracy oświatowej". Wykład odbędzie się o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus (Uniwersytet). Wstęp bezpłatny. Dobrowolne datki. Korporacja w całości przeznacza na T. C. L.

U nerwowo chorych i cierpiących psychicznie łagodnie działająca naturalna woda gorzka **„Franciszka-Józefa"** przyczynia się do dobrego trawienia daje im spokojny, wolny od ciężkich myśli sen. ng 6290

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kurs przeciwalkoholowy.** Staraniem Katolickiego Koła Abstynentów odbył się ub. niedzieli dla dzielnicy jeżyckiej kurs poświęcony walce z alkoholizmem. Wielka sala ochronki była przepełniona słuchaczami młodszymi i starszymi. Wykłady wygłosili: panie dr. Krupik - Bartkowska, prof. Dediowa, p. dr. Wojtkowski i kierownik centrali. — Uczestnicy kursu trwali do końca i z wielkiem zainteresowaniem słuchali mówców. Owocem kursu będą niewątpliwie liczne zgłoszenia na członków koła abstynentów wzgl. bractwa wstrzemięźliwości tamtejszej parafji.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **P. Omer Neveux** (Poznań, Konopnickiej 5) zwraca się z prośbą o nadsyłanie wczas wszelkich informacyj o udziale w powstaniu wielkopolskiem Francuzów, przebywających w niewoli niemieckiej na ziemiach polskich w chwili ich wyzwolenia. Materjały te są potrzebne do pracy historycznej.

— * **Polski Touring Klub deleg. poznańska** urządza w niedzielę dnia 13 bm. na zakończenie tegorocznego sezonu wycieczkę samochodami do Puszczykowa. — Zbiórka i wyjazd samochodów przy Wałach Jana III o godz. 14.30.

— * **Z 26 szkoły powszechnej.** W dniu 21 października rb. zawiązało się Koło Rodzicielskie przy 26. Szkole Powsz. im. Wyspiańskiego w Poznaniu. Zadaniem Koła jest niesienie pomocy materjalnej i moralnej młodzieży szkolnej. Do Koła Rodzicielskiego powinni należeć wszyscy rodzice dzieci uczęszczających do tejże szkoły, tembardziej że składka miesięczna wynosi tylko 10 groszy. O konieczności założenia Koła świadczy fakt, że w pierwszym dniu zapisało się przeszło 200 członków.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Poranek Moniuszkowski.** W ub. niedzielę odbył się w wielkiej sali Domu Rzemieślniczego „Poranek", poświęcony muzyce St. Moniuszki. Urządziły go ruchliwe organizacje kolejarzy: Towarzystwo Muzyczne i Chór męski „Moniuszko" ze współudziałem artystki opery p. Sławy Gogojewiczowej i p. Tylczyńskiego, artysty Teatru Polskiego. Orkiestra pod dyrekcją p. Łuczaka odegrała uwerturę z „Hrabiny" oraz fantazję na tematy ze

KRATKI SĄDOWE

Skazanie szpiega — Świętokradcy — Proces o zabójstwo

Z Wolsztyna donoszą:

Przed sądem tut. odbyła się w dniu 7 b. m. rozprawa przeciwko obywatelowi niemieckiemu Albertowi Stielo, zamieszkałemu w Babimoście, o uprawianie szpiegostwa na rzecz Niemiec. Po kilku godzinach rozprawy przy drzwiach zamkniętych i przesłuchaniu kilkunastu świadków, przewód sądowy wykazał, że Stielo już od r. 1930 uprawiał szpiegostwo na rzecz Niemiec, przekraczając w tym celu nielegalnie kilkanaście razy granicę Polski. Stielo skazano na 5 lat ciężkiego więzienia. Rozprawie przewodniczył sędzia s. a. Hofman, oskarżał prok. Prauziński, bronił adw. Klauziński z Wolsztyna.

* * *

Na wokandzie sądu grodzkiego znalazła się sprawa ucznia piekarskiego Romana Lemańskiego i Wacława Grundkowskiego, oskarżonych o to, że w szeregu kościołach na prowincji popełnili niezwykle śmiałe kradzieże, zrywając głównie z obrazów różne wota, które spieniężali. Stali oni w tym celu w ścisłem porozumieniu z niejakim Wacławem Garczarkiem, który był niejako ich hersztem. Złodzieje ukrywali się w kościołach wiejskich i nocą przystępowali do grabieży. Obładowawszy się wotami i gotówką, wykradzioną z skarbonek, wychodzili oknem, pod które na dane hasło zbliżał się na czatach stojący Garczarek, który przy zastosowaniu środków ostrożności, pomógł złodziejom wydostać się ze świątyni. W ten sposób w ostatnich dniach ograbili wymienieni kościoły w Lubaszu, Granowie i Komornikach; przy jednej z tych kradzieży zostali ujęci. Garczarek zaś zdołał się schować w bezpiecznem miejscu.

Sąd Grundkowskiego i Lemańskiego zasądził każdego na rok więzienia. (z)

* * *

W Sądzie Apelacyjnym jako instancji odwoławczej rozważano dziś, w środę, sprawę St. Janickiego, 60-letniego gospodarza z Bocińca pod Poznaniem. Janicki był zobowiązany wydawać swej dawnej gosposi Drzewieckiej wymiar. Pewnego dnia na tle takiego wymiaru doszło do sprzeczki, przyczem pokłócony Janicki rzucił się na Drzewiecką z młotkiem, kalecząc ją w straszny sposób. Drzewiecka runęła na ziemię i niebawem zmarła. Janicki w największej trwodze zawlókł cichaczem ofiarę swą do chlewu, tam na szyję jej założył pętlicę i powiesił na haku. W ten sposób chciał widocznie upozorować, że D. popełniła samobójstwo. Wnet jednak wszystko się wydało i zabójca stanął przed sądem. Wyrokiem I instancji Janicki zasądzony został na 12 lat ciężkiego więzienia. Obecnie sąd wysłuchawszy mowy jego obrońcy adw. Nowosielskiego, złagodził wyrok do 5 lat zwykłego więzienia. Janicki pozatem ponosi koszty sądowe w wysokości 480 zł. (z)

„Strasznego dworu", a w części wokalnej wykonano pod batutą p. prof Heisinga wielką kantatę „Pieśni z Witolorandy" na sola, chór i recytacje oraz polonez z „Halki" z tow. orkiestry Publiczności było przeszło 1600 osób, żywo darzących oklaskami wykonawców. Słowo o życiu i twórczości S. Moniuszki wygłosił prof. Heising.

— * **Po wystawie dobrej książki.** Ub. niedzieli zamknięto wystawę, którą przez 10 dni zwiedziły tysiące osób z miasta i z prowincji. Aczkolwiek z powodu kryzysu nie można było spodziewać się tak licznych zakupów książek wystawionych, jak w czasach normalnych, to jednak korzyść moralna jest niewątpliwie poważna, gdyż na wystawie dowiedziało się wielu zwiedzających o istnieniu dzieł pierwszorzędnych z różnorakich dziedzin, o czem wcale nie wiedzieli. Ten pozytywny sposób walki z pornografją przyniesie niewątpliwie owoce pożądane.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Oszuści powołują się na „Teatr Wielki".** W ostatnich dniach u kilku kupców poznańskich pojawili się nieznani osobnicy, powołujący się na dyrekcję Teatru Wielkiego. Zamawiali oni rozmaite towary rzekomo dla Teatru Wielkiego. — Jak się okazuje, dyrekcja Teatru Wielkiego nie upoważniała nikogo do dokonywania zamówień w jej imieniu. Są to oszuści, których w razie pojawienia należy oddać w ręce policji. (kl)

— * **Nieostrożny kupiec z Margonina.** Ofiarą swej nieostrożności padł w tych dniach mieszkaniec Margonina p. Zygmunt Mendelski. Według doniesienia, jakie Mendelski złożył w tutejszej policji, sprawa przedstawia się następująco: Podczas pobytu w Poznaniu niejaki Seweryn Jakś i drugi nieznany osobnik sprzedali p. Mendelskiemu 15 worków cukru, a na poczet tej transakcji otrzymali 215 złotych. Kupujący miał później obejrzeć cukier we wskazanem miejscu; gdy tam przyszedł, nie było cukru ani też sprzedających cukier osobników. W sprawie tego oszustwa policja wdrożyła śledztwo. (kl)

— * **Tajemnicze zaginięcie kobiety.** Przed kilku dniami oddaliła się z domu w niewiadomym kierunku zamieszkała na Ratajach 37, licząca lat 42 Janina Krupińska z domu Kropiwnicka, rodem z Zaleszczyk. Na wniosek syna policja zarządziła poszukiwania zaginionej. Zapowiadała ona kilkakrotnie, że pozbawi się życia. (kl)

— * **Czyj wózek?** P. Jan Torczewski (ul. Powidzka 6) znalazł na Starym Rynku bezpański wózek czterokołowy który był przywiązany do wozu firmy Daszewicz. Znalazca oddał wózek w V. komisarjacie policji. (kl)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pobity na tle posądzenia o kradzież.** W Michałowie w powiecie poznańskim Tomasz i Kazimierz Lewandowscy zadali 4 rany nożem mieszkańcowi Michałowa p. Wyrwasowi, przyprawiając go o ciężki uraz cielesny. Tłem zajścia była zemsta Lewandowskich, za posądzenie ich o kradzież świń. (kl)

— * **Wypadek dziecka.** Podczas zabawy uległ wypadkowi 12-letni Staś Chęciek przy ul. Polnej 31, łamiąc obojczyk. Chłopca opatrzyło pogotowie ratunkowe i przewiozło go do szpitala miejskiego. (kl)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Gębice.** (Osobiste.) Srebrne gody małżeńskie obchodzili w niedzielę 6 b. m. pp. Stanisław Paluszyński z żoną Teklą z domu Nowak z Wylatowa.

— * **Gniezno.** (Akademja.) Dla uczczenia święta narodowego republiki czechosłowackiej obdyła się w Gnieźnie uroczysta akademja przy wielkiej frekwencji publiczności. Na program akademji złożyły się liczne przemówienia, m. in. pp. red. Cieślaka, Kierskiego oraz wykład konsula czechosłowackiego z Poznania p. Doleżala i produkcje chóru „Dzwon", jak również produkcje muzyczne.

— * **Kościan.** (Przedstawienie.) Stowarzyszenie Młodych Polek z Sierakowa urządziło w dniu 6 bm. w sali „Sokoła" przedstawienie amatorskie sztuki p. tyt. „Zwycięstwo miłości". Na dalszy program imprezy składała się komedyjka „Dla miłego grosza".

— (Akademja moniuszkowska.) Staraniem Tow. śpiewu „Lutnia" urządzono 6 bm. wieczorem na sali Hotelu Warszawskiego akademję ku uczczeniu Stanisława Moniuszki. W programie mieściły się najpiękniejsze kompozycje twórcy „Halki". Dyrygował p. prof. R. Lubierski z Leszna, który niedawno odznaczony został odznaką moniuszkowską stopnia pierwszego za wytrwałą pracę w dziedzinie śpiewaczej.

— (Zjazd organizacyj rolniczych.) Z okazji „Tygodnia Rolniczego" tutejsze Wielkop. Tow. Kółek Rolniczych zwołało na dzień 6 bm. o godz. 3 po południu w sali Hotelu Warszawskiego zjazd członków i członkiń wszystkich organizacyj rolniczych powiatu kościańskiego. W zjeździe były licznie reprezentowane Wielkop. Tow. Kółek Rolniczych, Kółka Włościanek, Związek Ziemian, Towarzystwo Ziemianek oraz Tow. Urzędn. Gosp. Omawiano żywotne sprawy rolnicze.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej przyjęto protokóły rewizyj Komunalnej Kasy Oszczędności, głównej kasy miejskiej oraz kasy gazowni. Do komitetu rozbudowy miasta wybrano w miejsce ustępującego członka p. Nowaczyka, budown. pow. p. Szklarskiego. Następnie uchwalono pobierać na rok 1933 dodatek komun. od opłat państw. od patentów na wyrób i sprzedaż trunków oraz przetworów wódczanych i spirytusowych we wysokości 10 proc., dodatek do państw. podatku przemysłowego, dodatek komun. do państw. podatku od nieruchomości w wysokości 10 proc., dodatek komunalny do państw. podatku dochodowego, dodatek komun. do państw. podatku dochod. od uposażeń służbowych, od emerytów i wynagrodzeń za najemną pracę w wysokości 3 proc. od dochodu. W końcu wybrano p. burm. Maćkowiaka jako wyborcę do ustanowienia Komitetu zarządu Tow. Meljoracji Obry w Poznaniu. (mk)

— * **Mosina.** (Przedstawienie „Dziadów".) W niedzielę 6 bm. odegrało Tow. Gimn. „Sokół" w sali p. Hoffmanna „Dziady" A. Mickiewicza z dużem powodzeniem. Amatorzy wywiązali się ze swego zadania dobrze.

— (Ze Stow. Młodzieży Polskiej.) W dniu patrona młodzieży, św. Stanisława Kostki, w niedzielę 13 bm. urządza Stow. Młodzieży Polskiej obchód „Święta Młodzieży". O godz. 10 zbiórka wszystkich towarzystw na boisku S. M. P., poczem wymarsz do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie pochód ulicami miasta. Wieczorem w sali p. Hoffmanna przedstawienie amatorskie p. tyt. „Karpaccy Górale".

— * **Rogoźno.** (Zaczadzenie.) W nocy na sobotę uległa wypadkowi zaczadzenia gazem świetlnym rodzina sadowego Wacława Szatkowskiego i to p. Wacław Szatkowski, matka jego Juljanna oraz dwoje dzieci, 9-letni Teofil i 7-letnia Jadwiga. Nieszczęśliwym pomocy udzielił p. dr. Woźny. Wypadek powstał prawdopodobnie skutkiem nieostrożności przy gaszeniu światła gazowego. Stan zaczadzonych nie jest groźny.

— (Kradzieże.) W nocy na 4 bm. skradziono p. M. Smolarkowej z Budziszewka świnię wagi około 100 kg. Szkoda wynosi 100 zł. — P. Frankowskiemu z Długiej Gośliny skradziono pozostawiony na ulicy rower, wartości 150 zł. — P. Kończakowi z Potrzanowa skradziono w nocy na 5 bm. 30 kur, gęś i 2 prosiąt.

— ((Osobiste.) Z dniem 1 bm. ustąpił ze stanowiska sędziego przy tut. Sądzie Grodzkim p. Kazimierz Pluciński, przechodząc na stanowisko adwokata do Poznania. (ske)

— * **Strzelno.** (Z rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej wybrano 4 członków do Sejmiku Powiatowego, pp. Albina Radomskiego, Leona Posłusznego, Tomasza Kaźmierczaka i Andrzeja Wyborskiego.

— * **Witkowo.** (Zmiana w policji.) Na komendanta tutejszego posterunku policji państwowej przydzielono starszego przodownika, Godzambę Głowińskiego z Aleksandrowa kujawskiego. Dotychczasowy komendant przodownik Laskowski, przeniesiony został do Pogorzeli.

— (Parafjalna akcja katolicka.) Z okazji IX. Dnia Katolickiego odbyła się akademja na przepełnionej sali Domu Katolickiego. Słowo wstępne wygłosił prezes parafjalnej akcji katolickiej p. Teodozy Pokrzywnicki; treściwy referat na temat „Walka z bezwstydem i pornografją w druku i obrazku" wygłosił p. dyr. Gaworzewski. Śpiewy chórowe i deklamacje urozmaiciły akademję.

— (Z sądu.) W poniedziałek 31 ub. m. doręczono naczelnikowi tutejszego sądu grodzkiego p. Czerkaskiemu Zdzisławowi, dekret zwolnienia ze służby w sądownictwie. (mc)

— * **Żerków.** (Co się dzieje?) Dnia 4 bm. dostali pp. mistrz obuwniczy Hoffmann Wincenty i mistrz kowalski Stanisław Jamruszka wezwania z urzędu skarbowego, ażeby w przeciągu 7 dni wykupili świadectwo przemysłowe; tymczasem jednak panowie ci posiadają już dawno świadectwa przemysłowe.

Z Pomorza

— * **Grudziądz.** (Introdukcja i poświęcenie sierocińca.) W niedzielę 6 bm. odbyło się uroczyste wprowadzenie ks. prob. Partyki na urząd duszpasterski parafji św. Mikołaja. Wprowadzenia dokonał przy udziale ks. biskupa - sufragana Dominika ks. biskup Okoniewski. Podczas sumy, którą celebrował ks. prob. Partyka, wygłosił piękne kazanie o pracy duszpasterskiej ks. dziekan Karczyński z Łasina. Udział wiernych w tej uroczystości był niezwykle liczny.

Druga uroczystość, poświęcenie nowego sierocińca, rozpoczęła się po południu uroczystemi nieszporami w kaplicy sierocińca. Po nieszporach ks. prob. Partyka, oprowadzając przedstawicieli władz i licznych gości po zakładzie, który stanął dzięki ofiarności społeczeństwa miejscowego, przedstawił dzieje nowego sierocińca, którego budowę zapoczątkował ówczesny proboszcz a obecny biskup łomżyński ks. Dembek. Koszta budowy sierocińca wynosiły około 500 000 zł. Zakładem kierują SS. Elżbietanki.

— (Sprawa ściągania podatków w naturze.) Wydział powiatowy, chcąc zdobyć środki na opłaty bezrobotnych, dożywianie i utrzymanie rodzin bezrobotnych, zwrócił się do urzędu wojewódzkiego z prośbą o zatwierdzenie uchwały wydziału, która przewidywała ściągnięcie zaległych podatków w naturze. Województwo jednak nie zatwierdziło pow. projektu w przekonaniu, że jest niecelowy.

— (Samobójstwo.) W Starym Błonowie popełnił samobójstwo przez powieszenie się zamożny gospodarz Fryderyk Kornecki; przyczyną kroku desperackiego była nieuleczalna choroba. (ski)

— * **Tczew.** (Kradzieże.) Ze składu p. Wiśniewskiego przy ul. Krótkiej skradziono płaszcze, ubrania i inne towary za około 1000 zł. Pan W. wyznaczył 100 zł. nagrody za wykrycie złodziei.

— (7-letni uciekinier.) Władze gdańskie odstawiły w ręce tutejszej policji dworcowej 7-letniego Kazimierza Witorzyka z Jarocina, który uciekłszy z domu dotarł aż do Gdańska, gdzie zamierzał wsiąść pokryjomu na okręt i przedostać się do Argentyny. (ds)

Z Kaliskiego

— * **Słupca.** (Żeński Sokół.) W Słupcy 3 bm. zawiązane zostało sokole stowarzyszenie żeńskie. Panie słupczanki, zebrane w lokalu Tow. Gimn. „Sokół", wybrały zarząd nowopowstałego stowarzyszenia.

— * **Wieluń.** (Wybuch w elektrowni.) Dnia 4 bm. wydarzyła się w elektrowni w Lututowie eksplozja, wskutek czego jedna maszyna uległa zniszczeniu. Mechanik został zabity. Dopływ prądu do miasta został przerwany. Powód wybuchu nieustalony.

Uroczystości odolanowskie

Z Odolanowa donoszą:

Ostatnio b. powiat odolanowski gościł u siebie J. E. ks. Prymasa, który zjechał tutaj na poświęcenie kościoła w Bógdaju i Odolanowie. Miasto godnie przyjęło Głowę Kościoła w Polsce.

W pierwszym dniu swego pobytu w Odolanowie ks. Prymas udzielał św. Sakramentu Bierzmowania, a nazajutrz, w sobotę, uroczyście konsekrował kościół Farny, świeżo odnowiony. Wieczorem odbył się raut w gmachu b. starostwa, w którym wziął również udział woj. Raczyński, objeżdżający ostatnio południowe powiaty Wielkopolski.

W niedzielę dokonał ks. Prymas konsekracji nowo powstałego kościoła w Bógdaju na pograniczu niemieckiem.

Zastrzelony podczas kradzieży drzewa

Z Wągrowca donoszą:

Leśniczy lasów w Durowie w powiecie wągrowieckim Bolesław Kara napotkał w lesie dwóch osobników podczas kradzieży drzewa. Kradnący drzewo stawili leśnikowi opór, wobec czego użył on broni palnej, pozbawiając na miejscu życia jednego z nich. Zabitym jest 26-letni Aleksander Pech z Micharzewa w powiecie wągrowieckim. Drugiego osobnika, którym jest Stanisław Melerowicz z Micharzewa, aresztowano. (kl)

Z Gdyni

Nowy dygnitarz morski — Mąka z Polski za Nordkap — Dom towarowy — Ofiara libacji — Skazanie oficera za defraudację 113 tysięcy złotych

Ostatnim tematem rozmów gdyńskich jest mianowanie na stanowisko zastępcy kapitana portu p. Jana Bochniewicza, emerytowanego majora piechoty. Jak sam przyznał morze zobaczył po raz pierwszy w Gdyni. Obce są mu sprawy handlu morskiego i techniki portowej. Nie zna również języków obcych.

*

W dniu 6 b. m. opuścił port tutejszy statek fiński „Brita" z ładunkiem 2 700 tonn węgla i 100 tonn mąki żytniej. Statek udał się do fińskiego portu Petsamo, dawnej rosyjskiej Peczengi, położonego nad Oceanem Lodowatym, na wschód od Nordkapu. Węgiel i mąka z Polski przeznaczone są dla fińskich flotylli rybackich, które operują na przebogatych łowiskach Morza Barenta i w Petsamo mają swoją bazę. Podróż statku „Brita" z Gdyni do Petsamo trwać będzie osiem dni. Zaznaczyć należy, że dzięki Golfstromowi port w Petsamo prawie nigdy nie zamarza.

*

Krążą tutaj pogłoski, że kilku Żydów z Gdańska i Warszawy zamierza w Gdyni otworzyć wielki dom towarowy z kapitałem jednego miliona złotych. Zaniepokojenie chrześcijańskiego kupiectwa tutejszego, które ugina się pod ciężarem podatków i kryzysu, jest zupełnie zrozumiałe.

*

W bójce wynikłej na Obłużu zraniony został bardzo niebezpiecznie kulą rewolwerową czeladnik rzeźnicki Alfons Szulc. Niema wielkiej nadziei utrzymania go przy życiu. S. B.

Por. marynarki wojennej Aleksander Niklewski, kwatermistrz kompanji garnizonowej komendy portu wojennego w Gdyni, w styczniu b. r. zjawił się u swego zwierzchnika i przyznał się do tego, że dopuścił się wielkiej defraudacji. Por. Niklewskiego aresztowano i wszczęto śledztwo, które stwierdziło, że w okresie od lipca 1931 r. do stycznia b. r. Niklewski z powierzonych mu sum zdefraudował 113.000 złotych. Badanie życia Niklewskiego stwierdziło, że wyjeżdżając w wolnych chwilach do Sopotu, odwiedzał kasyno gry i stał się nałogowym graczem, przegrywając tam olbrzymie sumy.

Por. Niklewski stanął przed sądem admiralskim w Gdyni i skazany został na 7 lat ciężkiego więzienia, pozbawienie praw, wydalenie z wojska i degradację. Skazany Niklewski odwołał się do najwyższego sądu wojskowego w Warszawie, który uwzględnił częściowo odwołanie i złagodził Niklewskiemu karę do 5 lat więzienia z temi samemi jednak skutkami. W motywach swoich najwyższy sąd wojskowy podkreślił, że uwzględnił odwołanie dlatego, iż sąd pierwszej instancji nie wziął pod uwagę okoliczności łagodzących, a mianowicie, że oskarżony sam zgłosił się i przyznał się do winy i że odznaczył się podczas wojny.

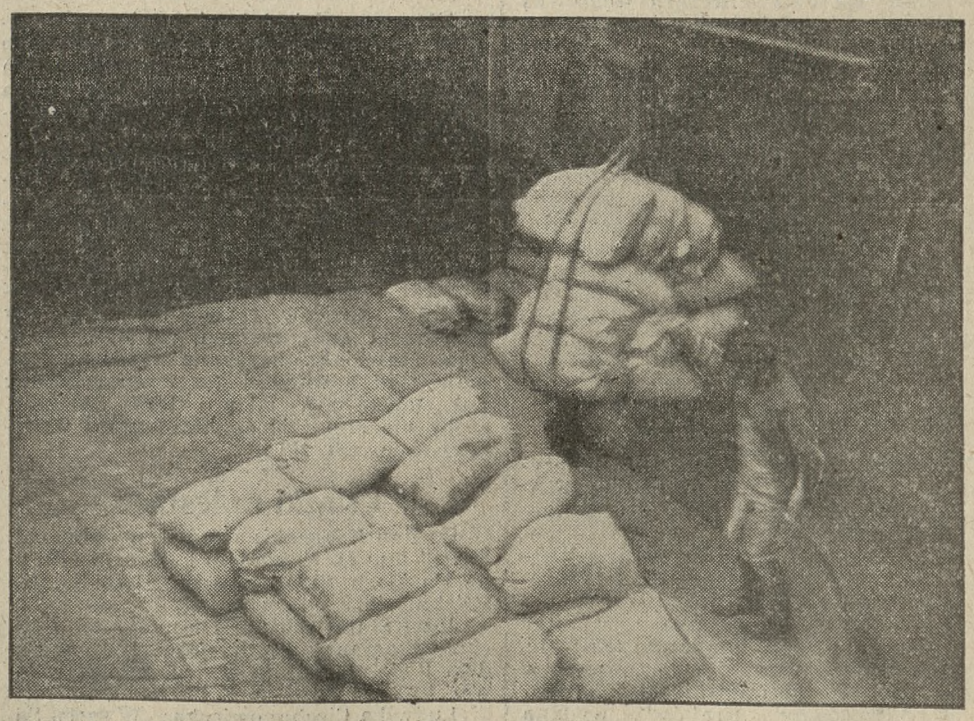

Ładowanie w Gdyni mąki na statek „Brita" z przeznaczeniem dla rybaków Oceanu Lodowatego.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

W sobotę odbędzie się inauguracja roku akademickiego na poznańskiej Wyższej Szkole Handlowej Będzie to zarazem inauguracja nowego gmachu tej Szkoły, który wznosi się, jak wiadomo, przy Wałach Zygmunta Starego

Poświęcenia gmachu dokona sam J E. Prymas Polski ks kardynał A Hlond On też przemówi pierwszy po akcie poświęcenia. Dalsze przemówienia wygłoszą: Prezes Izby Handlowo-Przemysłowej S Samulski, dyrektor W S. H. dr. A Peretiatkowicz, reprezentant ministerstwa W R i O. P., prezydent stołecznego m. Poznania Cyryl Ratajski, wreszcie prezes Bratniej Pomocy p. J. Mertko Z produkcyj muzycznych wykonany będzie przez orkiestrę akademicką W. S H. polonez A-dur Chopina, oraz uwerturę do „Halki" Przed końcowem tradycyjnem „Gaudeamus igitur" wygłosi profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. A Krzyżanowski odczyt pt. „Kiedy kryzys się skończy?"

Książę sjamski, rozbiór Polski i doktorat. Z Warszawy piszą nam: Z okazji odbytego w Warszawie kursu wakacyjnego dla cudzoziemców (o którym była w Dziale obszerniej mowa), warto przypomnieć, że historja Polski była już raz przedmiotem pracy doktorskiej dość egzotycznego cudzoziemca. Mianowicie syn króla sjamskiego, który doktoryzował się w Oxfordzie, obrał był za temat rozprawy doktorskiej drugi rozbiór Polski. (tw)

Z Wileńskiego Tow. Przyj. Nauk. Wydział III odbył posiedzenie z referatem dyr. W. Wielhorskiego pt. „Drogi rozwoju państwowości litewskiej".

Z Pol. Tow. Historycznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie naukowe z wykładem prof. dr. ks. A. Klawka pt. „Z badań historycznych nad ziemiami biblijnemi".

ODCZYT O MUZYCE SŁOWIAŃSKIEJ

Towarzystwo Słowiańskie w Poznaniu odbędzie zebranie w czwartek, 10 listopada rb. o godz. 20 w Zakładzie Muzykologicznym. (Zamek, s. 37, II ptr). Na porządku dziennym odczyt prof. L. Kamieńskiego pt. „Melodyka ludowa polska i łużycka". Goście mile widziani.

Wystawa szopenowska we Lwowie. Piszą nam ze Lwowa: Tylko tydzień trwała wystawa ikonografji szopenowskiej ze zbiorów p. Kornelji Łar Parnesowej — a szkoda, bo zbiory są obfite i bardzo ciekawe. Zawierają one kilka portretów, więc słynny Delacroix, Ary Scheffera, szkic George Sand, Polaka Kwiatkowskiego (Sheffer, który się spalił w r 1863, zreprodukowany przez Stattlera), oraz Winterhaltera i in. a także portrecik wykonany przez Marję Wodzińską i przedstawiający Chopina uśmiechniętego. Poza tem zbiory, znajdujące się w prywatnem mieszkaniu właścicielki, mieszczą mnóstwo manuskryptów nutowych Chopina, listów i innych cennych pamiątek (lk)

TEATR

Wysocka w Łodzi. Teatrem łódzkim kieruje od początku sezonu Stanisława Wysocka, jako reżyser i dramaturg. Ostatnio wystawiono „Marjusza" Pagnola i Devala „Demoiselle". Rolę tytułową grała sama p. Wysocka z ogromnym sukcesem. W teatrze Kameralnym jest grana Shawa „Lichwa mieszkaniowa" oraz Sarmenta „Umiłowany Leopold".

Sztuka o Goldonim. Z Rzymu donoszą nam: W Teatro Valle trupa Cavalieriego wystawiła sztukę p. t. „Czarodziejska barka", napisaną przez panią Eugenję Consolo na tle życia Goldoniego. Czarodziejską barką jest łódź obwożąca wędrowny zespół aktorski, na której ucieka piętnastoletni Goldoni z domu, aby uczestniczyć w barwnej włóczędze. Następują różne epizody autentyczne, aż do pobytu Goldoniego na dworze Ludwika XV i aż do śmierci, która zabrała Goldoniego jak wiadomo w Paryżu, gdzie cierpiał srogą nędzę. Przez scenę przewijają się postacie historyczne, jak rywal Goldoniego Carlo Gozzi, Marja Antonina, pani Dubarry, Andrzej Chenier itd. Śmierć porywa Goldoniego na chwilę przed tem, nim Konwent uchwalił mu pensję dożywotnią. „Czarodziejska barka" jest wystawianą naprzemian z komedją Goldoniego „Sior Todero brontolon". (rt)

KRAJOZNAWSTWO

Krajoznawstwo w szkole. Dla nauczycieli, którym z programu wypadnie omawiać zagadnienia krajoznawcze rodzinnego miasta, pomocą metodyczną służyć może opracowana przez S. Niemcównę książeczka o Krakowie. Na przykładzie Krakowa zestawia autorka praktyczne wskazówki, jak dobierać ćwiczenia, upraszczać ich rozwiązanie i popularyzować ich treść. Wskazówki te dadzą się zastosować w każdem środowisku miejskiem. Książeczka S. Niemcówny „Kraków", wydana przez Książnicę-Atlas, jest pierwszem tego rodzaju opracowaniem w naszej literaturze krajoznawczej. (sz)

RUCH REGJONALISTYCZNY

Z ziemi włoskiej do polskiej. Pod tym tytułem opublikował mgr Janusz Staszewski urywek pamiętnika gen Dąbrowskiego w ostatnim zeszycie „Roczników Historycznych" Urywek ten omawia nie znane dotychczas przeżycia Twórcy legjonów od jego wyjazdu z Włoch do rozpoczęcia formacji wojsk narodowych na terenie Wielkopolski Zwłaszcza ciekawe są rozmowy w Berlinie pomiędzy Napoleonem i Dąbrowskim Pamiętnik Wybickiego nie objął ich, gdyż autor tego już po nich przybył, a wydawane przez uczonych francuskich korespondencje cesarza i marszałków nic o tych sprawach nie mówiły Teraz dopiero możemy należycie osądzić zasługę Dąbrowskiego. Zaznaczyć należy, iż niektóre urywki z tego pamiętnika były ogłoszone na łamach Działu kultury i sztuki w poszczególnych felietonach p. Staszewskiego Z rozpraw w omawianym zeszycie znajdujemy początek pracy dr Koczego zawierającej „uwagi o najstarszych dziejach Pomorza" i początek pracy p. Hoffmanna o „wykonaniu bulli de salute animarum w W Ks Poznańskiem" Dr. Wojtkowski omawia 10-letnią działalność Towarzystwa a dział miscellaneów i recenzje zamykają zeszyt. Po wydaniu zeszytu znać iż od trzech lat cofnięto mu wszelkie zasiłki z Funduszu Kultury Narodowej Dziś już są zdane „Roczniki" na egzystowanie ze składek członkowskich Towarzystwa Miłośników Historji i tylko należyte zrozumienie wśród społeczeństwa, iż jest potrzebna taka placówka naukowa historyczna jako przeciwwaga nadgranicznej propagandzie podobnych towarzystw niemieckich może podtrzymać jej istnienie. Adres Administracji „Roczników", Archiwum Państwowe w Poznaniu, Góra Przemysława 1

(M. Pr.)

LITERATURA

Tatry w poezji. W lwowskiem Tow. Przyjaciół Ossolineum prof. dr J G Pawlikowski wygłosił odczyt pt. „Tatry w poezji".

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Kopia „Racławic" do Ameryki? Ze Lwowa piszą nam: Przy okazji debat nad tem, jak panoramę Racławicką odnowić i ustrzec przed dalszemi szkodami, jakie poniosła wskutek zaciekania, wilgoci i zetlenia płócien, wyłonił się projekt, ażeby całą panoramę przewieźć do Chicago na wystawę światową i pokazać ją Polakom amerykańskim oraz innym zwiedzającym Myśl nie była fortunna, obraz nie wytrzymałby transportu Skorygowano ją w ten sposób, aby odtworzyć naszą panoramę w kopji i ten duplikat przewieźć za ocean. Pracę tę mianoby powierzyć Wojciechowi Kossakowi, jako jednemu z głównych twórców panoramy. Nosiła ona bowiem imiona Styki i Kossaka, lecz w istocie pracował przy niej najwięcej Kossak, Stanisławski i monachijski malarz Boiler, najmniej zaś sam Styka, który głównie „dyrygował" pracą innych i zastosowywał swój geniusz reklamy do uzyskania jak największych dochodów z panoramy Projekt nie jest jeszcze skrystalizowany, lecz może mieć szanse sukcesu. (lk)

OCHRONA PRZYRODY

Szczątki puszczy. Nowy rezerwat leśny utworzony został w Brzózie Królewskiej, pow. łańcuckiego. Las ten, o pięknym drzewostanie jodłowo-bukowym z domieszką innych drzew, stanowi jeden z nielicznych szczątków dawnej puszczy sandomierskiej. (op)

SZKOLNICTWO

Kłamstwo dzieci i młodzieży. P. Franciszek Śniehota przeprowadził w szkołach wydziałowych w Katowicach ankietę na temat: czy są wypadki, w których trzeba kłamać? W ankiecie brało udział 994 dzieci Obszerne opracowanie wyników ogłasza p. Śn. w „Kwartalniku Pedagogicznym". Autor doszedł do wniosku, iż kłamstwo powodują lub ułatwiają różne warunki, niedostateczny nadzór nad dziećmi, złe towarzystwo, gra w piłkę, karty itd. Często dzieci i młodzież kłamie, aby uniknąć gwałtowności, surowości i niewyrozumiałości rodziców i wychowawców, aby ujść przed karą, naganą, złą notą, wstydem. Materjały, uzyskane przez ankietę, mają wielką wartość dla wychowawców: wskazują drogę, jaką należy wybierać, ażeby nie dopuścić do kłamstwa i wykorzeniać je. (St. N.)

Książki nadesłane

Bogdan Karpacki: „Ludzie w hełmach" Poezyj tom II. Nakładem księgarni Marjana Haskiera Skład główny: Dom Książki Polskiej. 1932.

Józef Starzewski: „Ze wspomnień o Michale Starzewskim". Kraków, 1932, nakładem Rodziny. Odbito w drukarni Narodowej. 1932.

Ludwika Ciechanowiecka: „W sercu Sahary. Algier—Mzab—Tidikelt—Hoggar". — Wydawnictwo Księgarni Szylinga. Warszawa 1932

W POLSKIEM DREŹNIE

(Notatki z pobytu)

Nazywam je polskiem, gdyż — zgórą pół wieku — było ono stolicą polskiej państwowości a również, za dni wielkiej emigracji i w czasach postyczniowych, było ulubionem miejscem schronienia polskiej towarzyskiej elity. To też obecnie w ciągu kilkudniowego tam pobytu, czułem się w nadłabskim grodzie saskim dziwnie swoje, widząc pomnik Augusta II-go i III-go, herby polskie na bramach kościołów i pałaców, pamiątki polskie w Grünes Gewölbe, statuetki polskie w Porzellan-Sammlung w Johanneum, nie licząc rzędów i karabel w zbrojowni tegoż muzeum.

Ale więcej od kielicha Jadwigi, od berła królewskiego Augusta II, od wspaniałości Gemälde-Galerie w Zwingerze, które i gdzieindziej widzieć i podziwiać można, pociągała mnie niedawno przeszłość polska, o której mało już dowiedzieć się można od członków przeważnie robotniczej polskiej kolonji. A jednak szukałem uporczywie jej śladów, skoro stare usiłują zatrzeć sprusaczeni sascy kustosze tego za polskie głównie pieniądze stworzonego niemieckiego Wersalu czy germańskiej Florencji.

Ta niedawna przeszłość, to grób Brodzińskiego na ustronnym katolickim cmentarzu, to miejsce, gdzie stał niegdyś hotel zamieszkiwany przez Mickiewicza, to willa, w której tworzył Kraszewski swe najlepsze romanse historyczne. I wtedy zapomina się, że przecież tu odbywały się przedziwne uroczystości dworskie które opisywał saski satyryk Poniński, że przecież tu dążyła magnaterja polska, by sympatję dla saskiej dynastji przechowywać wiek cały, że przecież tu istniały polskie zakłady wychowawcze, wychodziły czasopisma, rozwijało się bujne życie towarzyskie, wyładowując się w wycieczkach, balach i zebraniach najróżnorodniejszego charakteru.

Grób Brodzińskiego, o którym wcale nie mówi urzędowy przewodnik po cmentarzu, to właśnie symbol tej polskiej sympatji dla Drezna. Zarzucony czerwieniejącemi listkami jesiennego winogradu chyli się już nieco do upadku. Ale chyba nie dopuścimy go do ruiny. Chodzi przecież o szczątki ostatniego jakby przedstawiciela polskiego oświecenia a zarazem moderatora w walce klasycyzmu z romantyzmem, człowieka o gołębiem sercu, który prostował drogi swemu genjalnemu następcy.

Legenda podaje, że „Dziady", ten największy poemat Mickiewicza powstał w skromnym pokoiku hotelu „Zum goldenen Engel" w hałaśliwej części śródmieścia, gdzie dziś wznosi się wielki dom towarowy. Pobyt w takiem miejscu nie nastraja do dumań. A jednak nie mogłem wstrzymać się od wzruszenia, myśląc, że na tem miejscu wypowiedział się potężny instynkt zbiorowości, dokonało się przezwyciężenie indywidualizmu, powstało dzieło tak szerokiego ujęcia, silnego odczucia i głębokiego wejrzenia, bardziej ogólnoludzkiego niż narodowego Ten twórca, służąc narodowi, nie zapomniał, że ma i czystą treść człowieka. Była to epoka zmagania się liberalizmu z konserwatyzmem, pesymizmu z optymizmem, mistycyzmu z resztkami racjonalizmu. Odrodzony religijnie w Rzymie poeta, dzięki Brodzińskiemu właśnie zrozumiał w Dreźnie, czem jest Polska. — Pojąwszy przeszłość polską w jej odmienności, odczuł, że naród, że on sam muszą się przezwyciężyć i oczyścić, by ideę wolności wprowadzić na właściwe tory. Jest w poemacie drezdeńskim tragedja narodu i poety, który zbudził się do działania po wczasach wielkopolskich. Nie pragnął, jak głosi Boy, zapełnić próżni między sobą a narodem, ale stworzył nową koncepcję idei, której odblaski widzimy też w nakreślonej tu także ewangelji emigracyjnej.

Musiały w duchowej atmosferze Drezna tkwić pierwiastki, które dopomogły poecie do wiary w świat ducha, w świat moralny, w łączność ziemi i nieba. Symbolika „Dziadów" jest tak wzniosła, dobro i zło ściera się w sposób tak żywiołowy, zwycięstwo myśli boskiej jest tak potężne, że ten pogrom szataństwa trzeba utożsamić z klęską liberalizmu a jutrzenką mesjanizmu. Tu mistyka niemiecka Fryderyka Schlegla, Schuberta, Heinrotha dopomogła poecie, by nietylko uwierzył w walkę duchów we wnętrzu człowieka, ale by szukał, jak romantycy niemieccy, w liczbach głębszego sensu. Tu duch niemiecki pracował z polskim, jak niegdyś w Weimarze. Jeżeli o wszystkiem rozstrzygnęła struktura psychiczna poety — to pobudkę dało Drezno I dlatego w życiu Mickiewicza ma ono znaczenie większe, niż Paryż. Początek wielkiego emigracyjnego wysiłku ma swe źródło także w postawie mistyki niemieckiej.

Z mniejszem już wzruszeniem przypominałem sobie, że tu wielki emigrant Kraszewski skupiał koło siebie rozbitków katastrofy styczniowej, szukając drogi przyszłości i nawołując do krzepienia w sobie nadziei. Czy nie takie myśli głosi Tymoteusz w „Rzymie za Nerona"? Z Drezna szły wtedy hasła, że trzeba stosować prawdy chrześcijańskie w życiu prywatnem i publicznem, że wypada odzyskać dla narodu naukowe stanowisko, że kraj potrzebuje surowego słowa więcej niż uwielbień Idealizm splatał się z pozytywizmem w przedsięwzięciach Kraszewskiego, którego z Paryża popierali Zaleski, Jeż, Heltman a z Galicji Zacharjasiewicz. Hasłom drezdeńskim przeciwstawiały się krakowskie, wychodzące z obozu Szujskiego, którego zwalczał przywódca drezdeńskiej emigracji. To też dla nas Drezno będzie złączone na zawsze z działalnością Kraszewskiego Tutaj, po latach jałowej polemiki, cofnął się on w przeszłość by na podstawie podań i dokumentów odtwarzać w powieściach historycznych wypadki i ludzi. Obyczajowość polska za panowania obu Sasów, nakreślona ręką pewną i wypróbowaną, odległe wieki przeszłości malowane już mniej wyraziście, oto owoc lat, za które kolonja drezdeńska a potem Kraków dziękowały pisarzowi-jubilatowi Tu w Dreźnie zamknął się też pomyślniejszy okres jego życia. — Później nastąpiły tylko cierpienia: pamiętne aresztowania w Berlinie, więzienie w Moabicie i inne.

Dziś Drezno jest dla nas tylko wspomnieniem. Znikło wszystko, co stanowiło jego życie polskie towarzyskie, kulturalne. Wegetują towarzystwa katolickie, robotnicze, niezwiązane z tem, co było. Ale wracać do wspomnień jest zwyczajem historyka. Ten powrót, to też przypomnienie tego, co nas wiąże z czarowną stolicą saską. Na pałacu Wettynów widnieje i dziś hasło o starej niemieckiej dla nich wierności. W polskich sercach nie może zagasnąć wierność dla tych, co nas w niewoli krzepili, choć jedli chleb tułaczy często z rąk poczciwych wtedy, a dzisiaj już sprusaczałych doszczętnie Sasów.

Dr. Tadeusz Grabowski.

Drezno.

Pisma nadesłane

„Ruch Charytatywny". Nr. 11. Treść: J. Em. Ks Kard Hlond: „W sprawie jałmużny za dusze zmarłych". — Dr. A Heimann: „Czyż tak źle?" — F. Henner: Caritas u Wyspiańskiego". — Brat Cezary: „Jak powstał barak". — J. Mąkolska: „Epidemja samobójstw". — Ks. kan. Ziemkowski: „Miłosierdzie na wsi". — Br. Libekowa: „Z programu pracy zimowej". — Z. K.: „Tow. „Pomoc Niedoli". — J.: „Uświadomienie pracownika". — Varia — Wydawnictwa — Wychowanie. — Adr. Red. Poznań. Św. Marcin 7/8. II p.

„Przegląd Pedagogiczny". Nr 30 Treść: Dr. B Gawecki: „Z filozofji pedagogiki" — Z.: „Szkolnictwo prywatne na nowych podstawach prawnych". — J Misiewicz: Młodzież szkolna a policja". — D.: Metamorfozy Ustawy Emerytalnej" — Komunikaty Zarządu Głównego T N S W — Z życia Koła Warszawskiego T N S W — TM.: „Z życia T. N S W" — Gamma: „Światła i cienie" — Kronika. — Głosy czytelników — Nowe książki. — Adr Red. Warszawa. Bracka 18.

„Przyjaciel Szkoły". Nr 17 Treść: B. Chrzanowski: „Tadeusz Kościuszko a powszechna edukacja" — Dr St Frycz: Na święto niepodległości". — E Türschmid: „Aktualne zagadnienia wychowawcze" — R Szlandrowicz: „Jedna godzina lekcyjna matematyki". — Nowe książki — Wycinki. — Wyspiański a wychowanie młodzieży dzisiejszej. — Adr Red. Poznań. Wielka 18

„Przegląd Księgarski". Nr 20 Treść: Komunikat Zjednoczenia Organizacyj Księgarskich — Komunikat Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek — Komunikat Zarządu Głównego Związku Księgarzy Polskich. — Adres Red. Warszawa, Świętokrzyska 29

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Redaktor odpowiedzialny: Bogdan Piotrowski.

Śp. Stanisław Wacławski

Rok temu krew śp. St. Wacławskiego zbroczyła ulice Wilna. Zginął ukamienowany z rąk żydowskich. Umarł w obronie tych ideałów, które przyświecają dziś całej młodzieży akademickiej, a które streszczają się w haśle: wyższe uczelnie w Polsce muszą być polskie, muszą służyć polskiej nauce i kulturze Dziś żydostwo zalało je. Inteligencji polskiej grozi zażydzenie, do literatury naszej wcisnąć się pragnie duch żydowski. Z tym stanem rzeczy podjęliśmy walkę od kilku już lat. Śmierć śp. Wacławskiego jest nie tylko smutną kartą w tej walce, lecz i pobudką do wytrwałej pracy o Wielką Polskę rządzoną przez Polaków i dla Polaków, Polskę, w której z katedr uniwersytetów płynąć będzie nauka oparta o 1000-letnią naszą tradycję i kulturę chrześcijańską, zachodnio - rzymską. Ś. p. Wacławski, członek O. W. P. w Wilnie, Młodzieży Wszechpolskiej i sodalis Marianus był przedstawicielem warstw właściańskich, którym wprowadzona w tym roku podwyżka opłat akademickich zamknęła podwoje wyższych uczelni. Fakt ten wiele mówi. Tu dziś zastanawiać się nad nim nie potrzeba. W rocznicę jego śmierci składamy ślubowanie, że ideałom za które poległ, służyć będziemy niestrudzenie aż do zwycięstwa. Cześć jego pamięci!

Międzynarodowa Konferencja Studentów i rola w niej Polski

Przed dwoma tygodniami omówiliśmy strukturę Związku Narodowego Polskiej Młodzieży Akademickiej, który stanowi ramy zasadnicze Rzeczypospolitej Akademickiej w Polsce. — Z. N P. M. A. jest członkiem Międzynarodowej Konfederacji Studentów (Confédération Internationale des Etudiants), zwanej w popularnym skrócie C. I. E. Międzynarodowa Konfederacja Studentów jest największą międzynarodową organizacją akademicką i zarazem jedyną o charakterze ogólno-reprezentacyjnym Ta jakby akademicka Liga Narodów skupia poszczególne Związki Narodowe Studentów „Unions Nationales des Etudiants") w liczbie 24 członków zwyczajnych i 12 nadzwyczajnych, względnie państw współpracujących. Są w tej liczbie wszystkie mocarstwa świata z wyjątkiem Japonji i Niemiec.

C. I. E. powstało w listopadzie 1919 r. w Strasburgu podczas dorocznego zjazdu Związku Narodowego Studentów Francuskich, w którym uczestniczyli w charakterze gości delegaci kilku innych krajów. Założycielami było 8 Związków Narodowych, w tej liczbie również Związek Narodowy Polskiej Młodzieży Akademickiej.

C. I. E. rozwija się szybko i szybko wzrasta ilość jej członków. Ma ona trwałe podstawy egzystencji przez silne oparcie się o poszczególne Związki a przez nie o masy młodzieży akademickiej, podczas gdy inne związki międzynarodowe powołane dla specjalnych celów i kierowane przez niestudentów nie posiadają ani takiego oparcia, ani takiego kontaktu z młodzieżą.

Podstawowa zasada Konfederacji, że jej członkiem może być z każdego kraju tylko jedna naczelna organizacja, oparta o młodzież w granicach swego państwa nadała C. I. E. charakter wybitnie reprezentacyjny i uniemożliwiła przenoszenie sporów wewnętrznych na forum międzynarodowe. Stała się ona również przyczyną nieudziału w pracach Konfederacji Związku Niemieckiego („Deutsche Studentenschaft") który chciał występować nie tylko w imieniu młodzieży niemieckiej studjującej na wyższych uczelniach niemieckich, ale również w imieniu młodzieży austrjackiej, gdańskiej, studentów niemieckich w Czechosłowacji, Polsce itd. Zaznaczyć jeszcze należy, że działalność Konfederacji jest wolna od nastawień partyjno-politycznych i wyznaniowych.

Celem C. I. E. jest wzajemne poznanie się młodzieży akademickiej, przyszłej elity swoich narodów, wytworzenie stosunków opartych o znajomość, przyjaźń i szacunek między ludźmi, z których wielu będzie w przyszłości sternikami swoich naw państwowych, a dalej „stworzenie stałej łączności między organizacjami studentów całego świata", „skoordynowanie ich działalności w dziedzinie szkolnictwa wyższego", „badania warunków życia akademcikiego" i „wspomaganie ekspansji intelektualnej" C. I E. organizuje współpracę naukową studentów, podróże akademickie, badania zagadnień samopomocowych i urządza zawody sportowe t. zw. olimpjady akademickie.

Corocznie zbiera się w sierpniu kongres C. I. E., na który poszczególne Związki delegują swoich przedstawicieli i w którego zebraniach dyskusyjnych brać również mogą udział goście. Kongres obraduje na plenum w 6 komisjach: organizacyjnej, współpracy naukowej, podróży, finansowej, samopomocowej i sportowej. Na ostatnim kongresie w Rydze (sierpień rb.) przyjęto jednomyślnie projekt Polski przeprowadzający zasadniczą reorganizację prac Konfederacji. W myśl jej zasad kongres dokonał również wyboru rady administracyjnej („Conseil"). Na prezesa C. I E. wybrano ponownie kol. Jana Pożaryskiego, delegata Związku Narodowego Polskiej Młodzieży Akademickiej.

Międzynarodowa Konfederacja Studentów posiada poza władzami wykonawczemi szereg stałych biur. Przy osobie prezesa urzęduje zawsze biuro prezydjalne. Technicznemi ogólnemi sprawami C. I. E. kieruje sekretarjat generalny („Office Central") mający swą stałą siedzibę w Brukseli. Wydaje on również miesięczne biuletyny C. I. E. Biuro współpracy umysłowej mieszczące się również w Brukseli, zajmuje się całością działalności naukowej Konfedarcyj. Biuro posiada szereg zależnych od siebie instytucyj — Międzynarodowy Instytut Bibljograficzny w Budapeszcie, Międzynarodowe Muzeum Akademickie i Biuro Wymiany Praktyk w Pradze, Biuro Filmu Naukowego w Paryżu i Międzynarodowy Komitet Studentów Prawa w Warszawie.

Biuro Podróży C. I. E. mieści się w Londynie i organizuje wycieczki i obozy wakacyjne oraz ma pieczę nad międzynarodowym dowodem akademickim, wydawanym przez poszczególne Związki Narodowe. Dowód ten jest jakby paszportem studenckim i daje właścicielowi oparcie we wszystkich krajach o organizacje i instytucje akademickie, daje szereg ulg przy wizach, przejazdach lotniczych i okrętowych, rabaty w sklepach, teatrach, kinach i hotelach, daje prawo do korzystania z domów i kuchen studenckich itd.

Kol. Jan Pożaryski
Prezes Międzynarodowej Konfederacji Studentów (C. I. E.)

Sprawy finansowe prowadzi Biuro Finansowe. Sprawy samopomocowe są powierzone Polsce w dowód uznania wielikego rozwoju życia samopomocowego studentów polskich.

Office de Statistique et d'Informations Sociales ma siedzibę w Warszawie (kieruje niem obecnie kol. Olgierd Nosowicz). Biuro zajmuje się badaniem warunków materjalnych życia studenckiego, sprawami samopomocy, kwestję bezrobocia inteligencji, poradnictwa zawodowego oraz wydaje coroku rocznik statystyczny studentów obejmujący kraje całego świata.

Komisarjat Sportowy w Paryżu i Biuro Organizacji Zawodów Sportowych w Rzymie kierują sprawami sportowemi.

Jaka jest rola polskiej młodzieży akademickiej w pracach C. I. E.? Bez żadnej przesady stwierdzić trzeba, że wprost dominująca. Polacy na kongresach, zjazdach i we wszystkich pracach Konfederacji są elementem najczynniejszym i najbardziej twórczym. Jest to, obok osobistych przymiotów poszczególnych jednostek, zasługą Związku Narodowego Polskiej Młodzieży Akademickiej oraz doświadczenia i wyrobienia organizacyjnego, jakiego nabywają Polacy w bogatem i różnorodnem życiu organizacyjnem młodzieży akademickiej. — Szczególnie Polacy przodują w pracach samopomocowych, gdzie im stale powierza się prowadzenie komisji samopomocowej oraz odgrywają główną rolę w dziedzi 'e naukowej.

Efektem tej działalności jest prawie stała wiceprezesura Urzędu Współpracy Naukowej, prezesura Komitetu Studentów Prawa oraz wiceprezesura Instytutu Bibljograficznego. Polak również, kol. Witold Bayer organizował i kierował I Międzynarodowym Kongresem Studentów Prawa w Brukseli. Na 14 lat istnienia C. I. E. Polacy, zasiadając stale w Comité Executif, piastowali prezesurę C. I. E. przez lat 5 — w latach 1924 do 1927 kol. Jan Baliński-Jundziłł wybrany później prezesem honorowym Konfederacji, oraz obecnie od sierpnia 1931 r. kol. Jan Pożaryski.

W ostatnim czasie znaczenie Polski na terenie C. I. E. wzrosło jeszcze bardziej dzięki doskonałemu kierowaniu pracami Konfederacji przez Z. N. P. M. A. i kol. Pożaryskiego. Kiedy wybierano w sierpniu 1931 r. w Bukareszcie kol. Pożaryskiego na prezesa przeciwko kandydaturom bloku anglosaskiego, Konfederacji groził rozłam z powodu kilku zasadniczych spornych spraw. Anglja, Stany Zjednoczone, Holandja, Szwecja i Danja zapowiedziały swoje wystąpienie. W ciągu roku dzięki rozumnej polityce przesilenie zażegnano i przeprowadzono gruntowną reorganizację C. I. E. Projekt polski przyjęto jednomyślnie i dokonano też jednomyślnie ponownego wyboru kol. Pożaryskiego na prezesa na wniosek tej samej Anglji, która rok przedtem była główną oponentką.

Zadaniem polskiej młodzieży akademickiej jest utrzymać zdobytą i wypracowaną pozycję na terenie międzynarodowego życia akademickiego. Ma to doniosłe znaczenie dla polskiej propagandy zagranicą i dla przyszłości Polski nie jest bez znaczenia stanowisko, jakie ona dzisiaj zajmuje wśród przyszłych kierowników życia politycznego, społecznego i naukowego 36 państw i narodów świata.

Janusz Makowski.

Walne zebranie Młodzieży Wszechpolskiej

Dnia 24 ub. m odbyło się walne zebranie koła poznańskiego Młodzieży Wszechpolskiej. Zebranie zagaił kol. prezes Jan Szyszczyński i zaproponował na przewodniczącego kol. mgr. Przemysława Warmińskiego, którego wybrano przez aklamację.

Najważniejszym punktem obrad było sprawozdanie prezesa z działalności zarządu i organizacji Sprawozdanie wykazało dalszy rozwój niemal wszystkich agend Koła. Dobrze pracował zwłaszcza referat ustrojowy i gospodarczy, inne słabiej; seminarjum ideowe odbywało zebrania wewnętrzne oraz urządzało herbatki dyskusyjne u sympatyków Mimo ciężkiego położenia finansowego, spowodowanego obecnym kryzysem, bibljoteka powiększyła się o przeszło 60 tomów (w tem dar p red. Kędzierskiego 28 tomów).

Kurs kandydatów trwał od października do maja; dnia 8 maja na zebraniu uroczystem przyjęto do organizacji 115 (ze 140 kandydujących). Zebrań informacyjnych odbyło się 8, na których przemawiali m in.: prof dr Roman Rybarski oraz dr Zdzisław Stahl i inni.

Dn.a 29 maja koło obchodziło dziesięciolecie swego istnienia, które zostało uczczone specjalnym obchodem.

Dla nowowstępujących na uniwersytet wydano broszurę p. t. „Rzeczypospolita Akademicka", informującą o ideowem obliczu młodzieży akademickiej i studjach.

W dyskusji nad sprawozdaniem zabierało głos kilku kolegów, którzy wysunęli szereg postulatów na przyszłość.

Po dyskusji i udzieleniu absolutorjum jednogłośnie, przystąpiono do wyboru nowych władz. Prezesem organizacji na rok 1932/33 został wybrany powtórnie kol Jan Szyszczyński.

Nowoobrany prezes, kol. Szyszczyński, przemawiając podniósł potrzebę jeszcze bardziej wytężonej pracy wewnętrznej i zewnętrznej oraz wezwał członków do większego współżycia z organizacją Kol prezes zamknął zebranie o godz. 22.20.

Kronika Organizacyjna

— **Zebranie kursu kandydatów M. W.** odbyło się dnia 27. b. m w sali Stronnictwa Narodowego Zebraniem kierował kol. prezes Szyszczyński. W zebraniu wzięło udział około 300 osób. Pierwszy referat n. t. nagadnień moralnych wygłosił ks. prałat Prądzyński, drugi o zagadnieniach ustrojowych poseł R. Piestrzyński. Na zakończenie kol. prezes omówił sprawy organizacyjne.

Czytajcie i prenumerujcie „GŁOS AKADEMICKI"

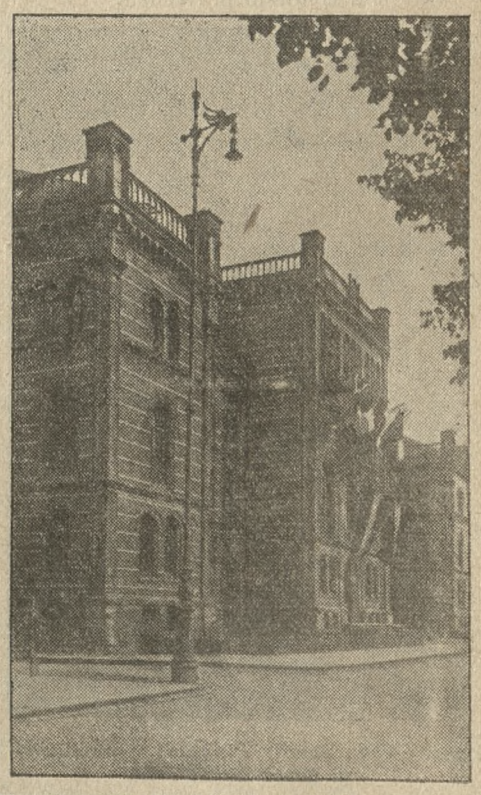

Uniwersytet Ryski, w którym odbywały się obrady ostatniego kongresu (C. I. E.)

W czwartek, dnia 10 listopada

zebranie kandydatów Młodzieży Wszechpolskiej

nie odbędzie się.

Wszyscy członkowie i kandydaci mają obowiązek wziąć w tym dniu udział w uroczystościach żałobnej rocznicy śmierci ś. p. Wacławskiego.

W niedzielę, dnia 13 b. m. odbędzie się spacer zapoznawczy kandydatów Młodzieży Wszechpolskiej.

Zbiórka o 9 przed Nowym Domem Akademickiem. Obecność obowiązkowa.

Zapisz się do Młodzieży Wszechpolskiej

Gmach pierwszego gimnazjum polskiego w Bytomiu.
(Do korespondencji na str. 4).

Do otwarcia gimnazjum polskiego w Bytomiu: Akademja w auli gimnazjum, odbyta w dniu wczorajszym.

Dyrektor pierwszego gimnazjum polskiego w Bytomiu p. Nechay.

Do otwarcia gimnazjum polskiego w Bytomiu: Dwaj działacze: ks. dr. Domański (stoi) i ks. prob. Koziołek.

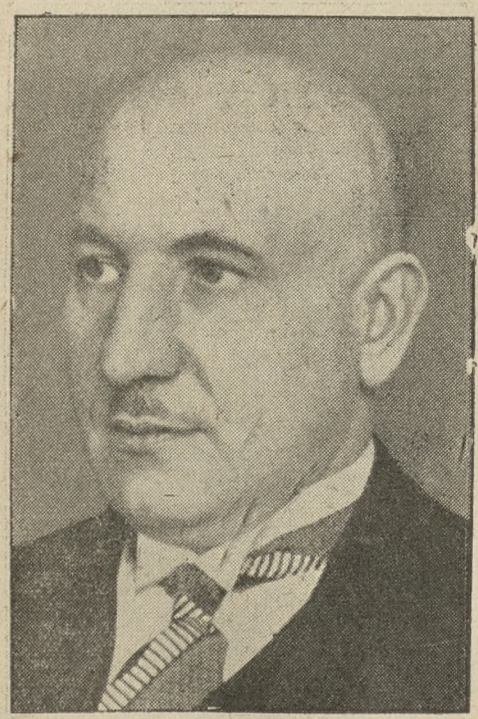

Prezes Tow. Szkoły Polskiej w Niemczech, p. poseł Baczewski.

Relikwie męki Chrystusowej

Gdzie znajdują się Relikwje, odnoszące się do najświętszych wspomnień i Męki Chrystusowej?

Tunikę Chrystusową ofiarował, klasztorowi w Argenteuil, Karol Wielki.

Suknię bez szwu ofiarowała, kościołowi w Trewirze, św. Helena.

Z drzewa Krzyża Świętego największe części znajdują się w bazylice Świętego Krzyża Jerozolimskiego, w Rzymie, i w paryskim kościele metropolitalnym. Drobne części zostały rozdane różnym kościołom. Są i w Polsce.

Wyższa część Kolumny biczowania jest w Rzymie, w kościele św. Praksedy, od r. 1223; niższa zaś część w Jerozolimie, w kościelt Grobu Świętego.

Gwoździe: pierwszy został wrzucony przez św. Helenę w morze Adrjatyckie, ażeby uśmierzyć burzę; drugi znajduje się w koronie królów lombardzkich; trzeci w Paryżu, w kościele Notre - Dame.

Korona cierniowa znajduje się w Paryżu w kościele Notre - Dame, ale bez cierni, bo te zostały rozdane różnym kościołom.

Napis krzyżowy: tabliczka, na której znajdują się litery I. N. R. I. (Jezus Nazarenus rex Judaeorum) po łacinie, grecku i hebrajsku, znajduje się w bazylice Świętego Krzyża Jerozolimskiego, w Rzymie.

Gąbka, napojona żółcią, jest w Rzymie, w bazylice św. Jana Lateraneńskiego.

Koniec lancy, która przebiła bok Chrystusa, jest w Paryżu, a druga jej część w Rzymie

Część relikwij Krzyża Świętego znajduje się w kościele pod wezwaniem św. Stanisława (podominikańskim) w Lublinie. Przy świątyni tej istnieje bractwo Krzyża Świętego, posiadające swoją księgę pamiątkową, która, oprócz postanowień władzy duchownej, dotyczących tej instytucji, oraz spisu imiennego członków i bractwa, zawiera godną uwagi kartę tytułową.

Kartę ową zdobi wizerunek relikwiarza drzewa Krzyża Świętego, wykonany, nie bez pewnych wprawdzie błędów rysunkowych, ale bądź co bądź bardzo biegle; umieszczony on jest wśród napisów, streszczających w części historię bractwa, w części zaś dzieje samej księgi, z dodatkiem odpowiednich wyjątków z Pisma Świętego.

Wizerunek ten świadczy, że drzewo Krzyża Świętego posiadało dawniej znacznie ozdobniejszą oprawę, niż dzisiejsza.

Światem rządzą kaleki

W Berlinie otwarto w tych dniach oryginalną wystawę, której inicjatorzy postawili sobie za zadanie dowieść, że w dziejach ludzkości decydującą rolę odgrywali ludzie upośledzeni fizycznie, kaleki. Przewodnią tezą inicjatorów było następujące zdanie, wyjęte z pamiętników lorda d'Abernoon'a, odnoszące się do Poincaré'go: „Poincaré imponował mi zawsze swoją niespożytą energją. Człowiek ten przejawia żelazną wolę, niezłomną energję które są przywilejem ludzi upośledzonych przez naturę, niższych wzrostem od otoczenia..."

Aby zilustrować przykładami i umotywować tę tezę psychologiczną, organizatorowie wystawy zgromadzili olbrzymi materjał w postaci rysunków, fotografij, książek, broszur, szkiców etc etc

Przykłady? Oto czczony pisarz poeta „boski" Aretino, którego zjadliwe epigramaty przyprawiały o blady strach królów i cesarzy, uwielbiany przez piękne damy z okresu Renesansu — był brzydkim garbusem. Wszyscy niemal bohaterowie wielkiej rewolucji francuskiej, Danton Marat, Mirabeau, Robespierre, dotknięci byli jakiemś kalectwem fizycznem Napoleon był również anormalnym typem pod względem fizycznym — dysproporcja między głową, a rozmiarami korpusu rzucała się w oczy Nieinaczej rzecz się miała z wszechwładnym ministrem policji — Fouché'em, z Talleyrand'em, utykającym na jedną nogę Cromwell, królowa Elżbieta Katarzyna II Filip II, Ryszard III, Thiers, należeli wszyscy do rzędu upośledzonych fizycznie — Lord Snowden, b kanclerz, jeden z najzdolniejszych mężów stanu współczesnej Anglji, należy do rzędu kalek: chodzi on tylko o kulach.

Szczególnym przedstawicielem tej teorji jest Wilhelm II, dotknięty kalectwem fizycznem (krótsza, bezwładna ręka lewa), oraz psychopata w wysokim stopniu

Nie ograniczając się do świata polityki, inicjatorzy wystawy berlińskiej zgromadzili obfity materjał, dotyczący sfer artystycznych, literackich, naukowych Michał Anioł, Meunier, Leonardo da Vinci, Van Gogh, Beethoven, Gounod, Grieg, Strauss, Wagner Byron, Heine, Shelley, Balzac, Kant, Spinoza, Nietzsche etc etc. — oto szereg długi nazwisk słynnych muzyków, pisarzy, poetów, malarzy, uczonych, filozofów, którzy pod względem fizycznym byli upośledzeni, a dzięki właściwościom duchowym i talentom narzucili się ludzkości, jako jej przewodnicy w dziedzinie sztuki, literatury, nauki. Or.

Jak się rodzi plotka

W okolicach wsi Vasarhely, na Węgrzech, pewien chłop, Gila, znalazł w rowie 70 000 pönge, zawinięte w stary dziennik. Uczciwy znalazca nie przywłaszczył sobie pieniędzy, lecz odniósł je do administratora dóbr. Tyle w prasie budapeszteńskiej.

Po dokonaniu wywiadu z Gilą okazało się, że: Gila znalazł siedem, wyraźnie siedem pengö Ponieważ poczuł w tej chwili pragnienie, wstąpił do karczmy gdzie owe siedem pengö przepił z kolegami. Wieść o tych siedmiu pengö obiegła w lot wioskę W sąsiedniem miasteczku Szentes opowiadano już sobie o 70 pengö, znalezionych przez Gila, w Csongrodzie — o 700 pengö w Hodmeroe — o 7 000, a w Budapeszcie suma ta urosła do 70 000 i w tej postaci wiadomość o wypadku z siedmioma pengö obiegła węgierską prasę stołeczną... Or

Ptaki na samolotach

Propaganda lotnictwa doszła i do... ptaków Ostatnio, w czasie jesiennych przelotów na południe, piloci południowych linij samolotowych mieli jako pasażerów — oczywiście „na gapę" — ptaki przelotne, które siadały na skrzydłach samolotu dla odpoczynku ratując się w ten sposób niejednokrotnie od śmierci ze znużenia.

XIII koncert symfoniczny

Henryk Sztompka — Zygmunt Latoszewski

W następną niedzielę dnia 13 listopada wieczorem o godz. 8 w Teatrze Wielkim odbędzie się koncert orkiestry symfonicznej stoł. m. Poznania. Jako solistę pozyskano jednego z najlepszych uczniów Paderewskiego, Henryka Sztompkę, który w krótkim czasie uzyskał uznanie znakomitego wirtuoza; p. Henryk Sztompka odegra z towarzyszeniem orkiestry koncert f - moll Chopina. Część orkiestrowa składa się z „Symfonji szkockiej" Mendelssohna, „Pastorale d'Ete" Honnegera oraz scherza symfonicznego „Uczeń czarnoksiężnika" Dukasa.

Bilety w cenie 0,50 do 3 zł. do nabycia w firmie A. Szrejbrowski, ul. Gwarna 20, telefon 56 - 38.

Dziś premjera w Teatrze Polskim

„Mademoiselle" Devala, najgłośniejsza nowość francuska wchodzi na repertuar Teatru Polskiego dzisiaj, po nader starannem przygotowaniu reżyserskiem dyr. Bolesł. Szczurkiewicza. Komedja smagająca biczem jadowitej satyry „dulszczyznę" zamożnej burżuazji francuskiej, daje jedyną w swoim rodzaju mozajkę scen arcykomicznych i serdecznie wzruszających W głównych rolach pp. Młodziejowska, Sachnowska i Niwińska oraz Noskowski, Piotrowski i inni.

Teatr Wielki

„Quo Vadis" ku uczczeniu Sienkiewicza
W piątek po południu
po cenach zniżonych

Celem uczczenia rocznicy zgonu genjalnego pisarza polskiego, dyrekcja Teatru Wielkiego wystawia w piątek, po południu o godz. 3 po cenach zniżonych wspaniałe dzieło Nougueta „Quo Vadis" osnute na tle powieści H. Sienkiewicz. Jest to jedyna okazja dla młodzieży szkolnej i najszerszych warstw społeczeństwa zapoznania się z działem o tak wzniosłym charakterze, o wybitnie moralnem podłożu i chrześcijańskiem uwielbieniu Wiary. „Quo Vadis" schodzi już definitywnie z repertuaru.

SPORT

Pięściarstwo

Przed meczem z Niemcami. Prace przygotowawcze przed naszem najpoważniejszem spotkaniem międzypaństwowem są już na ukończeniu Wobec wykazania przez Forlańskiego słabej formy w sobotniej eliminacji z Jaskółkowskim, zarządzono we wtorek wieczorem ostateczną rozgrywkę pomiędzy nim a Rogalskim, który poprzednio w walce z Misiornym wykazał tak świetną formę. Tymczasem wczoraj Rogalski wypadł słabiej, natomiast Forlański był w porównaniu z sobotą o klasę lepszy. Po pierwszem starciu wyrównanem, w drugiem zdecydowanie górował Forlański, powiększając swoją przewagę w trzeciem. Była to bardzo ładna i — zwłaszcza w drugiem oraz w trzeciem starciu — ambitna walka, z której zasłużonym zwycięzcą wyszedł Forlański, kwalifikując się tem samem ostatecznie do reprezentacji. Z powodu słabej formy Stibbego i Wocki, władze P. Z. B. zastanawiały się nad obsadzeniem tej kategorji. Zarządziły dla orjentacji ostrą walkę sparringową w poniedziałek wieczorem pomiędzy Stibbem oraz Zielińskim Sylwestrem z „Goplanji". Próba ta wypadła pomyślnie dla Zielińskiego to też jego wyznaczono w wadze ciężkiej W rezultacie skład naszej reprezentacji przedstawiać się będzie ostatecznie następująco: musza — Polus (Warta), kogucia — Forlański (Warta), piórkowa — Sipiński (Warta), lekka — Arski (Warta), półśrednia — Garncarek (IKP - Łódź), średnia — Chmielewski (IKP), półciężka — Tomaszewski (Warta) i ciężka — Zieliński (Goplanja - Inowrocław). Jako kierownik i sędzia jedzie p. Baranowski, jako sekundant p. por. Laskowski. Ekspedycja opuszcza Poznań w piątek wczesnym rankiem. Jej dużym plusem, bardzo ważnym w spotkaniach międzynarodowych na obcym gruncie jest fakt, że za wyjątkiem Sipińskiego składa się z samych zawodników, rozporządzających silnemi ciosami Drużynę należy uważać za pełnowartościową, z nadmiernem może zrzuceniem całego ciężaru na okręg poznański.

Różne

Paszporty zagraniczne dla sportowców. Zarząd Zw. Związków Sportowych w porozumieniu z władzami państwowemi ustalił procedurę uzyskiwania paszportów zagranicznych dla sportowców wyjeżdżających zagranicę. Paszporty bezpłatne wydawane będą wyjeżdżającym na zawody międzypaństwowe, międzymiastowe, mistrzostwa Europy, kongresy międzynarodowe. Na wszelkie inne zawody międzynarodowe wyjeżdżający otrzymywać będą mogli paszporty ulgowe po 80 zł Podania o paszporty kierować należy do min skarbu i Państwowego Urzędu W. F. i P. W. — za pośrednictwem Zw. Związków Sportowych.

Szermierka

Sekcja szermiercza AZS rozpoczęła swoje treningi, które prowadzi znany fechtmistrz Stanisław Zagacki Zgłaszania przyjmuje sekretarjat AZS Zamek Wartownia od godz. 17 do 18.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Czwartek, dnia 10 listopada 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **12.35** koncert z Warszawy; godz. **14.00** giełda; godz. **16.40** tr. ze Lwowa i Warszawy; godz. **17.55** „Z życia wojskowego młodzieży", — wygł. p. J. Maleszewski; godz. **18.05** „Nieodzowne uzupełnienie wykształcenia zawodowego" — wygł. inż. Wł. Szopowski; godz **18.20** francuski (linguaphone); godz. **18.35** feljeton rolniczy; godz **19.10** rolnicza skrzynka radjowa — godz. **19.30** tr. z Warszawy; godzina **20.00** koncert wieczorny; wyk.: prof. F. Nowowiejski (organy), M. Perkowicz (artysta op., tenor); godz. **21.00** pieśni i arje w wyk p. Ł. Pieprzówny (sopran); godz. **21.30** słuchowisko z Warszawy; godz. **23.00** „Z nad krawędzi"; godz. **23.15** sygnał czasu — komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** płyty gramof.; godz. **12.35** poranek szkolny z Filharm.; godz. **15.50** płyty gramof.; godz. **16.00** „Nasze strychy i nasze piwnice" — M. Ankiewiczowa; godz. **16.15** lekcja języka francuskiego; godz. **16.30** płyty gramof.; godz. **16.40** „Kwestja naprawy ustroju w XVIII wieku i upadek państwa polskiego" — Stanisław Zakrzewski (Lwów); godzina **17.00** płyty gramofonowe; godz **17.40** odczyt aktualny; godz. **18.00** koncert orkiestry Pol. Państw. godz. **19.20** komunikat rolniczy; godz. **19.30** kwadrans literacki „Powrót z niewoli niemieckiej" fragm. z powieści Ostrowskiego „Sztandar na maszwy; godz. **20.00** muzyka lekka pod dyr. St. Nawrota, Zuzanna Karin (sopran); w przerwie wiadomości sportowe; godz. **21.30** „Nieboska komedja" p/g Krasińskiego — słuchowisko; godz. **23.05** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 21.00 koncert symfoniczny, 22.30 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 21.00 pieśni węgierskie, 22.30 koncert ork. operowej; **Wiedeń** (516 m) 21.00 tr. z Wiednia, 22.30 muzyka taneczna; **Beromuenster** (459 m) 20.00 koncert symfoniczny; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Ign. Kuraszowie, Plewiska 10 zł; — Leon Tucholski z prośbą o szybki powrót do zdrowia i pomoc w pewnej intencji i błogosławieństwo dla całej rodziny 5 zł; — W. B. prosząc o zdanie egzaminu dla wnuczki 3 zł; — Paula Michałowska z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo, 5 zł; Zenisł. Müller jako 3 ratę z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę nad całym domem 20 zł; — A. M. z prośbą o zdrowie dla rodziców 5 zł; — W. K. z B. 20 zł; — Z. S. 5 zł; — Wiktorja Bonowicz, Gniewkowo, 5 zł; — Cz. J., Mrowina, 2 zł; — L. I. z podziękowaniem i serdeczną prośbą o dalszą opiekę 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 2604,87 zł.

Na ochronkę Dzieciątka Jezus na terenie P. W. K.: Marjan Łaniecki 3 zł; — L. I. znalezione 1 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 14 zł.

Czterej uczniowie Mistrza Paderewskiego SZTOMPKA, SZPINALSKI, BRACHOCKI, DYGAT koncertować będą niebawem w Poznaniu w Auli Uniwersytetu.

Przed kilkunastu dniami zjechali do kraju czterej uczniowie Mistrza Paderewskiego, jedyni, którzy bez przerwy, przez szereg długich lat pracowali przy wielkim „ołtarzu" pianistycznej sztuki Paderewskiego. Są to **Henryk Sztompka, Stanisław Szpinalski, Aleksander Brachocki i Zygmunt Dygat.**

Przed kilku laty tylko uczniowie — dziś dojrzali artyści, którzy niejeden wielki sukces zapisali w swych artystycznych memoirach, stanęli oni, kontynuatorzy wielkiej Sztuki swego Mistrza, przed nowem zgoła niecodziennem zadaniem, jakie nie było dotąd udziałem żadnego pianisty. Postanowili bowiem wszyscy czterej razem, wystąpić równocześnie na estradzie koncertowej, jako żywy pomnik artystycznej pracy Mistrza w pięciu kolejnych wieczorach, na których wykonają gigantyczny program, złożony z utworów wszystkich epok muzycznych Ten wielki turniej pianistyczny, w którym nietyle walczyć, ile współzawodniczyć będą najszlachetniejsze ludzkie talenty, oszlifowane w mistycznej kuźni w Morges — odbędzie się w Poznaniu **w środę, 16., w czwartek 17., w piątek 18. i w sobotę 19. listopada br., w Auli Uniwersytetu** i stanie się niewątpliwie dla Poznania wielką artystyczną sensacją. **Zainteresowanie Wielkim Turniejem Pianistów — już dziś bardzo wielkie!** Bilety po cenach najniższych od **49 gr — 3 zł** są już do nabycia w składzie cygar p Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20. Tel 56-38.

zg 16 663

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 7 listopada 1932 r.

Anna Budzyńska, bez zawodu, 17 lat. Kazimierz Płotkowiak 8 m. 14 d. Andrzej Dyczak, robotnik, 66 l. Józefa Norkowa z d. Kaczmarkówna, wdowa, 82 l. Anna Jeske, bez zawodu, 19 l. Rozalja Schillerowa z d. Siekierska, 36 l. Ignacy Grossmann, kolejowy pomocnik warsztatowy, 59 l. Agnieszka Skowrońska z d. Przybyszewska, wdowa, 88 l. Helena Kosicka z d. Urbaniakówna, wdowa, 74 l. Stanisław Zieliński, zecer, 29 l. Zdzisław Schneider pół godz. Marja Nowakowa 49 l. Teofil Nowak, uczeń szkolny 11 l. Józef Ochocki, rektor szkoły, 55 l. Zofja Słomińska z d. Wawrzyniakówna, 31 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Klub Sportowy „Olimpja".** Treningi zimowe odbywać się będą w środę i piątek każdego tygodnia od godz. 18—20 w I. szkole powszechnej przy ulicy Cegielskiego.

— **Koło Śpiewackie im. Moniuszki.** — Plenarne zebranie odbędzie się d. 9. bm. o godz. 20 w sali p. Tomczyka przy ulicy Wronieckiej 13.

— **Chór Marjański p. w. M. B. Wspomożycielki Wiernych.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę o godz. 20 w salce śpiewu.

— **K. P. H. im. Bolesława Chrobrego.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 10 bm. o godz. 20 w harcówce, Wolnica 1. O liczny udział członków i sympatyków prosi Zarząd.

— **Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie z wykładem zawodowym w czwartek, dnia 10 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— **Sekcja Młodzieży Tow. św. Władysława Poznań - Wilda** urządza w czwartek dnia 10 bm. o godz 19,30 plenarne zebranie na sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie 71.

— **Krąg Czarnych Trzynastaków.** Nadzwyczajne zebranie Kręgu odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godzinie 19 w harcówce.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Z wdzięczności za wskrzeszenie Ojczyzny na Pomnik Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu,

261 **w dalszym ciągu wpłacili do dnia 26. X. 32 r.**

N. N., z podz. za obfite łaski i błogosławieństwo 10.—
M. Kasprzyk Poznań 2.—
M. M., Berlin 15.—
Tad. Szymański. Katowice 2.—
Fr. Gołąbek 2.—
J. Dzierżanowska 1.—
Stan. Sweres, Poznań 5.—
Józefa Olederczyk. Poznań 5.—
Adam Olederczyk. Poznań 4.—
Aniela Olederczykówna. Poznań 5.—
Marja Przybyszowa. Poznań 5.—
Lech Przybysz Poznań 3.—
Grzechulska 3.—
Wł. Jakś, Poznań 5.—
Massey Poznań 3.—
Tad. i Marja Ruczyńscy, Rudniki za otrzym. łaski 500.—
Sodalicka 1.—
St. M., Oborniki z podz. za odebrane łaski 20.—
N. N., Poznań 10—
L. G., z podz. za odebr. łaski z prośbą o dalsze III rata 40.—
Dyr. Wł. Łaszczyński. Poznań 20.—
Pebeco, Poznań 100.—
Brettschneiderówna, Środa 10.—
Karaszewicz-Tokarska 1.—
Fr. Łosiak. Poznań 5.—
St. Łosiak. Poznań 5.—
Marja Lotocka. Sedziszów 5.—
M. Ślewa. Niepart 5.—
X. Lukrawski. Drawsko 10.—
Edm. Dankowski. Pleszew 5.—
SS. Miłosierdzia. Biała Podlaska 2.50
W. Stokowska. Kalisz 2.—
J. Bistlowa. Lwów 1.—
X. Prob. E. Szczepanek. Lipsko 5.—
Kl. OO. Karmelitów Bosych Lublin 4.—
A. Ojzowski. Machory 3.—
J. Paciorek. Machory 5.—
M. Szmelecz. Machory 5.—
Małżonkowie Olejniczakowie Włocławek 1.—
J. Sobocińska. Włocławek 1.25
T. Siedlecka. Włocławek 1.25
F. K. Olkowski. Włocławek 1.50
M. Żudowska. Lisnowo 3.—
A. Żudowska. Lisnowo 2.—
T. Wilk. Ostrów 3.—
Litwiński. Lisnowo 2.—
Gwiazdowski. Lisnowo 1.—
H. Mrozówna Lisnowo 2.—
M. Mróz. Lisnowo 2.—
Kier. Szkoły SS. Felicjanek Besko 5.—
X. Prob. J. D. Dobrzyce 5.—
J. Sybilski dyr. Plotycza 5.—
G. Tomaszewska Uniejów z prośbą o błogosławieństwo 2.—
X. J. Figula Ponikiew 2.—
J. Sarnecka Wieliczka 3.—
T. Andrukaniówna. Sejny 10.—
Urząd Parafjalny Jedlownik 15.—
Zgr. SS. Służ. N. N. J. Kraków 20.—
J. Koźmińska. Pszów 10.—
X. W. Studziński. Godzianów 5.—
Parafja Godzianów 5.—
Państw. Gimn., Września 51.50
D., w pewnej intencji 10.—
N. N., w pewnej intencji 2.50
64.—

Uczniowie Państw. Gimnazjum im. H. Kołłątaja. Krotoszyn 83.70

S. Jezierski, Poznań 5.—
W. A. Opach Kraków 4.—
A. Rozczyniała Sucha 5.—
J. Matuszewski. Warszawa 25.—
J. Nowacka Czarnków 15.—
St. Fabiańczykowie. Chodzież 5.—
J. Grzeczka. Brzekiniec z podz. P. Bogu za odebr. łaski 7.—
Bruszmann. Bydgoszcz 10.—
H. Pertek. Trzemeszno z prośbą o dalsze błog. 3.—
J. Chudy II. Kobylin 2.—
J. Sitticka. Pobiedziska 5.—
Fr. Stryczyńska. Wronki z podz. za łaski z prośbą o dalsze 5.—
E. Sroczyński. Wronki 2.—
R. Wollmann. Gębice 5.—
I. Stelmaszyk. Żduny 5.—
W. Zborowska. Żerków o błog. dla rodziny 2.—
L. Menzelowa Ostrów 5.—
K. Walasiakówna. Sobótka 5.—
St. Hasiński. Poznań z podz. za odebr. łaski z prośbą o dalsze 5.—
L. Gasiorek Leszno 2.—
X. T. K. 45.—
F. Górecki. Pleszew 20.—
Rodz. Komczyńskich i Bojgów. Leszno 14.—
P. Wiśniewska, Gniezno 5.—
A. Drzewiecki. Gniezno 10.—
M. Skrowaczewska Kraków 3.—

Uczniowie Miejsk. Gimnazjum im. J. Słowackiego. Grodzisk 30.—

M. Gładkówna. Kraków 2.—
M. Kowalczyk. Kraków 2.—
W. Drzewiecka. Miłosław 3.—
W. Zalewski. Kępno 5.—
Hr. K. Belina Brzozowski Kowalewo 10.—
M. Zaradniakowa. Koźmin 1.—
H. Opińska Koźmin 1.—
J. Rozwalka. Robczyska 5.—
A. Łaszczyński. Pawłowice 5.—
J. Galers. Pniawy 3.—
J. Grabias Środa 10.—
Figeltowa. Środa. dzięki za otrzym. łaski z prośbą o błogosławieństwo w życiu 0.50
J. Moraś. Środa. Amery z prośbą o zdrowie i błog. w pracy 1.—
St. Moraś. Środa. o zdrowie i błog. w domu i w pracy 2.—
K. Chytry. Środa o zdrowie i błogosławieństwo 5.—
H. Kajdan Środa dziękuje za otrzym. łaski z prośbą o zdrowie i błog. domu i pracy 5.—
J. Sojecki. Orzechowo 20.—
W. Linette. Posługowo 2.50
H. Stoińska. Koluda Mała 10.—
K. Somperta. Gonice 3.—
Tow. gimn. „Sokół" Buk 4.—
A. Wygralak. Swinków 20.—
E. Rzepa Poruszewo 4.—
Jadwiga Stopyrowa. Gdeszyn 2.—
SS. Służeb. N. M. P. Sidzina 7.—
A. Leciejewska Strumiany 5.—
W. Kokowska. Skoki 10.—
Dr. M. Foesterowa. Skoki 5.—
A. Majchrzycka Skoki 2.—
Bractwo N. M. P., Kostrzyn 15.—
Fr. Kuczkowski. Kartuzy 10.—

Konto P. K. O. nr. 207 470 — Sekretarjat św. Marcin 69 m. 17.

Ś. p.

Franciszek Pasztalski

zasnął w Bogu, po długich i bardzo ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., dnia 7 listopada 1932 r. o godz. 22,45, przeżywszy lat 80.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 11 b. m., o godz. 15-tej z Zakładu św. Józefa. Msza św. odprawi się w sobotę, 12 b. m., o godz. 8 rano w kościele Farnym.

Pogrążona w ciężkim smutku

Poznań, Strzelecka 3a. **żona.**

dg 1664 Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonja" Towarowa 25. Tel. 3180.

†

Dnia 7 listopada 1932 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Stanisław Zieliński

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10. bm., o godz 15, z domu żałoby, ul. Gen. Kosińskiego 11. O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Towarzystwo Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

zg 16 658/9

†

Dnia 8 listopada 1932 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój długoletni pracownik, ś. p.

Antoni Domachowski

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 11 listopada, o godz. 2, z domu żałoby, przy ul. Starołęckiej 43, na cmentarz parafjalny w Starołęce.

W smutku pogrążeni

zg 16 664 **Michał Cichorzewski z rodziną.**

Poznań-Starołęka, Gostyń, Bydgoszcz.

W niedzielę, dnia 6 listopada 1932 r., zmarł po ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, brat, teść, szwagier, wuj i dziadek, ś. p.

Józef Wojczyński

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10. bm., o godzinie 4, z Zakładu S. S. Miłosierdzia „Przemienienia Pańskiego" na stary cmentarz archikatedralny św Małgorzaty. Msza św. za duszę ś. p. drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek, dnia 11. bm., o godz. 8, w kościele farnym, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona dzieci i rodzina.

Poznań, Mostowa 26, Grodzisk, Wlkp. zg 16 652

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 8 listopada 1932 r. zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, namaszczona Olejami św., moja najukochańsza i najdroższa żona, matka i babka, ś. p.

Marja Gołasiowa

z domu **Bestyńska**

w 64 roku życia. Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby, pl. Karmelicki 1a, w piątek, 11 bm., o godz. 3-ej po południu na cmentarz Bożego Ciała.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż, córka, zięć, wnuczka i rodzina.

Poznań, dnia 9 listopada 1932 r. dg 1663

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Najstarszy Zakład Pogrzeb. Bracia Nowak Poznań, Pl. Nowomiejski 10 tel. 1046

Dnia 7 listopada r. b. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i nasz ukochany ojciec, ś. p.

Jan Podlasiński

przeżywszy lat 65. Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ulicy Piotra Wawrzyniaka 14 na cmentarz parafji jeżyckiej nastąpi w czwartek, 10 b. m. o godz. 16.

Na smutny ten obrządek zapraszają Krewnych i Znajomych

zg 16 651 **żona i dzieci.**

W poniedziałek, dnia 7 listopada 1932 r., zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy syn, nasz najukochańszy brat, szwagier i wujek, ś. p.

Szczepan Hein

urzędnik celny

przeżywszy lat 32. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, o godz. 16, z kostnicy cmentarza w Górczynie.

zg 16 653 Ciężko strapiona

Poznań, Kanałowa 13. **rodzina.**

†

Dnia 6 listopada 1932 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Józef Wojczyński

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 10. bm., o godz. 16, z Zakładu Przemienienia Pańskiego. O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Towarzystwo Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 265 zg 16 660/61

„WIANO"

Spółdz. Wzajemnych Kredytów

nie narazi nikogo na wyzysk i stratę.

Inspektor Rejonowy na Województwo Poznańskie

P. Ryba, Poznań, ul. Dąbrowskiego 25a

przyjmuje zapisy na członków i udziela wszelkich informacyj.

Zastępcy powiatowi poszukiwani.

Pg 6 753-57.467

Półroczne wieczorne

Kursy Handlowe

przy

Liceum Handlowem

Zapisy do 12 listopada

od g. 18-20 przyjmuje kancelarja Liceum Handlowego ul. Wrocławska 17.

zg 16 654

KTO PIJE KAWĘ ?

1/2 kg 5.80 zł

Świąteczną

ZASTRZ. W URZĘDZIE PATENT. Nr 18653.

z firmy

St. Milachowski

POZNAŃ UL. FR. RATAJCZAKA 40.

TYLKO ZNAWCY

– BO JEST NIEDOŚCIGNIONA w SMAKU i AROMACIE !

Pg 6 582-43.140

Poszukuję od zaraz

2 pokoi na biura

w śródmieściu, parter lub pierwsze piętro z frontu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańsk. pod **zg 16 657**

HOTEL EUROPEJSKI

z restauracją, salą koncertową i umeblowaniem, położony **w Gnieźnie** w centrum miasta przy ulicy Dąbrówki nr. 19 jest od 1 kwietnia 1933 r.

do WYDZIERŻAWIENIA.

Kwalifikowani hoteliści, posiadający odpowiednią gotówkę na złożenie kaucji i ewentualne przejęcie umeblowania, zechcą zgłoszenia swoje kierować pod adresem: **Bank Pożyczkowy Spółdzielczy** z odpowiedzialnością ograniczoną **w Gnieźnie.**

ng 6 238

Na raty miesięcznie

EXPRESS **20 zł**

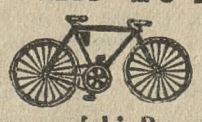

Kromczyński, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Pg 5 066

Restauracja Ogrodu Zoologicznego

w Poznaniu

ma być na nowo **wydzierżawiona** od 1 kwietnia 1933 r. Oferty należy składać do 15 grudnia 1932 r. pod adresem Ogród Zoologiczny w Poznaniu, ul. Gajowa 5, gdzie można także w dni powszednie od godz. 10 do 13-tej dowiedzieć się o warunkach dzierżawy.

dg 1660 **Zarząd Ogrodu Zoologicznego.**

WYSZYNK

i butelkowa sprzedaż wyrobów wódczanych, położona w ruchliwem miejscu dobrze prosperująca z powodu choroby natychmiast do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zg 16 656.

Dla mego syna, który 2 lata prakt.,

poszukuję miejsca

za opłatą za utrzymanie w intens. gosp. roln., celem dalszego szkolenia się, gdzie będzie miał możność prowadzić konwersację polską i będzie traktowany jako członek rodziny. **Hrabia Alvensleben, Głuchowo,** pow. Chełmno (Pomorze). zg 16 665

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem f-y M. Hoffmann i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 134, wyznacza się termin na dzień 21 listopada 1932 r., godz 11 w gmachu tut. Sądu, pokój 29, celem zbadania dodatkowo zgłoszonych wierzytelności. Poznań, dnia 31 października 1932 r. **Sąd Grodzki.** ng 6112

UNIEWAŻNIAM WEKSLE:

1 Jan Brzeziński, Śliwice Wielkie, 84,—, pł. 28. 8. 32. 2. Wincenty Prochacki, Bydgoszcz 5, 70,—, pł. 28 9. 32 zlecenie Zofja Górecka. 3 Leon Świgoń, Luboń, ul. Piłsudskiego, 30,—, pł. 18. 8. 32, żyro Marjan Tykarski, 4. Leon Świgoń, Luboń, ul. Piłsudskiego, 30,—, pł. 13. 9 32, żyro Marjan Tykarski. Weksle zostały skradzione w czasie włamania w dniu 5 na 6 listopada 32. **WŁ. SIERADZON, właśc. Jad. Sieradzon. Hurt. win — wytwórnia soków.**

zg 16 662 **Poznań, ul. Długa 14.**

Czekos

znak ochr.

Marcepan, Masę do pieczenia (persipan) **na rogale św. Marcińskie** poleca najtaniej

CZESŁAW KOSTAŃSKI

Wytwórnia Cukru Pudrowego, Masy Marcepanowej i Marmelady

POZNAŃ

Biuro i skład: pl. Sapieżyński 2 tel. 38-61. Fabryka: ul. św. Michała tel 37-61

zg 16 650

Futra

gotowe i na miarę, spody pod **futra i skóry wszelkiego rodzaju** — poleca najtaniej

JÓZEF DAWID

Poznań, ulica Nowa nr. 11.

Firma Chrześcijańska

Przyjmuje asygnaty Tow. „Kredyt"

Pw 4 173 88 85

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Losy

I. klasy najszczęśliwsze, poleca kolektura Kedziory Poznań Sieroca 5/6, narożnik Nowej. zdg 32 065

Taksówkę

Chevrolet 4 cyl., landolet, koncesja, bez. bardzo dobrym stanie za pół ceny sprzedam zaraz. Grobla 27 a, m. 10. zdg 45 250

Skład

spożywczy z mieszkaniem lub bez sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 249

Karakułowe

futro, Wierzbiecice 13, parter zdg 45 259

10 wagonów

drzewa opałowego, szczapów tanio sprzedam Schmidt, Poznań, Dąbrowskiego 52, telefon 69-61. zdg 45 281

Skład

bielizny trykotów ubikacje przy ruchliwej ulicy sprzedam, dzierżawa niska. Adres Kurjer Poznański zdg 45 303

Rzeźnictwo

elektr. urządzeniem, wszelkie wygody Poznaniu, dobre położenie, z powodu zmian rodzinnych sprzedam korzystnie zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański. Stary Rynek rg 4052

Dom

trzypokojowy morga ogrodu Puszczykowie, cena 5 500 Wierzchowski, Wały Królowe Jadwigi 2. zdg 45 344

Dom

piętrowy nowy, 8 ubikacyj, dochód 1 800, cena 12 000. Dąbrowskiego przedłużenie, „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdg 45 288

Kanarki

dobre śpiewaki. Fryzjer Wodna 14. zdg 45 347

Kraty

zasuwane, rozmiar 250×360 m. tanio sprzedam. Słowackiego 21, m. 5. zdg 45 289

Sypialnie

nowa, kuchnie sprzedam korzystnie. Wiadomość: Gwarna 17, m. 21. zdg 45 294

Bufet

składowy, łóżeczko dziecięce tanio. Kolejowa 41, Fryzjer. zdg 45 297

Radjo Philipsa zupełnie nowe

930 A, 3 lampkowe, z wbudowanym głośnikiem — dla prądu zmiennego, koszt 650.—, oddam 450.— zł za gotówkę. — Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 45.41. Pg 6 748-45.41

Majątki

400 — 700 — 1 200 — 1 800 mórg prima objekty, sprzedam lub zamienie na kamienice, dopłata w gotówce. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 314

Baczność

piękne obrusy dekoracyjne, jedwabne hafty koronkowe, szale, serwetki, ręczna praca, tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 977

Sypialnie

mniejsze, nowoczesne, tanio. — Stolarnia Kwiatowa 6. zdg 45 380

Karoserja

limuzyna na Forda lub Fiata, używana, sprzedam tanio. Niesiołowski, św. Marcin 46. zdg 45 323

Dom

dwupiętrowy większem powiatowem mieście z powodu śmierci spiesznie na sprzedaż. Pocztowa 30, III. Śmiejkowska. zdg 45 325

Z rozbiórki

70 000 cegieł, szalówka, kantówka. Przybył, Grodziska 2, telefon 62 48. zdg 45 327

Rzeźnictwo

Poznaniu dobrze prosperujące z filją zaped elektryczny korzystnie na sprzedaż. Piotrowski Szamarzewskiego 1. zdg 45 463/4

100 parcel

budowlanych przy szosie okrężnej narożnik Grunwaldzkiej sprzeda biuro parcelacyjne. Gajowa 4, telefon 78-31. zdg 44 747/8

Fotografiści

kilka dużych naczyń do płukania, nowe emaliowe sprzedam tanio. Okupniak, Skarbowa 14, podwórze prawo. zd 45 402

Maszynę

damską Singera bardzo dobrą za 110 sprzedam Szyperska 3, m. 3. zdg 45 378

Parcele

najkorzystniej kupisz „De Ka-Ha", Marcinkowskiego 13. zdg 45 342

Maszynę

„Singera" damską. Półwiejska 23, m. 10 zdg 45 243

Czasomierz Justophot

nowy sprzedam tanio. Telefon 13-32. zdg 45 321

Maszynę

krawiecką sprzedam. Romana Szymańskiego 9 m 9. zdg 45 334

Jadalnia

stylowa z polyskiem bardzo tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdg45 390

Szklanki szlifowane Kieliszki szlifowane Porcelanę — Alpakę

najtaniej tylko wprost Wroniecka 24, podwórze Hurt. Porcelany. zdg 45 443

Podwozie

ciężarowe „Chevrolet" szóstka, gotowe do jazdy tanio. Nowa 7, miesz. 12, tel. 73-08. zdg 45 445

Kandelabry

srebrne 5 ram, ca 3 kilo okazyjnie sprzedam. T. Gąsiorowski, — Poznań św. Marcin 34. zdg 44 865

Kolonjalka

dobrze zaprowadzona, magiel. — Adres Kurjer Pozn. zdg 45 401

Radjo

3 lampowe kompletne tanio — Śniadeckich 6 mieszkanie 1 od 4—7. zdg 45 404

Parcele

2 000 kwmtr. sprzedam. Łazarz. Nowakowski Półwiejska 25. zdg 45 377

Pianino

tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 45 432

Stół

do jadalni za 35 złotych sprzedam. Sienkiewicza 7 mieszkanie 10. zdg 45 424

Pianino

sprzedam. Piotra Wawrzyniaka 8 mieszkanie 10. zdg 45 398

Meble W. Paetz

Wrocławska 15 Poznań telefon 19-04. Przyjmuje zamówienia — Upominki inkrustowane na gwiazdkę. zdg 42 749

„Antyki"

meble używane wielki wybór ceny najniższe. Flasiński Woźna 9 Pg 6662-57.424

Willa w Sołaczu

tuż przy przystanku tramwajowym, składająca się z 6 pokoi z przynależnościami, oraz pięknym ogrodem — ślicznie położonym do nabycia od 15 11. lub 1 12. 1932 na dogodnych warunkach wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zd 44 680

Lustra

kryształ sześć milim. 75/53 i większe używane Trzeciego Maja 2, m. 2. zdg 44 816

Rzeźnictwo

4 pokoje, pracownia wydzierżawię zaraz. Informacje Kurjer Poznański zdg 44 862

Interes

kolonjalny zaraz sprzedam centrum 2 pokoje i kuchnia tanio, dzierżawa 100 zł za miesięczną opłatę. Adres Szewska 15. zdg 45 144

Futro

nowe, sealowe męskie, średnia figura, sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 44 979

Blacharze

Mój interes z powodu choroby zaraz sprzedam. H. Herrmann, Mogilno. zdg 45 067

Introligatorska prasa stojąca (Krause), maszyna do cięcia papieru (Krause) kasa rejestrująca „National"

jako zbędne sprzedam Oferty do Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod 44.34 Pg 6 654-44.34

Żelazo

sztabowe stale blachy osie resory podkowy hacele po cenach korzystnych. M. Matuszewski i Ska skład żelaza św. Marcin 27 tel. 40-45 dg 1 525

Nie kupuj mebli

zanim zwiedzisz centralę mebli Szpryngacz Swarzędz naprzeciw poczty — tam najtaniej. Pg 5 057 41.48

Taksówkę

marki „Ford" z całkowitem nowem ogumowaniem oraz z zapasem smarów z powodu wyjazdu sprzedam tylko za gotówkę Cena 2 700 zł. Większość mojej klijenteli stanowią pp. lekarze adwokaci, rejenci ziemianie oraz hotele. Oferty kierować: Kalisz T. Dąbrowski, skrzynka pocztowa 172 ng 6271

Meble kuchenne

po każdej cenie sprzedaje Konieck Piaskowa 3 Wytwórnia mebli kuchennych. zdg 40 188

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej Łąkowa 4 a stolarnia zdg 34 435

Gabinet
lekarski kompletnie urządzony dla wenerologa do oddania Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 104

20 m/m szalówki
100 m³ przeciętna długość 2.4 m 76 m³ przeciętna długość 3.2 m ma na sprzedaż Tartak Parowy „Sosna Polska". Sp. Akc. Bydgoszcz. zdg 42 980

Manicury
1.75; 2.50; 3.50; koszyczki do szycia torebki damskie para solki laski teki. paski portmonetki walizy. Ceny kryzysowe 50% zniżone. Własna pracownia. W Czysz Szkolna 11 naprzeciw szpitala. Pg 5 072-43.46

Vaccum
aparat dobrze utrzymany urządzeniem suszarni do zgęszczania serwatki mleka, wytwarzania cukru mlecznego. — Mleczarnia Czempińska Czempin. zdg 44 497

Pianino
sprzedam tanio. Ogrodowa 2 I. lewo. zdg 44 646

Jadalnię
okazyjnie tanio. Zakład stolarski. Grobla 6. zdg 44 675

Sprzedam okazyjnie
lustro kanapę łóżka szafki. — skrzynce futerałem kożuch. Dolna Wilda 69 m. 12. zdg 45 161

Bilard
francuski urządzeniem sprzedam tanio. Pobiedziska Skowroński. zdg 45 169

Bibljoteczka mahoniowa
fotel - łóżko maszyna damska. tanio. Kozłowski. Szewska 15. zdg 45 196

Tylko 5,90
kosztuje anodówka 120 volt (wykazująca więcej) po odliczeniu opłaty trzy razowego darmowego ładowania akumulatora. — „Mat Dewon" Poznań, Składowa 5/7 zdg 45 170

Dom handlowy
centrum miasta powiatowego — wielki skład 22 × 8. 2 duże okna wystawowe, ubikacje biurowe. — Drugi skład mniejszy łącznie z mieszkaniem. I. piętro: dwa mieszkania 4 pokojowe kuchnia łazienka. Dwa pokoje gościnne. Objekt posiada własny wjazd, ładne lokale handlowe wielkie remizy, stajnie podwórze i piękny ogród. Położenie całości nad zalesionemi brzegami jeziora. Pawilon wraz z łodziami — camping. Najlepsze położenie handlowe miasta — odpowiedni na każde przedsiębiorstwo. Świetna możliwość egzystencji. Całość sprzedam i reflektantów upraszam o oferty Kurjer Poznański zdg 45 152

Sprzedamy
1 samochód 6 osobowy „Protos" 10/30. 1 maszynę do liczenia „Dalton", 1 maszynę do pisania „Ideal" 1 kasę ogniotrwałą fabrykat Polskiego. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 150

Na ogrody owocowe
parcele tanio w Gądkach sprzedam. Biuro parcelacyjne Gajowa 4. m. 5. zdg 44 746

Futro
sportowe oposy poszycie angielskie sprzedam tanio. Obejrzeć można w czasie od 3—7 po południu Szamarzewskiego 2. mieszkanie 4. zdg 45 217

Powielacz
Gestetener jak nowy sprzedam tanio. Obejrzeć można Kolejowa 1. zdg 45 218

1 000 ctn.
buraków pastewnych sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 236

Futro
nowe, popielate model paryski. okazyjnie sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 45 242

Jadłodajnię
dobrze prosperującą sprzedam. powód wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 423

Skład
kolonjalny tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rg 4 092

Kuchnię
westfalską, piece gazowe. Wojciechowski Woźna 16. rg 4 098

Jadalnia
używana, ciemna dobrym stanie tylko zł 350 Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. Pg 6 754 45.42

Tapczan
nowy, jeden metr szeroki dobre wykonanie zł 100. — Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 6 755 45.43

5 KUPNA

Kupię
tokarkę w dobrym stanie 1½ metra wiertarkę słupkową 20—25 m/m wiercenia, kuźnię połową. kowadło średnie Oferty Kurjer Poznański zdg 43 938

Lampę
na biurko kupię. Telefon 13 32. zdg 45 320

Kupię
jadłodajnię z mieszkaniem w ruchliwem miejscu. Oferty K. M. Grunwaldzka 22 b. zdg 45 204

Wózek
dla chorego mało używany, nowszej lekkiej konstrukcji kupię. — Oferty z opisem i ceną Kurjer Poznański zdg 45 164

Kupię
2 nowe eleganckie sypialnie za parcelę budowlaną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 153

Skład
kolonjalny i delikatesów przy ruchliwej ulicy centrum dobrze zaprowadzony za gotówkę kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 227

Pompę
ssąco-tłoczącą dobrze utrzymaną na napęd kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 208

Pianino
zaraz kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 45 213

Kontyngent
zakupu Monopolu Spirytusowego kupi od gorzelni rolniczej. Maj. Manieczki pow. Śrem. zdg 45 216

Kupię
psa foksterierka Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 349

Aparat
do powiekszeń. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 251

Biurko
kupię Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 45 265

Kupię
urządzenie kolonialne. Zgłoseznia Kurjer Pozn. zdg 45 387

Radjoaparat
na prąd stały kupię. Wasielewski. Skryta 9. zdg 45 389

Kupię
Junkersa aparat, mały do wody. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 457.

Kupię
płachtę nieprzemakalną 4×4. — Zgłoszenia Jeżycka 35 mieszkanie 1. zdg 45 403

Kupię
koncesję samochodową. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 363

Radjo
4-lampowe kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 4 104

6 KAMIENICE

Kamienicę
kupię przy wpłacie 40 000 z wolnem mieszkaniem i składem. Pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer Poznański zdg 45 010

Dom
komfortowy nowoczesny ogrodem wolny stempel hipoteka amortyzacyjna. Niegolewskich 16 m. 18. zdg 45 150

Kamienicę
komfortową przy tramwaju dochód 17 600. — 128 000. — wpłaty 60 000. amortyzacja 50 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 45 245

Dom
Poznaniu. dochód roczny 9 000. za 65 000 sprzeda Dudek. Wielkie Garbary 34. zdg 45 287

Kamienicę
kupię. wpłacam 50 000 pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 262

Kamienice
komfortowe, wspaniałe objekty. dzierżawa 28 000. Cena 220 000. Wpłaty 80 000. — Dzierżawa 37 000 cena 275 000. wpłaty — 150 000. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 306

Kamienicę
nowa, bez stempli podatków dochód 13 650 wpłaty 50 000 sprzeda Baumgartner. Plac Sapieżyński 2 a. zdg 45 405

7 PIENIĄDZ

Bank
Właściciel Nieruchomości Poznań Piekary 1. reguluje hipoteki i udziela pożyczek hipotecznych ng 6020

Dolary
złote sprzedam po 9 zł Oferty Kurjer Poznański zdg 44 636

4 — 5 tysięcy
na I. hipotekę grunt w Poznaniu poszukuje zaraz. Oferty Orędownik Wielkopolski zd 44 693

Z nędzy
do pieniędzy dojdziesz mając los szczęśliwej kolektury Radomińskiego. Aleje Marcinkowskiego 14 zdg 44 606

Mam 10 — 15 tysięcy zł
proszę o propozycje do Kurjera Poznańskiego zdg 43 865

Z gotówką 15 000 zł
przystąpię jako wspólnik lub przyjmę kierownictwo względnie przedstawicielstwo. Szczegółowe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdg 43 866

1 000
kupię papiery wartościowe. Podać cenę lub wypożyczę pod zastaw tychże. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 212

Wspólnika
kapitałem współpraca do interesu kolonjalno-ratowego na Poznań i Bydgoszcz poszukujemy. Oferty: „Britisch Tea". Warszawa, Prosta 19. Tg 432

Właściciel
wytwórni trumien i zakładu pogrzebowego poszukuje wspólnika do otwarcia nowego zakładu z gotówką od 5 000 zł: może być i szofer. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 45 211

10 000
pożyczki poszukuję pewna gwarancja procent Oferty Kurjer Poznański zdg 45 226

Poszukuję
500 zł wysoki procent. zabezpieczenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 192

5 000 zł
pożyczę pod dobry zastaw i procent na pół roku Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 276

Wypożyczę 10 tysięcy zł
proszę o poważne i szczegółowe propozycje. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 356

Dyskretnie
powierniczy Bank Właściciel Nieruchomości Poznań Piekary 1 przy kupnie i sprzedaży nieruchomości ng 6021

1 500 zł
pożyczki szuka urzędnik etatowy państwowy za dobrem zabezpieczeniem i procentem ewentl. przyjmie rodzinę na letnisko. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 372

Wspólnika
5 000—10 000 zł przyjmę do zaprowadzonej wytworni proszków i mydeł. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 430

Wspólnika
z 2 000 lub 1 500 dobrze zaprowadzonej restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 428

Poszukuję
40 000 na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 416

25 000
poszukuję na I. hipotekę na nowy dom w najlepszym punkcie Gdyni Procent według umowy mieszkanie względnie skład Zgłoszenia Kurjer Poznański w Gdyni pod 25. ng 6 292

8 DO WYNAJĘCIA

Próżny
pokój słoneczny parterowy dla bezdzietnego małżeństwa zaraz do wynajęcia od gospodarza. Powidzka 5 (Osiedle). zdg 43 975 6

6 lub 4
pokoi komfortowych przy Matejki od grudnia — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 427

2 pokoje
kuchnia łazienka. Ostroroga 10. parter. 3—5 popoł. zdg 45 165

Czteropokojowe
odnowione elektryczność wolne. czynsz pierwszy rok 2 500 zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 147

Do wynajęcia
dwupokojowe mieszkanie frontowe czynsz miesięczny. Wiadomość: Łanowa 15. Nagórski. zdg 45 146

Mieszkanie
pokój, kuchnia umeblowane 600 zł Poznań-Główna ul. Gnieźnieńska 16. m. 1. zdg 45 145

3 pokoje
kuchnia. kompletnie umeblowane wyjeżdżając oddam do dyspozycji na rok. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 206

7 pokojowe
komfortem do wynajęcia. Działyńskich 3. zdg 45 279

Słoneczne
dwupokojowe mieszkania w nowym domu przy ul. Wileńskiej wydzierżawię. Informacje: Górna Wilda 45. m. 6. dg 1 662

Słoneczne
frontowe dwupokojowe. rok zgóry. Gen. Chłapowskiego 26. gospodarz. zdg 45 324

Mieszkanie
3 pokojowe. miesieczny czynsz. Adres Kurjer Pozn. zdg 45 331

Próżny
pokój bezdzietnemu. Dąbrówki nr. 1/2. m 24 (Wilda). zdg 42 681

Dwupokojowe
i trzypokojowe łazienka. od gospodarza wolne, wynajmie „Pawilon". Marszałka Focha 15. zdg 45 343

Frontowy
utrzymaniem inteligencji. Kreta 22 — 5. Pg 6 750-57.468

7 pokojowe
mieszkanie, II piętro. Matejki 51. od 1 12. do wynajęcia. Oglądać od 10 do 13.30 i 17 do 19. — Wiadomość portiera. zdg 45 382

2 pokoje
kuchnia, ewentualnie 3 przyjemne, ciepłe, w ogrodzie urzędnikowi wydzierżawię. Wskaże Kurjer Poznański zdg 45 381

Dwupokojowe
kuchnia łazienka, obok Parku Wilsona miesięcznie 90 za pięciomiesięcznym. Wskaże Kurjer Poznański zdg 45 368

Sześciopokojowe
komfortowe wolne. Czarnecki. Św. Marcin 62. II. zdg 45 447

Dwa mieszkania
komfortowe, reprezentacyjne 7 i 8 pokojowe, winda, holle. pokoje wyjątkowo duże. wszelkie wygody zaraz do wynajęcia. Wiadomość Skład papieru „Ad Astra". ul. 27 Grudnia 12. tel. 13-45. pomiędzy godz. 4—5 po poł. zdg 45 444

7
pokojowe mieszkanie odpowiednie dla lekarza lub na biura. Aleje Marcinkowskiego tuż przy placu Wolności I piętro front wynajmie gospodarz za dzierżawę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 422

10
pokoi śródmieście, centralne ogrzewanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 459.

2
pokoje z kuchnią w suterenie zaraz do wynajęcia. Ul. Maleckiego 27. zdg 45 415

9 SZUKA MIESZK.

3 — 2
pokoi poszukuje urzędnik punktualny. ewentl. Osiedle. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 526

Czynsz zgóry
za 2 pokoje kuchnia. frontowe, najchętniej Jeżyce Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdg 43 975

Poszukuję
mieszkania 5—6 pokojowego w śródmieściu za czynsz miesięczny. Gwarancja. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 516

Poszukuję
pokoju lub z kuchnią od gospodarza czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 195

Technik
poszukuje 1 lub 2 pokoi od gospodarza pobliżu dworca głównego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 222

Szukam
pokoju z kuchnią lub pokoju w Ławicy Oferty Kurjer Poznański zdg 45 302

2 pokojowego
mieszkania w starym domu, okolice Wilda Jeżyce poszukuje urzędnik państwowy. Czynsz rok zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 354

2 pokoi
z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 292

4 — 5
pokoi. centrum, nie wyżej II piętra. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 486

Mieszkanie
5—6 pokojowe z centralnem ogrzewaniem. 1—2 piętro. bliżej centrum poszukiwane. Oferty Kurjer Poaznański zdg 45 388

Śródmieściu
lub w pobliżu pokój mniejszy, kuchnia. I piętro. czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 385

Mieszkania
2—3 pokojowego z wygodami w w śródmieściu poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 461.

Starsze
bezdzietne. spokojne małżeństwo szuka zaraz lub później wprost od gospodarza mieszkania 3-pokojowego. Pobliże św. Marcina, nie wyżej drugiego piętra. Pewność płacenia czynszu gwarantowana przez b. poważną instytucję Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45460.

11 POKOJE UMEBL.

Elegancko
umeblowany pokój front. słoneczny oświetlenie elektryczne telefon wspólny całem utrzymaniem wynajmę. — Pocztowa 26. m. 6. zdg 44 572

Pokoik
skromny od podwórza. Matuszek. Działyńskich 11 m. 19 parter. zdg 44 795

Pani
fortepianem bez Patr. Jackowskiego 40. m. 3. zdg 44 838

Pokój
z osobnem wejściem czysty. słoneczny inteligentnemu panu na stałem stanowisku Plac Działowy 10. mieszkanie 9. d 1 652

Frontowy
2 inteligentnym panom. Długa 3. m. 4. zdg 43 602

Dwuosobowy
elegancki centralne elektryczność. łazienka. telefon bardzo dobre utrzymanie. Młyńska 2. m. 12. zdg 44 581

Niekrępujący
wynajmę. Św. Wojciech 21, m. 7. zdg 45 166

Pokój
Śniadeckich 17 m. 11. zdg 45 167

Próżny
balkonowy, Kalifornja. Marszałka Focha 48. zdg 45 172

Pokój
wspólny panience. Wielkie Garbary 21 Filarska. zdg 45 233

Dwuosobowy
utrzymaniem Św. Wojciech 21. mieszkanie 8. zdg 45 232

Tanio!
stancję utrzymaniem. Św. Marcin 11. m 2. zdg 45 278

Dwuosobowy
elegancki I. Mostowa 14. Zielonacka. zdg 43 804

Niekrępujący
pani. Wierzbięcice 30 m. 21. zdg 45 157

Komfortowy
dwuosobowy zaraz. Działyńskich 1. m. 15 zdg 44 917

Niekrępujący
dobrze umeblowany. Śniadeckich 30. mieszkanie 6. zdg 45 215

Pokój
ładny wynajmę. Plac Nowomiejski 9. mieszkanie 13. Drożdżewska. zdg 45 238

Niekrępujący
pokój zaraz. Kreta 24 mieszkanie 10. zdg 45 235

Pokój
inteligentnej osobie. Skarbowa 8. m. 11. zdg 45 244

Młyńska
12. I. prawo pokoik. zdg 45 229

Frontowy
Św. Marcin 62. m. 3. zdg 45 246

Panów
1 lub 2 z utrzymaniem. Rybaki 21, mieszkanie 9. zdg 45 359

Niekrępujące
pokoje z używaniem kuchni. Poplińskich 11. m 8 zdg 45 284

Umeblowany
15 11. 32. Pocztowa 27 m. 3. zdg 45 254

Rzeczypospolitej
9. m. 8. zdg 45 264

Pokoik
małżeństwu. Zielona 7. I. podwórzu. zdg 45 309

Klatki
1—2 osobom elektryczność. Fabryczna 1. m 5. zdg 45 316

Pokój
osobne wejście Św. Wojciech 21. mieszkanie 24. zdg 45 322

Panom
dwadzieściapięć — obiady również doby. Wrocławska 13 m. 11 zdg 45 339

Przyjmę
pana na wspólny pokój. Wybickiego 2. m. 20 zdg 45 337

Pokój
niekrępujący dwuosobowy. Zielona 5. I piętro m. 5. zdg 45 332

Pokój
Żórawia 4. m. 8 słoneczny. spokojny zdg 45 412

Pokój
zaraz. Piekary 8 mieszkanie 8. zdg 44 932

Piękny
pokój dla pojedyńczego. Matejki 6, m. 5. zdg 45 452

Pokój
do wynajęcia. Działyńskich 8. III lewo. zdg 45 446

Umeblowany
Szewska 19. mieszkanie 7. zdg 45 442

Kreta
6 m. 8, utrzymaniem. zdg 45 437

Podgórna
2 a III prawo utrzymaniem — częściowem — bez. zdg 45 468

Łąkowa
4 a II prawo, panom. zdg 45 467

Niekrępujący
małżeństwu. panom Łukaszewicza 4 pierwsze prawo Łazarz. zdg 45 434

12 SZUKA POKOJU

Gabinetu
i dwuosobowej sypialni okolica Zamku. Pl. Nowomiejskiego Jasnej telefon elektryczność centralne. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 43 826

2 pokoi
komfortowych telefon, łazienka, dobrze umeblowanych nie wyżej I. piętra z utrzymaniem. na cichej ulicy. okolica Zamku Jasnej poszukuje od 15. 12. młode małżeństwo. Dokładne oferty ceny Kurjer Pozn zdg 43 970

Pokoju
czystego stałego z pościelą do 30 zł poszukuje emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 176

Pokoiku
jednoosobowego skromnego lub próżnego poszukuje od 10. 11. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 200

Pokoju
porządnym domu poszukują dwie studentki okolicy Zwierzynieckiej. Dąbrowskiego Oferty cena Kurjer Poznański zdg 45 156

Umeblowanego
pokoju czystego pościela niekrępującego dla pana do 40 zł poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 907

Pokój
umeblowany skromny tani niekrępujący, blisko centrum dla kawalera poszukiwany. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 234

Pustego
dużego. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 299

Pokój
na biuro w centrum zaraz potrzebny Cenę do Kurjera Pozn. zdg 45 298

Pokój od 1 grudnia
elegancki. niekrępujący. łazienka. elektryczność. Jeżyce. poszukuje kupiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 255/

Śródmieściu
pokoju z pianinem poszukuje studentka. Oferty Kurjer Pozn zdg 45 307

Szukam
pokoju skromnego (kuchnia) — klatka schodowa. I piętro. śródmieściu lub w pobliżu najchętniej od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 384

Jednoosobowego
blisko Uniwersytetu 35—30 zł. Studentka. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 439.

Krawcowa
poszukuje małego pokoiku zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 362

13 LOKALE

Wysokie sutereny
ul. Słowackiego 18 5 dużych pokoi jako ubikacje handlowe wydzierżawię od 1 stycznia 1933. — Zgłoszenia: telefon 66 89. Pg 6384-43.100

Większy
lokal handlowy z mieszkaniem w mieście powiatowem najlepsze położenie (przy rynku) od 1. I. 1933 do wynajęcia Bliższe informacje: Związek dla Handlu i Przemysłu. Poznań Zwierzyniecka 8. ng 6 284

Ubikacje
przemysłowo - handlowe od zaraz do wynajęcia Ig. Liczbiński, właśc. domu ul. Kanałowa 17. zdg 45 162

Ubikacja
przemysłowo handlowa od zaraz do wynajęcia. Strzelecka 31 Zgłoszenia u stróża. zdg 45 170

Skład
bez mieszkania wydzierżawię. — Bukowski. Górna Wilda 114 zdg 45 241

Piekarnię - cukiernię
wynajmie gospodarz. Półwiejska 2. zdg 45 291

Skład
urządzeniem, centrum, blisko Starego Rynku oddam. podać branżę. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 295

Pokoik
próżny panu Kantaka 1. m. 7. zdg 45 406

14 DZIERŻAWY

Fryzjerstwo
mieszkaniem wydzierżawię. Olszewska właścicielka Umińskiego 25 zdg 45 231

Piekarnia
dobrze prosperująca do wydzierżawienia Zgłoszenia: Piekarnia. Gniezno Lecha 14. zdg 45 155

Piekarnia
ze składem skład przy ul. św. Wojciecha do wydzierżawienia. Wiadomość listownie lub ustnie od 16—17. Skryta 15 m. 4. zdg 44 886

Warsztaty
garaże do wydzierżawienia. Globisz. Kwiatowa 4. zdg 45 240

Skład
mieszkania dwupokojowe. trzypokojowe od stycznia rok zgóry. Łazarz. gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 248

Dzierżawy
1 200—1 500 mórg do oddania — Pośrednicy wykluczeni Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 45 313

Skład
trzy pokoje wydzierżawi gospodarz. Działaszyński. Fabryczna 35. zdw 45 420

16. OSOBISTE

Unieważniam
3 weksle po 50 zł. wystawione w dniu 18 X 32 i 28. X 32 płatne 2. XI. 32 15 XI. 32 i 4. I 33, żyrowane przez p. Franciszka Popielewskiego i Felicję Wojciechowską. Leokadja Góralowa Poznań Marsz. Focha 9. zdg 45 417

Pan
który zamienił kapelusz w kasynie oficerskim przy pl. Działowym nr 2 dnia 5 bm. został poznany. Proszę oddać u p. Dobrzyńskiego Kopernika 6. rg 4 009

21 ZGUBY

Zgubiono
w sobotę sweterek 2 letniego dziecka różowy Proszę o łaskawy zwrot za wynagrodzeniem 5 zł Seweryna Mielżyńskiego 4. m. 5. zdg 45 253

W. S. H.
indeks 1. 1743. Jarocińska. Znalazce proszę o oddanie w sekretarjacie W S H., Wały Zygmunta Starego 2/3. zdg 45 315

Zgubiłem weksel na 100 złotych
z podpisami moich żyrantów, który unieważniam niniejszem. Władysław Morski Nakło. zdg 45 373

22 ROZMAITE

Obrazy i oprawa Witold Leworski tylko Wrocławska 36
największy wybór, najniższe ceny. Pg 5078-43.104

Swetry
jumpry, pullowery garsonki — mundurki włóczkowe wykonuje miarowo przerabia — „Tricot". Pocztowa 23 I Pg 6 430 44.20

Płótna, Inlety

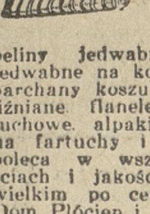

Adamaszki pościelowe batysty białe i kolorowe, Nansuki. Linony. Toile de Soie. surówka, oksfordy płótna czysto lniane, białe półbiałe i kolorowe. surowe. pościelowe w kraty Koeper, spodkowy zefiry. panamy Popeliny jedwabne. Marquisetty jedwabne na koszule wierzchnie, barchany koszulowe. flanele bieliźniane flanele piżamowe. fartuchowe. alpaki i satyny becki na fartuchy i suknie zakonne poleca w wszystkich szerokościach i jakościach w wyborze wielkim po cenach najniższych Dom Płócien i Fabryka Bielizny J. Schubert. ul. Wrocławska 3. Specjalność: Wyprawy gotowe, na zamówienie i z metra. Pg 4 179-36.12

Jadę
do Berlina załatwię sprawy urzędowe i prywatne. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 257

3,90 złote
fartuch biały z rękawami, płaszcz damski biały od 4.90. płaszcz czarny damski od 6.90. Fartuch kolorowy z rękawami od 6.90. Płaszcz męski lekarski. biały od 6.90. kolorowy od 7.90. jaczka rzeźnicka lub cukiernicza z dymki od 4.90. Płaszcze i fartuchy damskie i męskie białe i kolorowe w wszystkich wielkościach stale w wielkim wyborze po cenach niebywale niskich poleca Fabryka Bielizny J. Schubert. Poznań. ul. Wrocławska 3. Pg 4465/37.77

Pracownia futer
wykonuje wszelkie prace w zakres kuśnierstwa wchodzące według najnowszych modeli fachowo i solidnie J. Betkowski Poznań Nowy Rynek 5. Pg 5 059-41.73

Akumulatory
tanio, dokładnie ładujemy na czas ładowania wypożyczamy własne. Wymiana uzupełnienie kwasu stałym klientom bezpłatnie „Ogniwo" Poznań Wielkie Garbary 19 telefon 38-01. Pg 5 069-42.169

Swetry
bluzeczki, wszelkie wyrobw wełniane. własny wyrób sprzedaje korzystnie Pracownia Trykotów Jan Dobry, Aleje Marcinkowskiego 7. zdg 44 560

Obiady
z 3 dań 80 gr smaczne poleca restauracja. Półwiejska 5. zdg 45 427

Samochodem
uskuteczniam wszelkie transporty najtaniej. Zgłoszenia: Długa 16, m. 1. zdg 45 178

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miare Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe. Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr. 27 parter. zdg 45 319

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Mademoizel".

Teatr Wielki (Opera): Dziś „Carmen" z J. Lachowską.
Czwartek, 10. 11. „Dolly".
Piątek, 11. 11. godz. 3, ku czci uczczenia rocznicy zgonu H. Sienkiewicza „Quo Vadis" (ceny zniżone); godz. 8 wiecz. „Dolly".
Sobota, 12. 11. godz. 3 „Głupi Maciuś", bajka, ceny zniżone; godz. 8 wiecz. „Tannhäuser".
Niedziela, 13. 11. o godz. 3 „Bajadera", ceny zniżone.

Teatr Nowy: Dziś — Plac Paryski 13".
Czwartek, 10. 11. „Plac Paryski 13".
Piątek, 11. 11. „Poprostu truteń", premjera.
Sobota, 12. 11. „Poprostu truteń".

Komedja Muzyczna: Dziś — „...Pod białym koniem".
Czwartek, 10. 11. „...Pod białym koniem".
Piątek, 11. 11. „Pod białym koniem".
Sobota, 12. 11. „Pod białym koniem".
Niedziela, 13. 11. godz. 3: „Wiktorja i jej huzar", ceny zniżone.

Kina Apollo i Metropolis
to rekord taniości
i dobrych programów.
dg 1 519

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Szatan Zazdrości".
Aurora: „Naszyjnik Ramony" i „Wujaszek z psiej wólki".
Corso: „Tarzan i Złoty Lew" oraz „Sokół Prerji".
Colosseum: „Człowiek Śmiechu". Conrad Veidt.
Metropolis: „Gasnące płomienie".
Muza: „Odkupienie".
Orzeł: „Stalowa Dłoń i Dwaj Pechowcy".
Odeon: „Blaski i Nędze Życia Kurtyzany".
Roxy: „Miłość i Sport".
Renaissance: „Sensacja Cyrku Roxy".
Słońce: „Pieśń Nocy".
Sfinks: „Bunt młodości"
Tecza: „Biały Szatan".
Wilsona: „Uroda życia".

Włosów
wypadanie, łupież, łysienie usuwa „Esencja chinowo-chmielowa" i „Mydło chinowo-chmielowe" (z Kogutkiem). Sprzedają apteki i składy apteczne ng 6 247

Mistrz krawiecki
wykonuje elegancko garderobe męską i futra. ceny bardzo przystępne. - Romana Szymańskiego 9, m. 9. zdg 45 329

Obiady
kto prywatnie wydaje? Oferty Kurjer Poznański zdr 45 154

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego zdg 34 897

Kto wyuczy
artystycznych nowoczesnych wyrobów igliczkowych, szydełkowych (wełna)? Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 462.

75
manicure, farbowanie. Zamkowa 7. I. rg 4 101

23 OŻENKI

Agronom
przystojny lat 24 pozna panienkę, któraby dopomogła do ukończenia studjów. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 214

Gospodyni
potrzebna gwarancja 500 skład. ożenek możliwy. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 408

24 NAUKA

Tańców narodowych
lekcje rozpoczynam wkrótce. Ola Antoszewska Zielona 3. Pg 6 703-44.87

Francuski
konwersacja Przygotowanie matury (Dyplom paryski). Plac Nowomiejski 6a parter. zdg 43 948

English Lady
gives lessons - conversation. — Szamarzewskiego 8 m. 7. zdg 43 992

Który
zakład fryzjerski przyjmie panienkę na kurs ondulacji. Zgłoszenia warunkami Kurjer Pozn. zdg 45 177

Kto
przepisuje dorywczo? Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 223

Student
ostatniego roku udzieli lekcji za pokój utrzymaniem częściowem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 148

Matury
typu matematycznego materjał wspólnie powtórzę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 207

Szkoła Tańca Mąkowskiego
Akademicki III. kurs. Piątek. godz 20. Plac Wolności 14 a Pg 6 752-57.469

25 MUZYKA

Pianino
do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 156

26 ROZRYWKA

Kino „Muza"
Focha 23 Łazarz: Odkupienie. John Gilbert w roli głównej. zdg 45 400

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Młody rutynowany zbożowiec 10 000 gotówki
poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 43 889

Dzielna
garderobiana szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn zdg 44 866

Leśnik - Górnoślązak
lat 49. żonaty były powstaniec górnośląski z praktyką 18-letnią na Górnym Śląsku 11 letnia w Wielkopolsce ostatnie 18 lat pracujący samodzielnie — obeznany dokładnie w swojem zawodzie. jak też w książkowości i gospodarstwie stawowem który przez redukcje już dłuższy czas jest bez posady i biedzie szuka posady systemu obcjętnego Wymagani skromne Łaskawe zgłoszenia pod zdg 44 479 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Nauczycielka
szuka posady na wsi za utrzymanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 787

Nauczycielka
młoda. wesoła muzykalna poszukuje posady ewentualnie udzieli korepetycyj. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 804

Inteligentna
panienka lat 18 z lepszej rodziny wykształcenie gimnazjalne 1½ letnią praktyką biurową poszukuje posady w biurze lub jako kasjerka do składu za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 830

Kasjerka dominialna
z dłuższą praktyką na majątkach, rutynowaną siłą. dobrze polecona poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 44 837

Wdowa
lat 30. 7 lat praktyki biurowej szuka posady lub jako kasjerka kaucją 300 zł. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 44 844

W krytycznem
położeniu poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 949

Kupiec
zbożowiec 38 lat, Poznańczyk, obeznany dokładnie buchalterja. były kierownik Rolnika, ostatnio 2 lata praktyki 20-tonnowym młynie poszukuje jakiejkolwiek pracy buchaltera handlowca magazyniera Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznński zdg 45 066

Szukam
dla mojej 16-letniej córki, Niemki posady w której miałaby możność dalszego wykształcenia się w handlu bez wynagrodzenia. Ukończyła kurs handlowy w Poznaniu. Otto Schüler, Borują Kościelna, powiat wolsztyński. zdg 45 063

Elektromonter
dobry kreślarz, poszukuje posady. ewentualnie innego zajecia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 140

Pisarz
gospodarczy, kawaler lat 35 obeznany z księgowością poszukuje posady zaraz na większym lub mniejszym majątku Okolica obojętna. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 40 912

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 163

Magister farmacji
poszukuje od 1. 12. lub później stałej posady. Posiada kilkoletnią praktykę aptekarską i włada płynnie językiem niemieckim. — Oferty Kurjer Poznański zdg 45 171

Służąca
uczciwa, porządna z długoletniemi świadectwami szuka posady do wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 175

Freblanka
rutynowana szuka posady od zaraz miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 189

Osoba
zaufana szuka posady do niemowlęcia lub do osoby samotnej z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 190

Kucharka
uczciwa pracowita z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 219

Samotny
władający językami francuskim, niemieckim i polskim w piśmie i czytaniu poszukuje jakiejkolwiek posady Oferty Kurjer Poznański zdg 45 198

Szukam
posady jako podróżujący w branży drogeryjnej. wolonjalnej lub czekolady i karmelków Oferty Kurjer Poznański zdg 45 199

Bufetowa
uczciwa czysta z kilkoletnią praktyką szuka posady do kawiarni lub restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 209

Dziewczyna
uczciwa pracowita, sumienna poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem od 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 45 220

Młoda ekspedjentka
rutynowana poszukuje posady zaraz lub 1. 12. w składzie towarów krótkich. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 203

Kupiec
z własnym motocyklem szuka posady jako inkasent lub przedstawiciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 205

Służąca
poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem od 15 11. 32 Oferty Kurjer Poznański zdg 45 200

Młodsza
dziewczyna poszukuje posługi — posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 149

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 191

Pani
młoda, inteligentna miłej powierzchowności. znająca dobrą tanią kuchnię, zaprawy robótki. kochająca dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 268

Służąca
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 224

Sierota
18-letnia w przykrem położeniu prosi o jakąkolwiek posadę najchętniej do sprzątania biura. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 237

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 210

Garderobianka
szuka pracy lub do pomocy w lokalu. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 221

Sierota
poszukuje pracy do dzieci przychodnią. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 269

Praczka
uczciwa, czysto pierze. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 247

Młodsza
ekspedjentka rzeźnicka szuka posady od 15. bm. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 45 258

Krawcowa
kuśnierska naprawia futra. szuka pracy po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 270

Poszukuję
posługi na przedpołudniem od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 272

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego od 15. lub 1 grudnia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 45 273

Szukam
posługi za pokój. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 280

Kto
z ludzi uczynnych dałby pracę wdowie z 4 dzieci. młodej. energicznej. znającej pracę biurową i inną. Dzieci upraszą łaskę i błogosławieństwo Boże dla dobroczyńcy Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 45 282

Dziewczyna
z prowincji młodsza. z szyciem i gotowaniem przyjmie posadę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 304

Służąca
szuka posady w religijnym domu od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 353

Praczka
poszukuje prania i posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 346

Praczka
poszukuje prania czysta i pracowita. Prusa 17. m. 10. Jeżyce. zdg 45 256

Sierota
poszukuje posady lub posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 252

Panienka
lat 22. nienagannej prezencji — przyjmie posadę do pomocy pani domu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 45 308

Uczciwa
panienka poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 310

Szukam
posługi na cały dzień lub na pół dnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 312

Kucharka
starsza, dobrem gotowaniem — wszystkiego. poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 328

Książkowy bilansista
długoletnia wszechstronna praktyka. obznajmiony sprawami podatkowemi. poszukuje odpowiedniego zajęcia. zestawia bilanse organizuje. prowadzi książkowość. także abonamencie. przyjmuje prace na prowincji. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 45 330

Młoda
dziewczyna umiejąca cośkolwiek gotować poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 317/8

Dziewczyna
skromna, pracowita. samodzielnem gotowaniem, poszukuje posady od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 335

Pierwszorzędna
gospodyni kucharka szuka posady od 15 11. ewentualnie zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 333

Sierota
młodsza, umiejąca wszelkie robótki szycie i wszelkie prace domowe. szuka posady do dzieci lub do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 391

Gospodyni
młoda. znająca kuchnię warszawską, pieczenia ciast, zapraw konserw, chów drobiu. szuka posady zaraz lub 15. Oferty Ochrona Kobiet. Marszałka Focha 21. pokój 31, Gospodyni. zdg 45 458

Urzędnik
gospodarczy, samodzielny. kawaler. pragnie zmienić posadę od stycznia 33. lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 386

Osoba inteligentna
z dobrej rodziny. przyjmie zarząd domu Zna wszelkie prace w zakres gospodarstwa domowego wchodzące. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 383

Panna
z dobrą krawieczyzną, oraz doskonałem szyciem męskiej bielizny szuka posady panny służącej lub szycia w domach zaraz lub 15. Oferty: Ochrona Kobiet. Marszałka Focha 21. pokój 31. Krawcowa. zdg 45 451

Poszukuję
posady do wszystkiego, dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 436.

Książkowa
poszukuje jakiejkolwiek pracy za pokoik. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 435.

Fryzjerski
uczeń po wojskowości, wykształcenie szkoła wydziałowa, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 449.

Nauczycielka
poszukuje posady nauczycielki, wychowawczyni lub korepetycji. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 466.

Za
stałą pracę dam 500—1 000 zł kaucji. — Zgłoszenia Rożewicz. Ruszkowo pow. Środa. zdg 45 370

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej lat 18 pragnie przyjąć posadę kasjerki lub biurowej za skromnem wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 45 369

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem, dobrem poleceniem bez spania od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 367

Służąca
sierota znającą wszelkie prace domowe, kochająca dzieci znajdująca się w krytycznem położeniu poszukuję posady. Świadectwa długoletnie Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 45 433

Krawcowa
szyje elegancko tanio poszukuje pracy w dom, poza domem. Kramarska 23 mieszkanie 9. rg 4 100

Starsza
panienka poszukuje lekcyj klasach wstępnych Oferty Kurjer Poznański rg 4093

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
w Środzie poszukuje z powodu choroby właściciela natychmiast magistra w 2 lub 3 roku K Piasecki. zdg 45 072

Nauczycielka egzaminowana
nie powyżej lat 30 poszukiwana na stanowisko nauczycielki domowej do wykładania języka polskiego francuskiego. historji literatury i rachunków. Posada w Bydgoszczy z przyłączeniem towarzyskiem do rodziny. Zgłoszenia z fotografją i podaniem wymagań do Agencji Reklamy — Bydgoszcz, Dworcowa 54. pod Nauczycielka. ng 6287 ng 6 287

Mag. farm.
z conajmniej 1 roczną praktyka przyjmie od 1. 1. 33 konc. Apteka pod Lwem Czersk, Pom z podaniem wynagrodzenia i referencji. dg 1461

Krawcowa
zdolna z krojem do współpracy potrzebna. Lokal i maszyna do dyspozycji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 45 193

Kucharz
rutynowany może się zgłosić. Silezja. Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 45 201

Kasjerka
ze znajomością książkowości. kaucja poszukiwana zaraz. Zgłaszać się między 2—4. Wielkie Garbary 40, m 2. zdg 45 261

Z branży dentystycznej
poszukujemy podróżującego na Poznań i prowincję. Zgłoszenia panów którzy w branży tej pracowali. Kurjer Pozn zdg 45 271

Administratora
za pożyczkę paru setek. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 348

Ślusarz narzędziowy
otrzyma stałe zatrudnienie wzamian udzielenia pożyczki 750 zł na czas krótki pod bardzo dobry zastaw. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 352

Krawczynie
samodzielne do sukien oraz uczennice przyjmie Willman Matejki 51. zdg 45 283

Masażystę
dobrego poszukuje. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11. pod 45.17. Pg 6 749-45.17

Agentów
do sprzedaży maszyn do szycia na miasto Poznań poszukuje firma „Singer" 27 Grudnia 16. zdg 45 275

Samodzielna
fryzjerka potrzebna zaraz. Szamotuły Poznańska 1. zdg 45 301

Na ból głowy tylko proszek z żabką
H. BARCIKOWSKI S. A.
Pg 4 135 31 5

Służąca
uczciwa do wszelkiej pracy domowej od 15 bm. potrzebna M. Podrzycka Fr. Ratajczaka 13, skład zdg 45 274

Pomocnik
krawiecki potrzebny zaraz Łąkowa 9, Staśkiewicz. zdg 45 305

Służąca
potrzebna zaraz lub 15. Kruszczyński Górna Wilda 103/5 zdg 45 360

Akwizytorów
zdolnych na miasto Poznań — możliwie bankowców, posiadających 160 zł. na kaucję do sprzedaży artykułu bezkonkurencyjnego poszukuje Inż. Marjan Rowecki. plac Wolności 3. Zgłoszenia: czwartek 4—6 zdg 45 376

Krawcowa
pierwszorzędna potrzebna do szwalni na prowincję. Oferty z podaniem warunków przy wolnem utrzymaniu do Kurjera Poznańskiego zdg 45 364

Prasowaczka
potrzebna zaraz. Pralnia Wielkie Garbary 42 rg 40 97

Biuralistka
początkująca potrzebna zaraz — Zgłoszenia odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 45 407

Ekspedjentka
składu cukierniczego potrzebna. Kaucja 150 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 409

Uwaga
kilka pań. panów przyjmiemy od zaraz. Skarbowa 17 m. 4. zdg 45 425

Dam
stałą pracę panience z kaucją 150 zł. Zgłoszenia od godz. ny 5 wieczorem. Łąkowa 17. mieszkanie 20. zdg 45 263

Służąca
27 Grudnia 5. m. 8. zdg 45 326

Dziewczyna
sprytna polecona do wszystkiego potrzebna zaraz. „Mira" Nowa 11. zdg 45 296

Podróżującego
z branży dentystycznej na Poznań i prowincję poszukujemy. Znajomość branży konieczna — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 266

Służąca
(gotowaniem) potrzebna do wyższego oficera Warszawie. Zgłoszenia (świadectwami) Kurjer Poznański zdg 45 340

Okazja
dla bezrobotnej inteligencji. Którym zależy na dobrej egzystencji, mogą się zgłosić tylko osobiście z dowodami. Dochód miesięczny 600 zł i więcej. Wszelkie bliższe informacje u inspektora Sikorskiego. Cieszkowskiego 9, m. 2. 11—1. 4—6. Pg 6 751 57.466

Fryzjerka
dzielna na stałe Staszica 10 zdg 45 413

Kucharka
do wszystkiego, która już była w restauracji, potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 456.

Kuchmistrz
restauracyjny, siła pierwszorzędna, obeznany z zimnym bufetem potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 455.

Drogerzysta
młodszy pomocnik. dobry ekspedjent i dekorator sumienny potrzebny od 1. 12 32 Zgłoszenia z podaniem referencyj i pensji przy wolnem utrzymaniu do Drogerji pod Filarami Rawicz. zdg 45 371

Szewskich
pomocników na pierwszorzędna reparację potrzebuje zaraz. Rzeczypospolitej 2. zdg 45 361

Szofer
z kaucją pieniężną 300—500 zł potrzebny zaraz na reklamowy samochód. Oferty Kurjer Poznański zdg 45 431

Fryzjerka
pierwszorzędna specjalistka na ondulację żelazkową może zaraz objąć stałą posadę Zgłoszenia, podanie warunków nadesłać Zakład Fryzjerski „Rococo" Gdynia ng 6 291

Humor zagraniczny

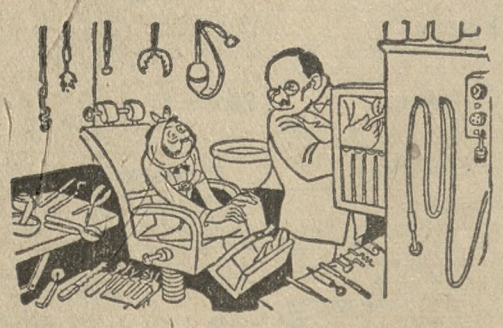

Tchórzliwy klient: — Pa... panie dokto.. rze, a co pan myśli o konferencji rozbrojeniowej?

Przedpłata na miesiąc listopad 1932 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50 W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1 łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.